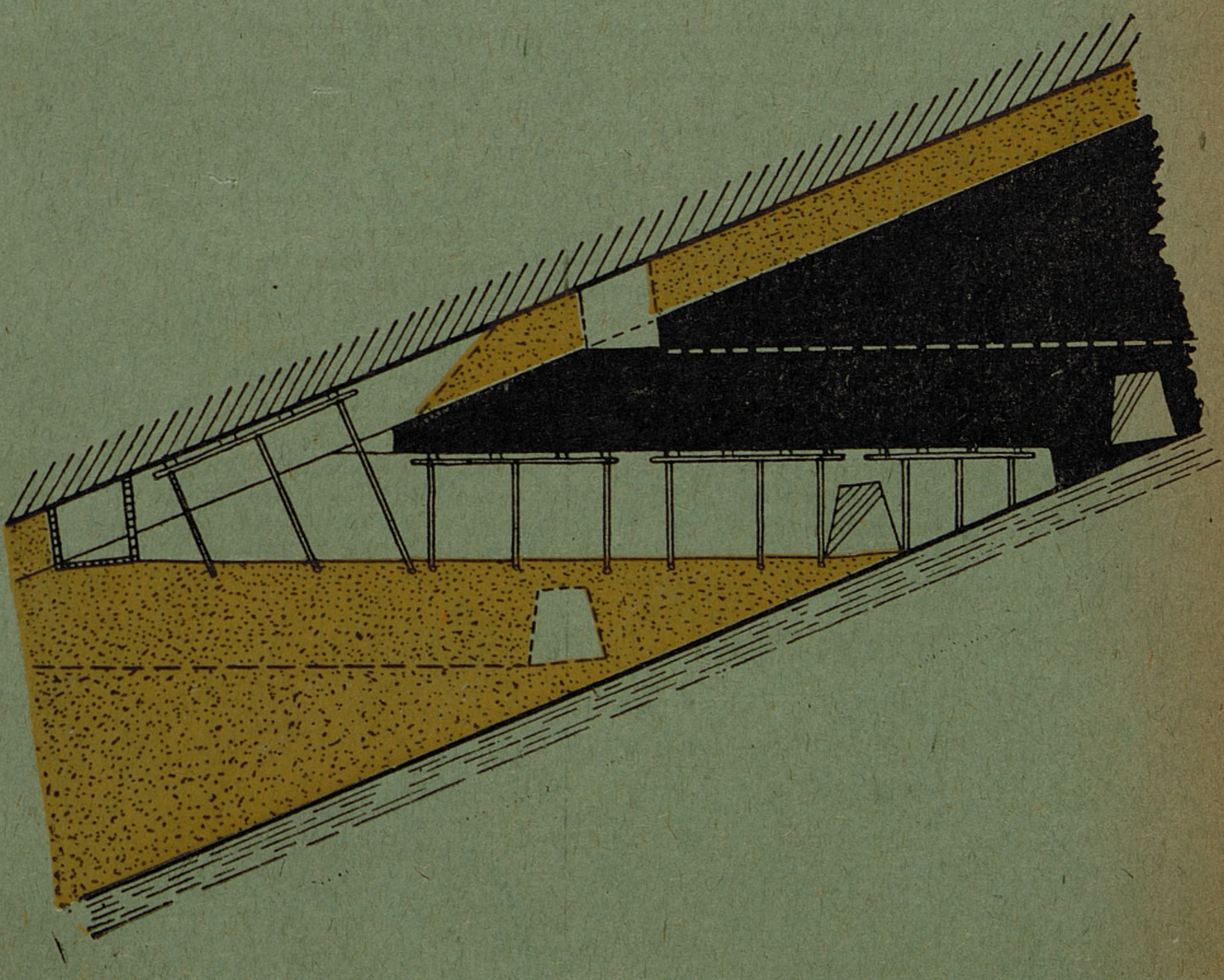
BIULETYN WYNALAZCZOŚCI
PRZEMYSŁU WĘGLOWEGO

NR·6-7 CZERWIEC·LIPIEC 1949

NAKŁADEM CENTRALNEGO ZARZĄDU PRZEMYSŁU WĘGLOWEGO
KATOWICE

TREŚĆ NUMERU:

Strona

REDAKCJA I ADMINISTRACJA

Katowice, ulica Powstańców 30 — CZPW

Telefon red. 329-71, wewn. 354

„ adm. 329-71, wewn. 218.

BIULETYN WYNALAZCZOŚCI PRZEMYSŁU WĘGLOWEGO

CZASOPISMO POŚWIĘCONE ZAGADNIENIOM WYNALAZCZOŚCI I USPRAWNIEŃ

Rok I Katowice, Czerwiec-Lipiec 1949 Nr 6—7

Pomysły racjonalizatorskie ze stanowiska psychologii uzdolnień

Akcja oszczędnościowa i nowe formy współzawodnictwa pracy aktualizują w większym niż dotąd stopniu zagadnienie pomysłów racjonalizatorskich i usprawniania produkcji w górnictwie. Dotychczasowa działalność skrzynki pomysłów dała przemysłowi węglowemu, w ciągu 3 lat istnienia, ponad dwa miliardy złotych oszczędności. Są to osiągnięcia bardzo poważne. Ta pożyteczna i twórcza inicjatywa, niezależnie od korzyści gospodarczych, ma również duże znaczenie wychowawcze. Niestety, nie wszędzie spotkała się z należytym zrozumieniem i poparciem. Zrozumiało sens tej pięknej, twórczej idei kilka Zjednoczeń, które w ilości zgłoszonych pomysłów, zajmują pierwsze miejsca. Reszta Zjednoczeń jednak nie przejawiła dotąd większego zainteresowania w tym kierunku. Wskazuje to na niedocenianie i niezrozumienie doniosłości akcji, na brak akcji uświadamiającej i propagandowej i wreszcie na niewłaściwą organizację skrzynki pomysłów na danej kopalni.

Ilościowe dysproporcje

Z danych, ogłoszonych przez Wydział Usprawnień Technicznych CZPW wynika, że udział pracowników fizycznych w zgłaszaniu pomysłów jest stosunkowo mały. Na ogólną ilość 871 pomysłów, zgłoszonych w ciągu trzech lat, 72% to pomysły pracowników umysłowych, a tylko 28% stanowią pomysły pracowników fizycznych. Przemysł węglowy zatrudnia obecnie ok. 275.000 ludzi. Pracowników fizycznych jest ok. 250.000, a umysłowych 25.000 czyli mniej, niż 10% ogólnej liczby zatrudnionych. Z porównania tych danych wynika, iż skrzynka pomysłów, jej zasadnicze założenia, obce są ogółowi, że dotąd akcja uświadamiająca nie została jeszcze należycie przeprowadzona. Olbrzymia większość pracowników fizycznych nie wzięła dotąd czynnego udziału w zgłaszaniu wynalazków i pomysłów racjonalizatorskich.

Brak zainteresowania i przyczyny niepowodzeń

Fakty wskazują również na to, że wielu górników i innych pracowników fizycznych, zatrudnionych przy urabianiu węgla, w transporcie urobku, w obsłudze maszyn i innych urządzeń mechanicznych, w sortowniach i w warsztatach, wprowadza we własnym zakresie nowe, nieraz drobne ale celowe pomysły, usprawniające metody i technikę pracy i udoskonaleń tych nie zgłasza do skrzynki pomysłów. Powody są różne: trudności w wyrażeniu pomysłu na piśmie i w rysunku, brak zainteresowania ze strony dozoru, niedocenianie udoskonalenia, brak fachowej porady i pomocy, zazdrość a często zniechęcająca, złośliwa krytyka.

Powstanie pomysłu racjonalizatorskiego może mieć miejsce tylko w odpowiedniej atmosferze psychicznej i przy zaistnieniu odpowiednich warunków, umożliwiających powstanie pomysłu.

Praca i wysiłek myśli

Psychologiczną analizę warunków, w jakich rodzi się pomysł, rozpoczniemy od prostego stwierdzenia, że każda praca poza wysiłkiem fizycznym wymaga w mniejszym lub większym stopniu wysiłku myślowego. Pracy człowieka nie można porównywać do pracy mechanizmu. Nawet przy najbardziej zautomatyzowanych, monotonnych czynnościach, myśl ludzka pracuje. Im bardziej praca jest urozmaicona i im częściej zmieniają się w niej sytuacje, tym intensywniejszy jest wysiłek myśli. Dla ilustracji przeanalizujemy pracę górnika przodowego.

Praca górnika jest jednym z klasycznych przykładów tych stanowisk roboczych, w których sytuacje ulegają ciągłej zmianie. W ciągu 7½ godzin, jego zmysły a szczególnie wzrok i słuch, uwaga, szybkość spostrzegania i reagowania, ocena sytuacji, pobieranie decyzji i cała w ogóle psychika jest w nieustannym kontakcie z otoczeniem. Górnik przodowy ustalić musi plan pracy, zorganizować ją, podzielić funkcje w zespole roboczym, musi rozłożyć każdy element poszczególnych operacji w czasie i w przestrzeni, wybrać miejsce na założenie otworów strzałowych, obliczyć wielkości zabiorów w taki sposób, aby przy jak najmniejszym zużyciu materiałów wybuchowych otrzymać jak najwięcej

węgla grubego. W ciągu całego dnia roboczego musi zwracać uwagę na wytrzymałość stropu, czuwać nad bezpieczeństwem własnym i podległych mu towarzyszy pracy, dbać o jak najlepsze wyniki pracy. Właściwe i celowe przeprowadzenie wszystkich tych operacji jest uzależnione od jego intelektu. Im wyższy poziom inteligencji, tym inteligentniejsze planowanie i organizacja pracy, tym inteligentniejszy jej przebieg. Nie ma wątpliwości, że inteligencja Bugdołów, Zielińskiego, Cyronia, Markiefki, Apryasa i wielu innych pionierów racjonalizatorskich metod pracy jest wyższa od inteligencji przeciętnie uzdolnionego człowieka. Ich pomysły racjonalizatorskie rodziły się przy pracy. Inspirowały je napotykane trudności i wola ich pokonania.

Narodziny pomysłów

Każdy racjonalizatorski pomysł lub wynalazek jest wynikiem dążeń człowieka do postępu. U podstaw tych dążeń leżą wrodzone, instynktowe i bezpośrednio przejawiające się potrzeby psychiczne i biologiczne człowieka. To dążenie do postępu wytwarza w psychice pewnego rodzaju niepokój intelektualny. Jednostka wykazuje niezadowolenie z istniejącego stanu rzeczy i szuka nowych sposobów usunięcia niedomagań. Posłuchajmy, jak ten niepokój intelektualny charakteryzuje Czesław Zieliński w swej książce pt. „Jak wykonałem 721% normy."

Z całego szeregu ciekawych wypowiedzi przytaczamy tylko jeden fragment:

„Gdy wykonałem 721% normy, koledzy z innych kopalń myśleli: ależ oni muszą tam harować. Jak oni mogli tyle węgla załadować w ciągu jednego dnia? Przecież to ponad ludzkie siły! Wyobraźcie sobie, pisze dalej Zieliński, ile siły potrzeba było, aby załadować nie sześć, jak dotychczas, ale blisko 100 ton dziennie. Długo myślałem nad tym, jakby tu wynaleźć taką rynnę, żeby węgiel odrazu sam zjeżdżał bez pomocy ładowania, bez łopat... Rozmyślania odniosły skutek. W starym, zapomnianym chodniku znalazłem przeciętą na pół starą lutnię o średnicy 400 mm." I w dalszym ciągu obecny wicedyrektor kopalni „Janów" opisuje, jak myśl naprowadziła go na coraz nowe pomysły, które pozwoliły na osiągnięcie wydajności, przechodzącej normalne siły fizyczne człowieka.

Taki sam niepokój intelektualny, intensywne szukanie nowych sposobów rozwiązań widać w wypowiedziach innych pomysłodawców.

Intelektualne warunki narodzin pomysłu

Jednym z zasadniczych warunków narodzin pomysłu jest umiejętność obserwowania zjawisk i wyciągania logicznych wniosków, wyobraźnia konstrukcyjnie twórcza i wreszcie upor w realizowaniu zrodzonej myśli.

Im wyobraźnia konstrukcyjnie twórcza jest wyższa, lepiej rozwinięta, a inteligencja techniczna i ogólna głębsza i sprawniejsza, tym lepcze rodzą się pomysły.

Natura nierównomiernie podzieliła zdolności wśród ludzi. Jednych wyposażyła hojnie, innym poskąpiła swych darów. Nie każdy więc człowiek może być pomysłodawcą, pionierem racjonalizatorskich metod pracy. Od zdolniejszych uczyć się muszą mniej zdolni, przyswajając sobie ich sposoby i metody pracy. Teoretycznie rzecz biorąc 60—70% wszystkich pracowników ma w mniejszym lub w większym stopniu wrodzone dane ku temu, aby przyczynić się do postępu w każdej dziedzinie pracy, w zależności od kierunku i wielkości uzdolnień. Jeżeli w postępie tym nie biorą udziału, składa się na to szereg przyczyn zewnętrznych.

Przeważająca większość ludzi wyposażona jest w taki poziom inteligencji i różnokierunkowych uzdolnień specjalnych, że w odpowiedniej atmosferze psychicznej, w umiejętnym stosowaniu podniet do pracy, w celowym kierowaniu ich zainteresowaniami, każdy w mniejszym lub większym stopniu może wnosić nowe, twórcze idee i pomysły.

Akcja skrzynki pomysłów jest akcją potrzebną i ważną, zarówno ze względów ekonomicznych jak i wychowawczych. Trzeba i należy ją prowadzić, ożywić, spopularyzować i upowszechnić. W kopalniach, które dotąd nie wykazały większego zainteresowania tą akcją, trzeba zbadać przyczyny niepowodzeń, usunąć braki, wprowadzić zmiany organizacyjne. Trzeba zwiększyć akcję propogandową i uświadamiającą. Pomysłodawców, szczególnie pracowników fizycznych, należy otoczyć szczególną opieką, udzielając im fachowych wskazówek i rad oraz czynnej pomocy w opracowywaniu i wyrażaniu pomysłów na piśmie i w rysunku. Zdolniejszych pracowników fizycznych, wyróżniających się inicjatywą, należy zachęcać do opracowywania i zgłaszania nowych, udoskonalonych metod pracy. Skrzynka pomysłów nie może mieć charakteru elitarnego. Musi mieć charakter powszechny i dostępny dla wszystkich. Słuszną jest modyfikacja systemu premiowania za wynalazki i techniczne udoskonalenia w tym sensie, aby brać pod uwagę nie tylko wartości gospodarcze zgłoszonych pomysłów, ale również i wielkość włożonej w nie pracy, stanowisko robocze pomysłodawców i ich wykształcenie. Jest rzeczą niewątpliwą, że w opracowaniu i wyrażeniu pomysłów prosty robotnik ma znacznie większe trudności, niż pracownik umysłowy. Akcja skrzynek pomysłów jest piękną i twórczą ideą. Państwu przynosi duże korzyści gospodarcze, robotnikom ułatwia pracę, zwiększa bezpieczeństwo i wydajność pracy, wychowuje ogół pracowników i nastawia ich pozytywnie do samej pracy. Z tych względów warto i trzeba otoczyć ją szczególną troską i opieką.

Od pomysłu do premii

Centralny Zarząd Przemysłu Węglowego biorąc pod uwagę stale powiększający się rozwój akcji usprawnień wydał nową, rozszerzoną instrukcję o postępowaniu w sprawach „skrzynki pomysłów", którą wprowadzono w życie zarządzeniem nr. 85 z dnia 7 kwietnia 1949 r.

Instrukcja ta, opracowana na podstawie okólnika Ministra Przemysłu i Handlu nr. 14 z dn. 21 października 1948 oraz okólnika nr. 243 z dn. 16 marca 1946 postanawia, że „skrzynka pomysłów" ma na celu pobudzenie drogą premiowania inicjatywy pracowników przemysłu węglowego do zgłaszania pomysłów, które po wprowadzeniu w życie w zakładach PW przyniosą korzyści przez:

a) podniesienie jakości produkcji,
b) obniżenie kosztów produkcji za jednostkę,
c) wprowadzenie oszczędności w zużyciu surowców, materiałów pomocniczych, narzędzi i urządzeń lub obniżenie kosztów robocizny,
d) zwiększenie wydajności pracy,
e) usprawnienie organizacji pracy,
f) zwiększenie bezpieczeństwa pracy lub jej warunków higienicznych.

Zgłaszanie pomysłów

Autor pomysłu, podpadającego pod wyżej wymienione wytyczne, opracowuje wyczerpująco zgłoszenie wraz z opisem technicznym i rysunkami, oznacza je nazwiskiem, imieniem oraz stanowiskiem, po czym wrzuca do „skrzynki pomysłów" w swoim zakładzie pracy. W opracowywanym zgłoszeniu powinien w miarę możności przedstawić stan poprzedni oraz stan proponowany z uzasadnieniem korzyści. W wypadku, gdy pomysł opracowało wspólnie kilka osób, zgłoszenie powinno być podpisane przez wszystkich. Podać nadto należy w jakim procencie lub części ma być podzielona premia pomiędzy współautorów pomysłu. Gdy pomysłodawca, częstokroć pracownik fizyczny, nie jest przygotowany do pisemnego oraz technicznego przedstawienia istoty pomysłu, zwraca się o pomoc do swego bezpośredniego zwierzchnika lub odpowiedniego w danej dziedzinie fachowej doradcy pracowników. Nazwiska doradców wraz z podaniem dziedziny specjalności są ogłoszone w każdym zakładzie pracy. Doradca pracowników użyczy niezawodnej pomocy i umiejętniej od inicjatora przedstawi pomysł w zgłoszeniu, przez jasność ujęcia powodując szybsze załatwienie i przyśpieszenie wypłaty premii w wypadku uznania pomysłu za dobry. Doradca względnie bezpośredni zwierzchnik mogą odmówić pomocy w opracowaniu pomysłu, ich zdaniem nierealnego; w tym wypadku inicjator może jednak odwołać się do Zakładowej Komisji Usprawnień, a przy dalszej odmowie również do Komisji Usprawnień w Zjednoczeniu.

Nie ma obawy, by zgłoszenie wrzucone do „skrzynki pomysłów, leżało tam tygodniami. Raz w tygodniu „skrzynkę pomysłów" otwiera sekretarz Zakładowej Komisji Usprawnień oraz przedstawiciel Rady Zakładowej, którzy sporządzają „protokół otwarcia", po czym pomysł zostaje wpisany do rejestru. Następnie najpóźniej w ciągu 2 tygodni pomysł zostaje wstępnie zaopiniowany przez Zakładową Komisję Usprawnień i skierowany do Komisji Usprawnień w Zjednoczeniu. Komisja ta wysyła do autora pomysłu potwierdzenie odbioru, i w ciągu c z t e r e c h tygodni obowiązana jest pomysł zbadać, zaopiniować, zawiadomić autora o decyzji i ew. zlecić wypłatę premii, o ile pomysł okaże się celowym i po zastosowaniu przyniesie korzyści.

Premiowanie

O ile doradca pracowników jest osobiście zainteresowany materialnie w dobrym ujęciu i opracowaniu pomysłu, za co jego udział w wypłaconej premii może wynosić 10—40%, o tyle tak Zakładowa Komisja Usprawnień jak i Komisja Usprawnień w Zjednoczeniu lub Centrali nie jest zainteresowana udziałem w premii, co gwarantuje całkowicie bezstronne, czysto objektywne rozpatrywanie pomysłu w ramach obowiązujących przepisów. Zatem Komisja Usprawnień w dyrekcji przedsiębiorstwa przede wszystkim bada, czy zgłoszony pomysł nie leży w ramach obowiązków służbowych, których zakres rozszerza się w miarę zajmowania coraz to wyższego stanowiska, po czym rozpatruje go pod wzgl. celowości. Gdy zgłoszono pomysł o szerszym znaczeniu lub wybitnie skomplikowany, zbadanie jego celowości zleca się ekspertowi, którego fachowa opinia jest podkładem do dalszych decyzji odnośnie zastosowania i premii. Należy wyjaśnić, że zasadniczo premie przysługują nie za same pomysły, a za korzyści, jakie odniesie się przez wprowadzenie pomysłów w życie. Ponieważ premie oblicza się od faktycznej oszczędności rocznej, jaką zakład zyska przez zastosowanie zgłoszonego pomysłu co da się obliczyć dopiero po jego zastosowaniu, w ciągu 10 dni od ostatecznego przyjęcia pomysłu można pomysłodawcy wypłacić tymczasowo zaliczkę, wysokość której ustala Komisja Usprawnień lub Centralny Zarząd Przemysłu Węglowego, gdy wchodzą w rachubę większe wypłaty. Zaliczki te potrąca się przy wypłacie premii ostatecznej.

Wysokość premii w przypadku oszczędności faktycznie powstałej na skutek zastosowania pomysłu, a wynoszącej do 10.000 zł za okres roczny — wynosić powinna 100% tej oszczędności. Gdy suma rocznej oszczędności przekracza kwotę 10.000 zł, premię oblicza się wg wzoru: $P\ (\text{premia}) = 200 \times (\sqrt{R}-50)$, gdzie $\times$ jest współczynnikiem samodzielności a R wysokością oszczędności rocznej. Współczynnik $\times$ dla pracowników nie wymienionych w zdaniu następnym przyjmuje się jako równy 1 gdy pomysł zgłoszony został z inicjatywy własnej pracownika, a 0,9 do 0,7 gdy wynikł z rozwiązania problemu sugerowanego przez zwierzchność wnioskodawcy. Przy obliczaniu premii dla osób, zajmujących stanowiska kierownicze zamiast współczynników wymienionych w zdaniu poprzednim stosuje się współczynnik stanowiska, który dla kierowników wydziałów i majstrów powinien wynosić 0,5—0,3, dla kierowników kategorii wyższej od 0,3—0,1.

Przykład: Przez zastosowanie samodzielnego pomysłu pracownika fizycznego roczna faktyczna oszczędność wynosi 5 milionów. Pierwiastek kwadratowy od R (rocznej oszczędności) wynosi 2236 mniej 50=2186 pomnożone przez 200 = przy współczynniku 1 premia 437.200 zł. Gdy jednak oszczędność powyższa wynikła z rozwiązania problemu sugerowanego przez zwierzchność, premię 437.200 zł mnożymy n. p. przez współczynnik 0,7 i wówczas nagroda wynosi 306.040 zł. Gdy jednak suma oszczędności 5 milionów zł jest wynikiem zastosowania pomysłu osoby zajmującej stanowisko kierownika kategorii wyższej, którego zasięg wiedzy i kwalifikacji jest znacznie wyższy w stosunku do kwalifikacji pracownika fizycznego, sumę premii dla pracownika fizycznego (współczynnik równy 1) tj. 437.200 zł. mnoży się przez współczynnik stanowiska n.p. 0,3, uzyskując dla tej kategorii zatrudnienia sumę premii zł 131.160.—

Szczególną uwagę posiada fakt, że wypłacane nagrody (premie) za pomysły są wolne od podatku od wynagrodzeń.

Po wypłaceniu premii, CZPW, w ramach działalności którego zgłoszony został pomysł, nie noszący cechy wynalazku, ma prawo do korzystania z pomysłu i dysponowania nim.

W wypadku zbiegu pomysłów równoznacznych, premię przyznaje się pomysłowi o wcześniejszej dacie wpływu.

Kwota pobrana tytułem premii lub zaliczki nie podlega zwrotowi chyba, że udowodniono wnioskodawcy zamiar świadomego wprowadzenia kierownictwa w błąd z chęci zysku.

W wypadkach uzasadnionych wkładem pracy przy pomysłach stwierdzających uzdolnienie pomysłodawcy, lecz nie nadających się do realizacji, można przyznać premię za inicjatywę dla zachęty do dalszej współpracy.

Wynalazki

Pomysły noszące cechy wynalazku nie podlegają premiowaniu. Gdy jednak zgłoszony został pomysł noszący cechy wynalazku nadającego się do opatentowania, to należy go opatentować zgodnie z przepisami rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22. 3. 1928 r. o ochronie wynalazków, wzorów i znaków towarowych (Dz.U.R.P. nr. 39 poz. 384) wraz z późniejszymi zmianami (Dz.U.R.P. z 1933 r. nr 10 poz. 63, z 1945 r. nr 53 poz. 334 i z 1948 r., nr 24 poz. 164). Niezależnie od tego CZPW powinien zawrzeć umowę przedwstępną z pracownikiem zgłaszającym pomysł noszący cechy wynalazku, której wzór podano w załączniku do zarządzenia CZPW nr 85/49 z dn. 7. 4. 1949 r. Umowę przedwstępną kieruje się do Min. Górnictwa i Energetyki, w ramach którego powołana specjalną komisja — po zapoznaniu się z oceną zgłoszonego wynalazku przez Urząd Patentowy — w ustalonym terminie zawiera umowę ostateczną w przedmiocie nabycia praw do wynalazku i patentu. W przypadku braku zgody wynalazcy na sprzedaż patentu lub zawarcie umowy licencyjnej w trybie postępowania ustawowego, można uzyskać licencję przymusową.

Zabezpieczenie uszczelnień w rurociągach podsadzkowych

Autor: Pietras Alojzy, sztygar maszynowy kop. „Karol", Rudzkie Zj. Przemysłu Węglowego.

Stosowane w rurociągach podsadzkowych rury stalowe bez szwu z luźnymi kołnierzami mają na obu swych końcach nasadzone przez zgrzewanie pod ciśnieniem mankiety 200 mm długie, które mają wzmocnić rurę w wypadku niezbyt centrycznego połączenia dwu sąsiednich rur ze sobą.

W celu zachowania tej centryczności połączeń stosowano dawniej rury na wpust i wypust, które jednak miały tę wadę, że przy wymianie jednej lub kilku rur z zamontowanego rurociągu trzeba było rury te rozsunąć o wielkość tego wypustu, co niejednokrotnie powodowało trudności i dlatego obecnie rur tych więcej się nie produkuje.

Pomiędzy 2 rury wkłada się uszczelkę papierową 2—3 mm grubą, którą następnie ściska się przez dokręcenie 6 śrub w luźnych kołnierzach.

Wiadomo że ciśnienie w rurociągu maleje ze wzrostem odległości od tego punktu. W wypadku zatkania rurociągu spowodowanego nagłym spadkiem szybkości przepływu i mieszaniny podsadzkowej i osadzeniem się piasku — wzrasta nagle ciśnienie w tym miejscu powodując przede wszystkim wybicie uszczelnień a nawet pęknięcie rurociągu a co za tym idzie zalanie wyrobisk w tym miejscu mieszaniną wody z piaskiem i konieczność przerwania mulenia, a następnie kosztowne czyszczenie tych wyrobisk.

Mając na uwadze powyższe straty, które na jednej tylko kopalni przekraczały rocznie koszt 400,000 zł — wpadł ob. Pietras Alojzy, sztygar maszynowy kop. „Karol" na pomysł zabezpieczenia uszczelek przed ich wybiciem przez nałożenie w miejscach połączeń rurowych na całej długości rurociągu — szczelnie dopasowanych pierścieni.

Pierścień ten wykonany jest z żelaza taśmowego 4×45 mm w kopalnianych warsztatach mechanicznych i spawany autogenicznie. Ma on średnicę wewnętrzną cośkolwiek większą od średnicy zewnętrznej nasadki rur, — aby go można było nałożyć na rurę i przesuwać po nasadce w głąb po odsunięciu luźnego kołnierza — zwłaszcza przy wymianie 1 rury w gotowym rurociągu — po czym nasuwa się ten pierścień z powrotem na nasadkę sąsiedniej rury. Wymaga on jednak zachowania tej samej średnicy zewnętrznej nasadki u wszystkich rur z dość wąską tolerancją i to tylko w dół a nie w górę — co dotychczas nie było wymagane i, jak stwierdziła Komisja Odbioru rur w hutach, — wahała się ona w szerokich granicach. Obecnie ustalono tolerancję dla średnicy zewnętrznej nasadek na — 1 mm.

Przy znormalizowanych dwóch typach rur podsadzkowych kołnierzowych o średnicy wewnętrznej 150 i 185 mm, średnica zewnętrzna nasadek wynosi 228 i 248 mm i dla nich średnica wewnętrzna pierścienia zabezpieczającego może być 229 i 249, a zewnętrzna średnica 237 i 257.

Ponieważ średnica koła otworów śrubowych na luźnych kołnierzach tych znormalizowanych rur wynosi 260 i 280 mm a średnica samych otworów 22 mm — otrzymamy luz między pierścieniem a otworami śrubowymi 1 mm.

Jeżeli zaś rury łączymy śrubami ¾" wzgl. M. 20, to można osiągnąć dodatkowy luz 2 mm — pomiędzy każdą śrubą i pierścieniem.

Szerokość nasadek na rurach znormalizowanych powinna wynosić 24 mm. Jednak i ona nie jest ściśle zachowana, a nawet ta sama nasadka ma na swym obwodzie różne szerokości — co powodowało nierówno-

Pietras Alojzy

ległe ustawienie kołnierzy i niejednakowe dociskanie śrubami. Zwróciła na to uwagę Komisja Odbioru rur podsadzkowych stwierdziwszy różnicę od 20,3 mm — 29,9 mm — i wprowadziła tolerancję dla szerokości nasadek + — 1 mm.

Jeżeli przyjmiemy grubość uszczelnienia 3 mm i szerokość nasadek 24 mm — to z każdej strony między pierścieniem uszczelniającym a luźnymi kołnierzami powstaje luz 2 mm względnie 4 mm przy 45 mm szerokości pierścieni.

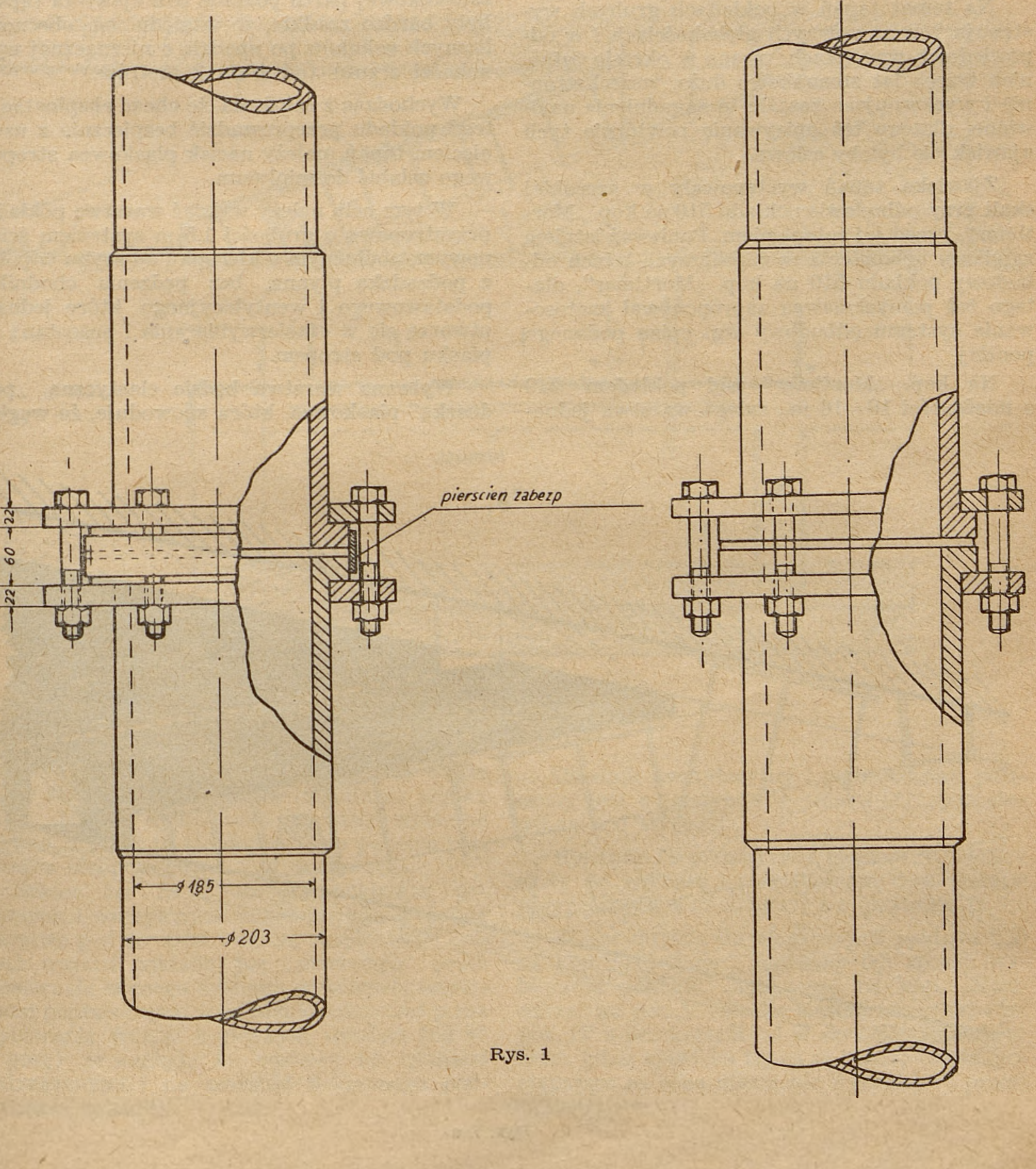
Nałożenie pierścienia poza zapobiegnięciem wybicia szczeliwa powoduje przede wszystkim centryczne połączenie 2 rur a zatem równomierne zużycie końców rur — co jest zasadniczej wagi.

Z tych względów pomysł ten zasługuje na szerokie zastosowanie na wszystkich kopalniach stosujących podsadzkę płynną.

Dla rur znormalizowanych można by wykonywać pierścienie seryjnie w hucie z rur płaszczowych o grubości ścianki 4 mm dla zmniejszenia kosztów produkcji — ale tylko przy ograniczeniu toleracją wymiarów nasadki na rurach podsadzkowych. Ponieważ jednak nie ma znormalizowanych rur płaszczowych o tak dużej średnicy a równocześnie o ściance 4 mm, a ponadto ponieważ na kopalniach jest jeszcze dużo rur starych nieznormalizowanych — trzeba będzie pierścienie te wykonywać we własnych warsztatach. Koszt takiego pierścienia wykonanego na kopalni — wynosi 35 zł, co przy średniej długości rurociągu na kopalni 4 km (rury a 4 m) używałoby się 1000 pierścieni o wartości 35.000 zł — a samo czyszczenie wyrobisk i naprawy przekroczyły na danej kopalni 400,000 zł rocznie.

Inna sprawa, że wybicie uszczelki powoduje zmniejszenie ciśnienia i zapobiega pęknięciu rurociągu. Jeżeli zaś uszczelka nie będzie mogła być wybita, to ciśnienie to musi się rozładować czy to przez pęknięcie słabszej ściany rury —czy też zerwanie nasadki z 1 rury i rozerwanie rurociągu wzdłuż jego osi zwłaszcza na łukach — gdzie takie wydłużenie jest możliwe — a wtedy szkody byłyby prawdopodobnie większe i nie uniknęłoby się czyszczenia. Tego jednak nie zdążono jeszcze zaobserwować podczas prób na kop. „Karol".

Biorąc pod uwagę centryczność połączenia rur i dotychczasowe dodatnie wyniki przy zapobieganiu wybicia uszczelek — należy pomysł tego pierścienia rozpowszechnić na innych zakładach pracy — obserwując równocześnie skutki zatkań, gdyż same pierścienie zatkaniom rur nie zapobiegną.

Rys. 1

SYSTEM WYBIERANIA GRUBEGO POKŁADU ZAPOBIEGAJĄCY TĄPANIU.

Zastanawiając się nad wyborem systemu odbudowy odpowiedniego dla pokładów grubych, posiadających węgiel o właściwościach wywołujących tąpanie, ob. inż. Hyliński Józef doszedł do wniosku, że nie można zaproponować jakiegoś uniwersalnego sposobu odbudowy, któryby usuwał tąpanie, względnie mu zapobiegał, należy tylko dla każdego takiego pokładu rozpatrzyć sprawę odbudowy indywidualnie, gdyż głębokie zaleganie, upad, właściwości stropowe, obecność uskoków, łupliwość i uławicenie pokładu odgrywają tutaj zasadniczą rolę.

Na temat tąpań w pokładach grubych występujących na pewnych głębokościach i w odpowiednich warunkach, pisano w okresie ostatnich trzech lat stosunkowo dużo, wszechstronnie i wyczerpująco zostało to zagadnienie omówione, dlatego też opisywanie powtórnie tych zjawisk nie byłoby celowe.

Zjawiska tąpań występowały w szerokiej skali przy odbudowie pokładu 510 na kop. „Mortimer", przed jej zatopieniem. Ponieważ istnieje zamiar uruchomienia w najbliższych latach odbudowy pokładu 510 na kop. „Mortimer", dlatego też pomysłodawca zaproponował zastosowanie systemu odbudowy wg. opisu podanego poniżej.

Na kop. „Mortimer" nad pokładem 510 o miąższości 10—16 m., zalega warstwa jednolitego twardego piaskowca o miąższości do 60 m.

Pokład 510 z upadem w kierunku południowym wynoszącym od 22° do zalegania prawie poziomego (niecka Mortimerowska), oddzielony jest od zachodu uskokiem „Cieszkowski", zaś od strony wschodniej uskokiem dzielącym kopalnię na dwie partie. Kierunek obu uskoków płn.-płd.

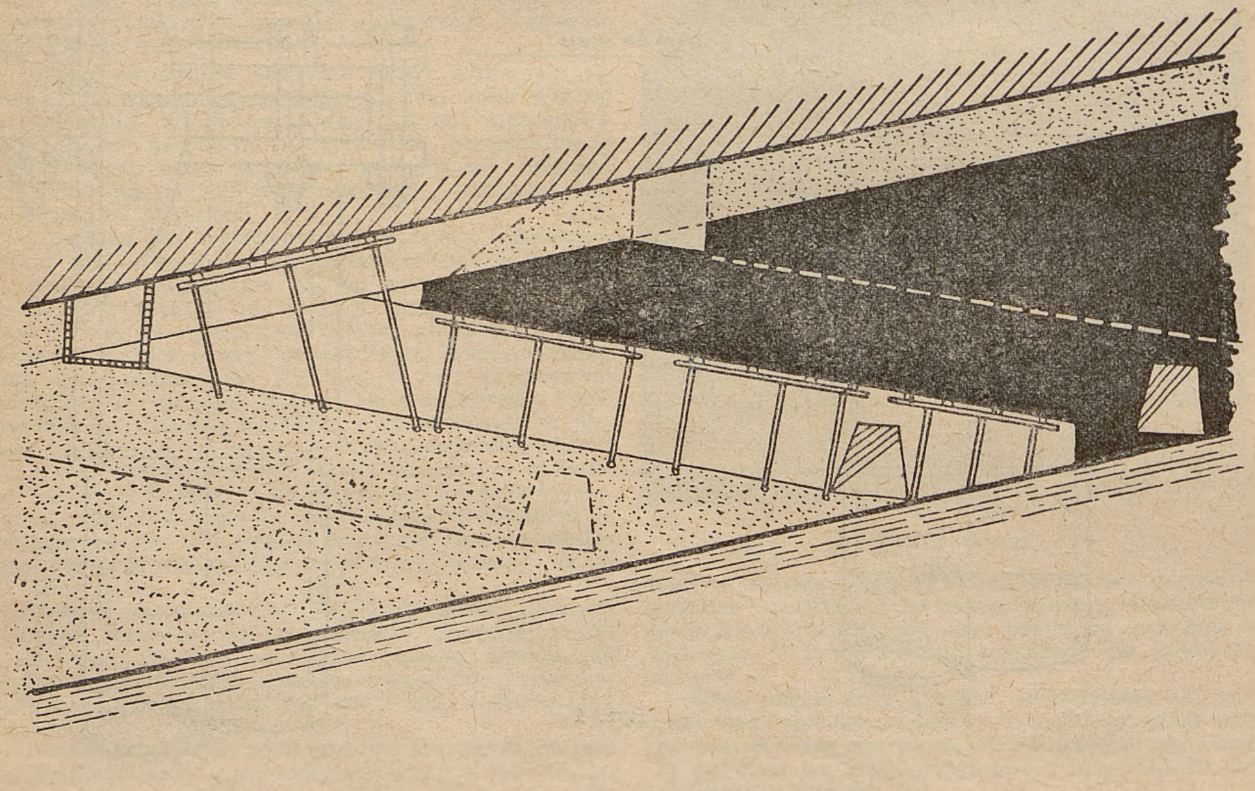
Między wymienionymi uskokami pokład nie posiada żadnych zaburzeń geologicznych i w tej części występowały tąpania w czasie pędzenia chodników i wybierania.

Powodem tych tąpań był niewątpliwie piaskowiec stropowy, natomiast we wschodniej zauskokowej partii pokładu 510 zjawiska tąpań były bardzo rzadkie, ze względu na obecność licznych uskoków po upadzie o nieznacznej wysokości zrzutu (od 1 do 2 metrów.)

Wychodząc z założenia, że chcąc eksploatację tego pokładu przeprowadzić bezpiecznie z usunięciem tąpań, należy nacisk piaskowca stropowego osłabić do minimum.

W tym celu należy wybrać warstwę pokładu przystropową o grubości 1,5 m systemem ścianowym, podłużnym o kierunku od szybu w pole, z podsadzką płynną, bez pędzenia chodnika podstawowego i wentylacyjnego, które jednak utworzą się w czasie wybierania i pozostaną w piasku pod stropem.

Wybrana warstwa będzie elastyczną, „poduszką" piaskowca, która spowoduje, że węgiel

Rys. 1 a

w pozostałej części pokładu stanie się „martwym“, a w czasie eksploatacji uniknie się szczelin w węglu, tworzących się zazwyczaj w węglu tąpiącym, które są przyczyną ogni szczelinowych, tak często spotykanych w pokładach grubych.

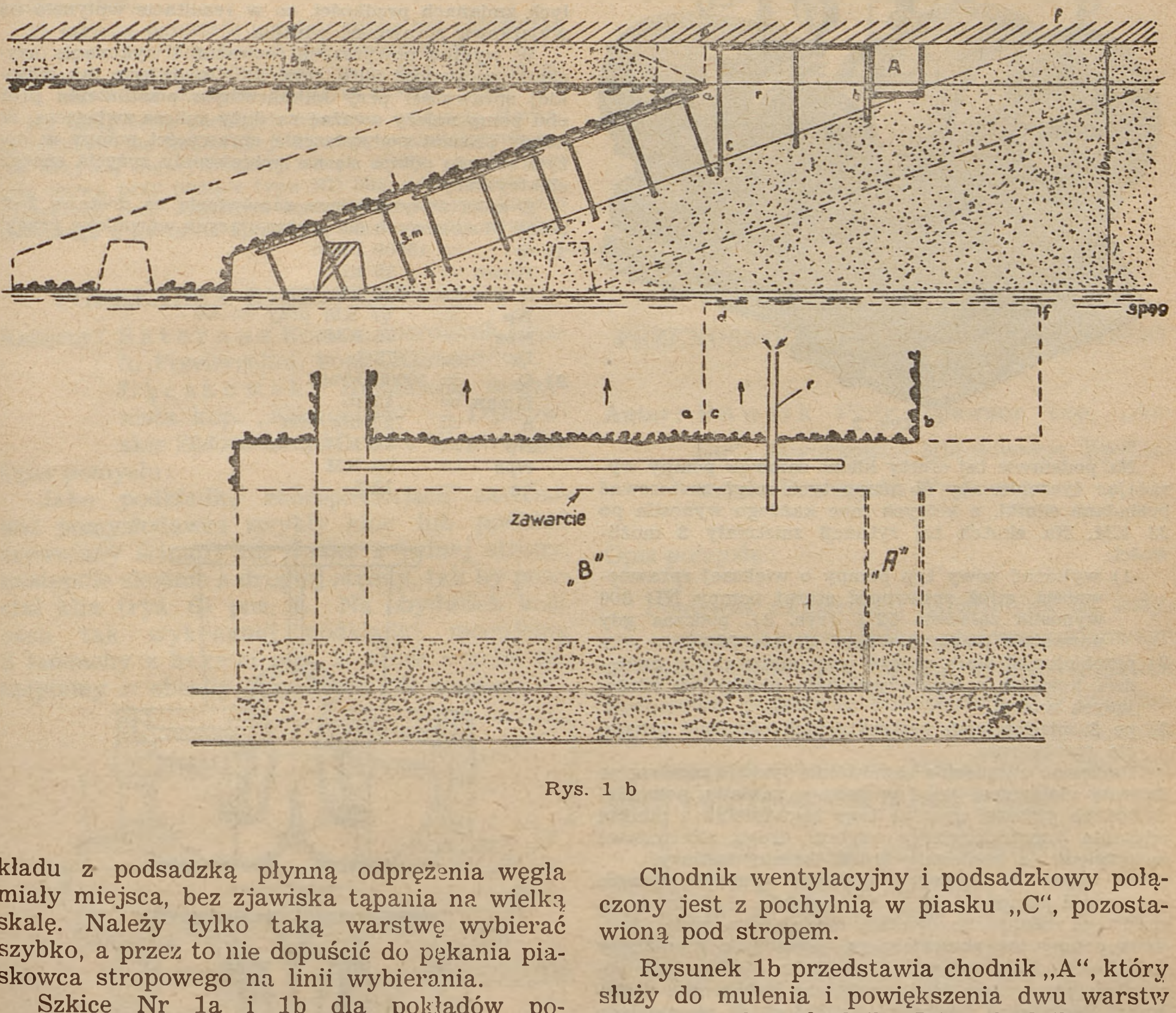
Nasuwa sie zaraz pytanie, jak zachowywać się będzie pokład przy wybieraniu omawianej warstwy 1,5 m. grubości?

Z doświadczeń na kop. „Mortimer“ w latach 1928—1930 czynionych przy próbach ochrony przed ciśnieniem chodników po spągu w pokładzie 510 w filarach oporowych, wynika, że w czasie wybierania warstwy przystropowej po-

Bliżej należy omówić wybieranie węgla w górnej części ściany od strony zamulonej warstwy przystropowej.

Ażeby wybrać partię węgla znajdującą się pod piaskiem **abc** (rys. 1a i 1b) przed każdą ubierką ściany, należy każdorazowo z chodnika wentylacyjnego i podsadzkowego „A“ zmulić przy pomocy rynienki „r“ przestrzeń **a, b, e, f, d** do przygotowanej zabierki do mulenia „B“ (rys. 1a).

Chodnik wentylacyjny „A“ budujemy w obudowie „zamkowej“ pod stropem po zamuleniu zabierki „B“ do linii a—b, a następnie domulamy **a, e, f, b**

Rys. 1 b

kładu z podsadzką płynną odprężenia węgla miały miejsca, bez zjawiska tąpania na wielką skalę. Należy tylko taką warstwę wybierać szybko, a przez to nie dopuścić do pękania piaskowca stropowego na linii wybierania.

Szkice Nr 1a i 1b dla pokładów poziomych i nachylonych przedstawiają wybraną warstwę pod stropem i dalszą eksploatację dolnych warstw pokładu już „martwego“ przez stosowanie znanego systemu wybierania warstwami poprzecznymi w odmianie ścianowej przez wybierania ściany z pewnym upadem (od 8° w górę), ze względu na odstawę np. rynnami wstrząsanymi i na możność dokładnego podsadzania zabierek.

Chodnik wentylacyjny i podsadzkowy połączony jest z pochylnią w piasku „C“, pozostawioną pod stropem.

Rysunek 1b przedstawia chodnik „A“, który służy do mulenia i powiększenia dwu warstw poprzecznych z chodnika I i z chodnika II.

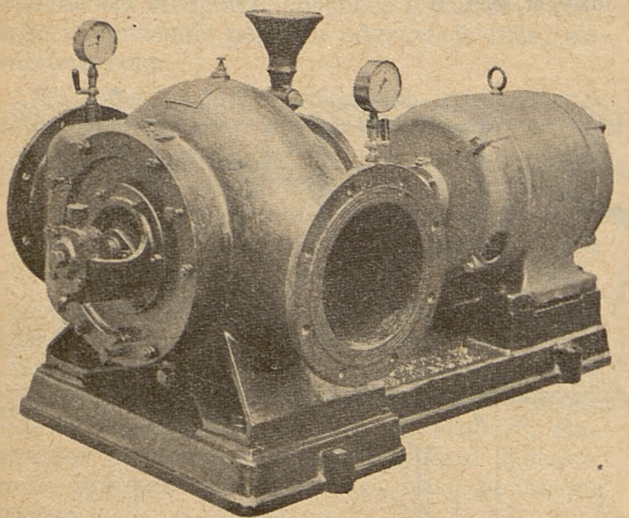
Zanim dojdzie do eksploatacji pokładu 510 na kop. „Mortimer“, możnaby ten sposób wybierania pokładu zastosować na kop. „Kazimierz“ na poz. V (niecka Kazimierzowska) i na poz. IV z przekopu K—J w skrzydle Juliuszowskim, gdzie zjawiska tąpań są bardzo częste, pociągające za sobą niszczenie wyrobiska i przerwy ruchowe.

Autor: Inż. St. Kijewski, kier. biura konstr.-bud. huty „Karol", Zjednoczenie Fabryk Maszyn i Sprzętu Górniczego.

Ulepszenie pomp płuczkowych typu PŁS 300 oraz pomp ND 300

Na zapytanie jednej z elektrowni w sprawie pilnej dostawy 2 pomp dla przepompywania kondensatu, zakład zaoferował 2 pompy typu ND 300 (rys. 2), ponieważ posiadał już dawniej opracowane rysunki i modele, dla następujących warunków pracy:

wydajność	Q	=	10 000 l/min
wys. tłoczenia	Hman	=	7 m
ilość obrotów	n	=	960 obr/min
zużycie mocy	Np	=	30 KM
moc silnika	Np siln.	=	35 KM
sprawność	η	=	52%

Rys. 2

Na podstawie tej oferty klient zamówił pompy wyrażając życzenie, aby do pomp tych mógł zastosować posiadane silniki, z których moc każdego wynosiła po 23 KM. Na skutek tej sytuacji zaistniały 3 możliwości:

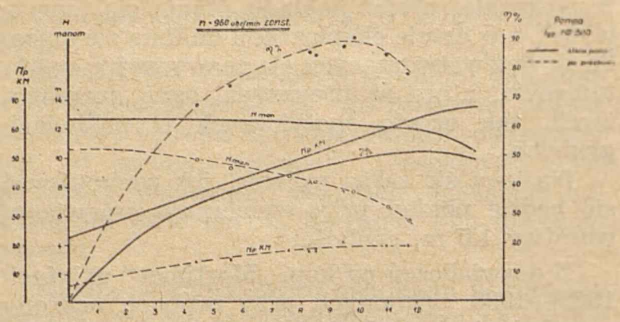
1) wykonać nowy typ pompy o większej sprawnowności, gdyż sprawność starej pompy ND 300 wynosiła zaledwie 52% (rys. 3), podczas gdy normalnie powinna wahać się ok. 82%,
2) przebudować starą pompę przy minimalnym nakładzie kosztów z wykorzystaniem niektórych istniejących modeli,
3) po 3 miesięcznych pertraktacjach odmówić przyjęcia zamówienia.

Ponieważ odrzucenie zamówienia godziło zarówno w interesy elektrowni jak i w powagę zakładu, pomysłodawca po głębszej analizie tego zagadnienia z punktu widzenia konstrukcyjnego, wybrał drugą alternatywę ze względu na konieczny krótki termin dostawy.

Za podstawę do swych obliczeń przyjął wysoką sprawność pompy tj. 82%, ale wyłoniła się tutaj trudność tego rodzaju, że wymiary istniejącego modelu korpusu pompy nie pozwalały na rozwinięcie kierownicy łopatkowej do pożądanych rozmiarów. Wobec tego pomysłodawca wybrał dość ryzykowną koncepcję i zastosował kierownicę bezłopatkową, która w stosunkowo niewielkiej przestrzeni musiała zredukować prędkość cząsteczek wody i zamienić ją na ciśnienie w kanale zbiorczym o stałym symetrycznym przekroju.. Koncepcja ta wymagała wykonania wirnika z łopatkami o małych kątach wylotowych z zachowaniem stałego przekroju przestrzeni zawartej między łopatkami celem osiągnięcia możliwych jednakowych prędkości względnych tj.

$$w_1 = w_2$$

Celem zachowania tego warunku pomysłodawca wykonał nowy model wirnika z łopatkami o kącie wlotu równym kątowi wylotu tj. $B_1 = B_2 = 25°$ a zarys łopatek przebiegał wg. krzywej logarytmicznej.

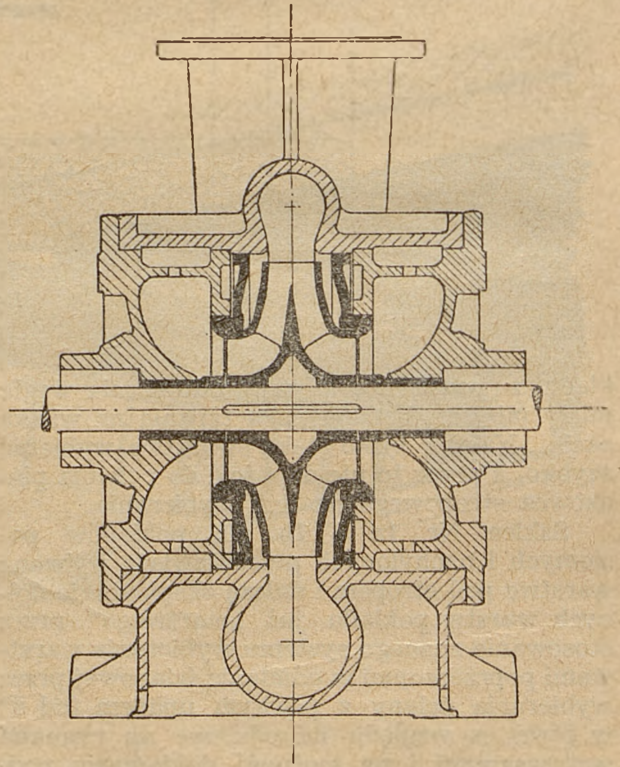
Rys. 3

Tak dobrane łopatki przeprowadzają wodę przez wirnik bez większych zaburzeń przy stosunkowo małych zmianach prędkości, co w rezultacie wpłynęło na wyjątkową sprawność wirnika.

W wyniku powyższych rozważań i wykonania uzyskano sprawność 90% (rys. 3). Osiągnięcie tak wysokiej sprawności przy kilkakrotnym powtórzeniu prób obu pomp należy uważać za duży sukces zwłaszcza, że każdy procent podwyższenia sprawności pompy w dużym stopniu odbija się na zmniejszeniu zużycia energii elektrycznej.

Z kolei wpłynęło inne zamówienie na dostawę 2-ch pomp płuczkowych dla następujących warunków pracy:

1)	Q	=	15000 l/min	
	Hman	=	15 m	
	n	=	725 obr/min	
	Np	=	67 KM	przy = 1,0
	Nps	=	75 KM	
	ηs	=	75%	
2)	Q	=	10000 l/min	
	Hman	=	15 m	
	n	=	725 obr/min	
	Np	=	46 KM	przy = 1,0
	Nps	=	50 KM	
	ηs	=	73%	

Rys. 4

Ponieważ nowe pompy miały zastąpić zużyte pompy niemieckie, należało wymiary ich dostosować do zewnętrznych wymiarów pomp niemieckich.

Ponadto klient wyraził życzenie, aby przy podanej mocy silników Ns wydobyć maksymalną wydajność pomp niezależnie od podanych warunków pracy.

Uwzględniając powyższe założenia oraz opierając się na wynikach osiągniętych przy przebudowie pompy typu ND 300, pomysłodawca skonstruował nowy typ pompy PŁS 300 (rys. 4 i 5) dostosowany do cyrkulacji wód płuczkowych o różnym stopniu zanieczyszczenia (ciężar właściwy cieczy waha się od 1,0 do 1,35). Przeprowadzone próby z wykonanymi pompami wykazały znaczny wzrost sprawności a mianowicie:

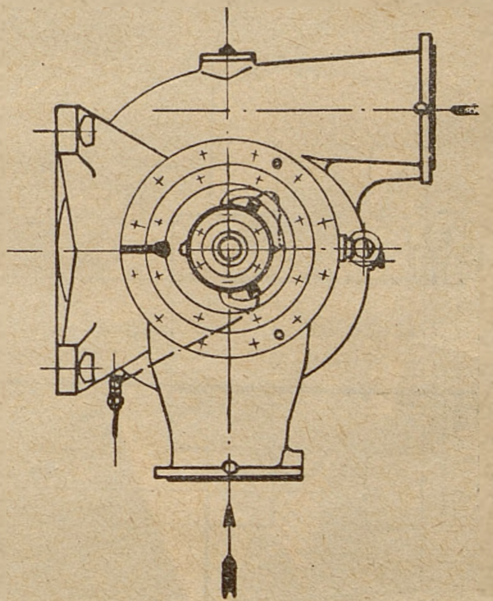
Pompa 1-sza: przyjęta sprawność 75%
osiągnięta sprawność 86,5%

Pompa 2-ga: przyjęta sprawność 73%
osiągnięta sprawność 85%.

Ponadto pompy w czasie pracy wykazały wiele zalet a mianowicie:

1) łożyska pozostają zupełnie zimne bez chłodzenia,
2) spokojny bieg bez drgań i wstrząsów,
3) pod względem akustycznym pompy pracują cicho i bez szmerów w całym zasięgu pracy.

Na osiągnięcie podanych wyników wpłynęło staranne opracowanie konstrukcji łopatek, posiadających zarys krzywej logarytmicznej i inne cechy, o których była mowa przy pompie typu ND 300, odpowiednie dostosowanie pod względem hydrodynamicznym kanału zbiorczego o kształcie spiralnym (dyfuzor) do wirnika; korzystne rozwinięcie radialnego kanału w połączeniu z obwodowym dyfuzorem oraz spokojny przepływ cieczy przez wirnik i korpus dzięki łagodnemu przeprowadzeniu strug cieczy z wlotu pompy do wirnika.

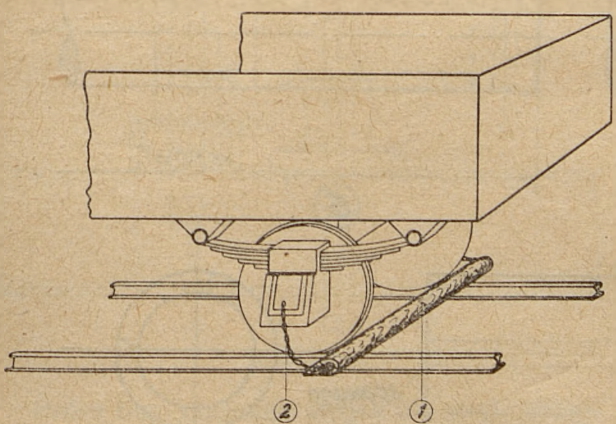
Rys. 5

PODKŁADKA ZABEZPIECZAJĄCA

Autorzy: S a t e r n u s Roman, kierownik Działu Powierzchni, kop. „Klimontów", Ł ą c z k o w s k i Kazimierz, maszynista kop. „Klimontów" — Dąbrowskie Zjednoczenie Przem. Węglowego.

Opis pomysłu:

Jako podkładkę zabezpieczającą zastosował pomysłodawca zwykły kloc lub podkład drewniany ścinany na płasko z jednej strony, następnie skośnie z drugiej strony, tak by powstał klin (rys. 6) poz. 1. Na obydwóch końcach tak wykonanej podkładki mocujemy 2 łańcuchy z hakami poz. 2, które z kolei zaczepiamy o obsady łożyskowe kół wagonu.

Rys. 6

Podkładka służy do samoczynnego zahamowania wagonów na równi pochyłej, w wypadku niezamierzonego potoczenia się.

C.Z.P.W. nr. rej. 1616, grupa 1.

USPRAWNIENIE CZĘŚCI NOŚNEJ PRZENOŚNIKA STALOWO-CZŁONOWEGO

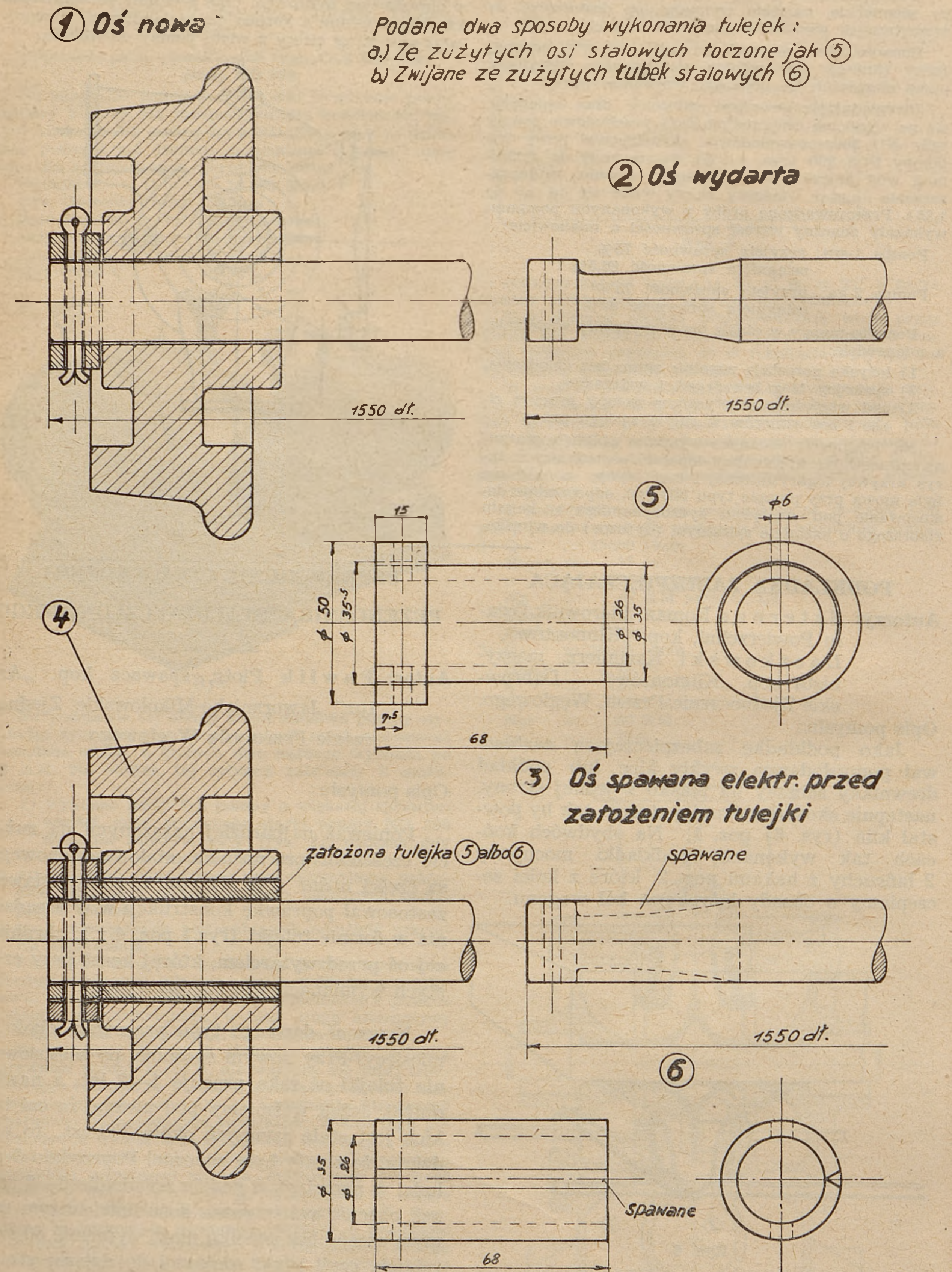
Autor: P a w l i k Piotr, spawacz kop. „Artur", Jaworznicko-Mikołowskie Zjednoczenie Przemysłu Węglowego.

Opis pomysłu:

Ponieważ najbardziej narażonymi na zużycie częściami przenośnika stalowo-członowego są części nośne (rys. 7) poz. 1, pomysłodawca zastosował poprawkę konstrukcji w/w urządzenia w formie tulejki (rys.) poz. 4 i 1, chroniącej oś przed wytarciem, której koszt przy częstych wymianach jest bardzo wysoki.

Nowa oś dawnego typu pracowała około 3 miesięcy. Przy nowym sposobie, po zastosowaniu tulejki oś taka pracuje 1—2 lat, a nawet dłużej. Jeżeli weźmiemy pod uwagę, że osi takich jest stale czynnych około 300 szt., to widzimy, że straty były znaczne. Poprzednio 3-ch ludzi w przeciągu 8 godzin wymieniło 6—8 szt. osi, obecnie zaś ta sama ilość ludzi w tym samym czasie, bez wysiłku może wymienić 50 szt. tulejek, czyli czyni zdolnymi do dalszej pracy 25 szt. osi.

C.Z.PW. nr. rej. 1274, grupa 3.

① Oś nowa
Podane dwa sposoby wykonania tulejek :
a.) Ze zużytych osi stalowych toczone jak ⑤
b.) Zwijane ze zużytych tubek stalowych ⑥
② Oś wydarta
1550 dł.
1550 dł.
⑤
15
ϕ 50
ϕ 35.5
ϕ 26
ϕ 35
7.5
68
ϕ6
④
③ Oś spawana elektr. przed założeniem tulejki
założona tulejka ⑤ albo ⑥
spawane
1550 dł.
1550 dł.
⑥
ϕ 35
ϕ 26
spawane
68

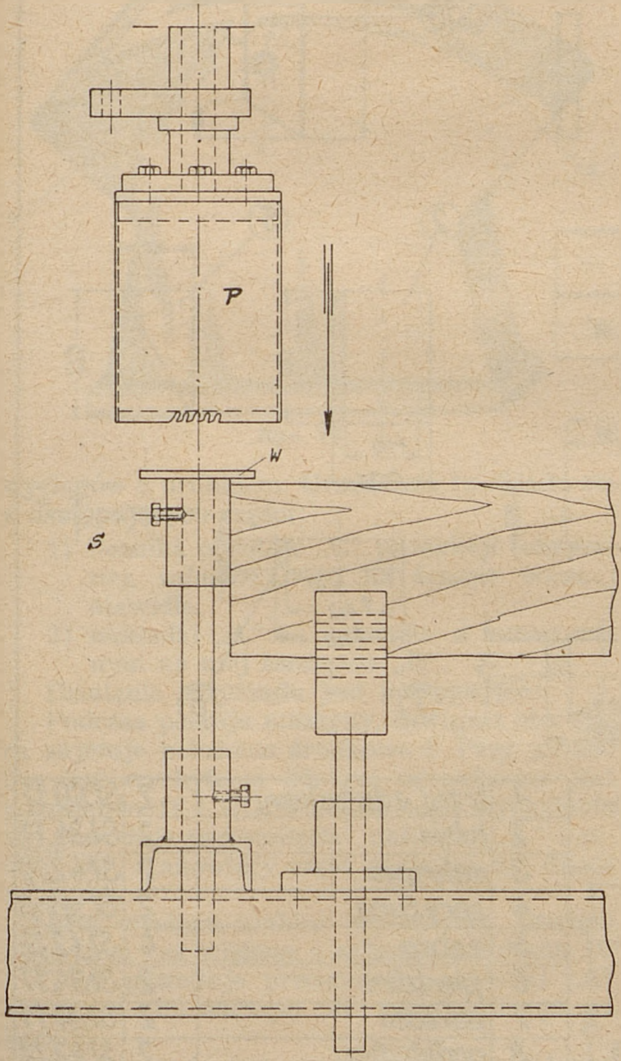
Rys. 7

WYRZUTNIK ODCIĘTYCH KAWAŁKÓW DREWNA PRZY PILE DO OLOWANIA

Autor: inż. Kopacz Stanisław, kier. Ruchu Masz. kop. „Ludwik", Zabrskie Zjednoczenie Przemysłu Węglowego.

Opis pomysłu:

Wyrzutnik „W", jak wskazuje rysunek 8), składa się z talerza zamontowanego na odpowiedniej podpórce, której położenie można regulować pionowo zwalniając śrubkę „S". Średnica talerza jest mniejsza od wewnętrznej średnicy piły „D", tak że może się w niej swobodnie poruszać. Poprzednio w pile zatrzymywały się ucięte odpadki drewna, na wyjęcie których trzeba było stale zatrzymywać piłę (duża strata czasu do 50% i niebezpieczeństwo skaleczenia ręki.)

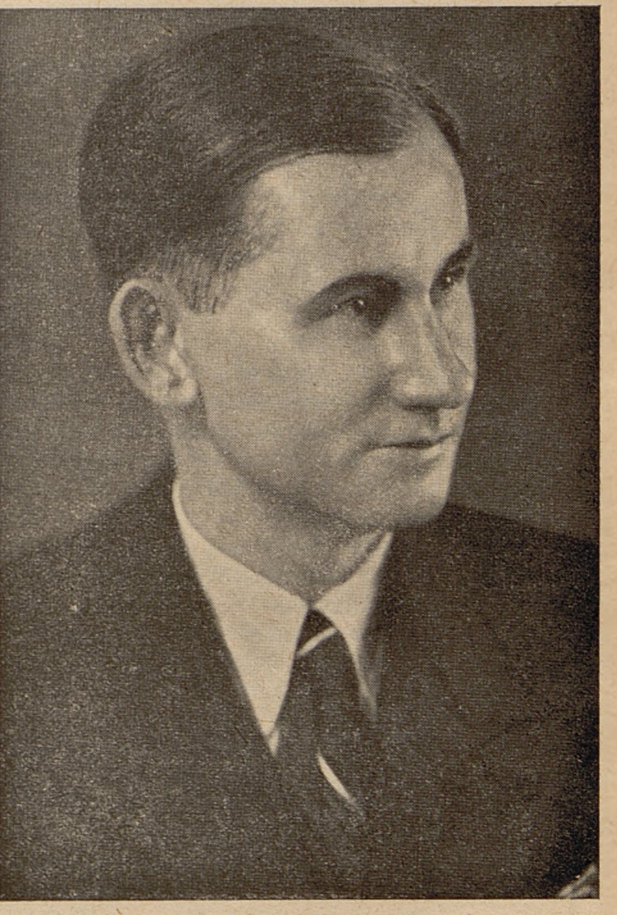

Rys. 8

Prócz tego obcinany stojak nie miał ograniczenia położenia przy pile tak, że często trzeba było przesuwać stojak (dalsza strata czasu o 20%).

Obie te przeszkody usuwa opisany wyżej wyrzutnik.

C.Z.P.W. nr. rej. 795, grupa 4.

Bylica Stanisław

ULEPSZENIE KONSTRUKCJI ZDERZAKÓW WYWROTU CZOŁOWEGO NA HAŁDACH

Autor: Bylica Stanisław, kierownik warsztatów mechanicznych kop. „Silesia", Jaw.-Mikołowskie Zjednoczenie Przemysłu Węglowego.

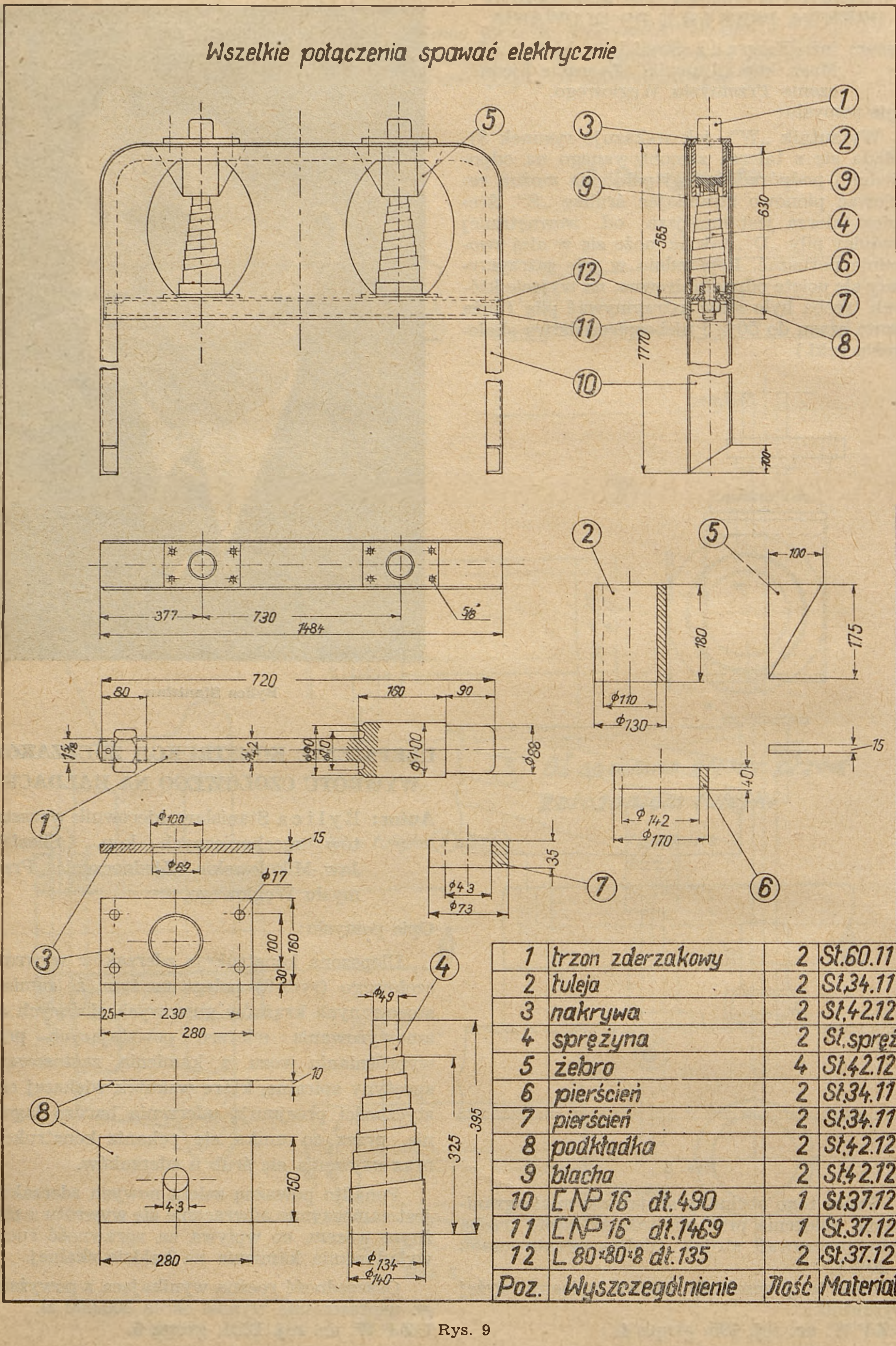
Opis pomysłu:

Ulepszona konstrukcja zderzaków wywrotu czołowego (rys. 9) polega na tym, że zamiast stosowanych krążków gumowych służących do amortyzowania uderzeń powstających przy wypróżnianiu wozu z kamienia, zastosowano sprężyny spiralne, które wskutek większej elastyczności przejmują uderzenia bardzo łagodnie, przez co unika się pękania konstrukcji, oraz urywania się śrub u zderzaków.

Ponadto poważną zaletą nowych zderzaków jest samoczynne odwracanie się wywrotu z próżnym wozem, co wpływa na sprawność ruchu wyładowania kamienia na hałdzie skalnej.

Oszczędność roczna wynikająca z powyższego usprawnienia wynosi około 300.000 zł.

C.Z.P.W. nr. rej. 1294, grupa 6.

Poz.	Wyszczególnienie	Ilość	Materiał
1	trzon zderzakowy	2	St.60.11
2	tuleja	2	St.34.11
3	nakrywa	2	St.42.12
4	sprężyna	2	St.spręż
5	żebro	4	St.42.12
6	pierścień	2	St.34.11
7	pierścień	2	St.34.11
8	podkładka	2	St.42.12
9	blacha	2	St.42.12
10	[NP 16 dł.490	1	St.37.12
11	[NP 16 dł.1469	1	St.37.12
12	L 80×80×8 dł.135	2	St.37.12

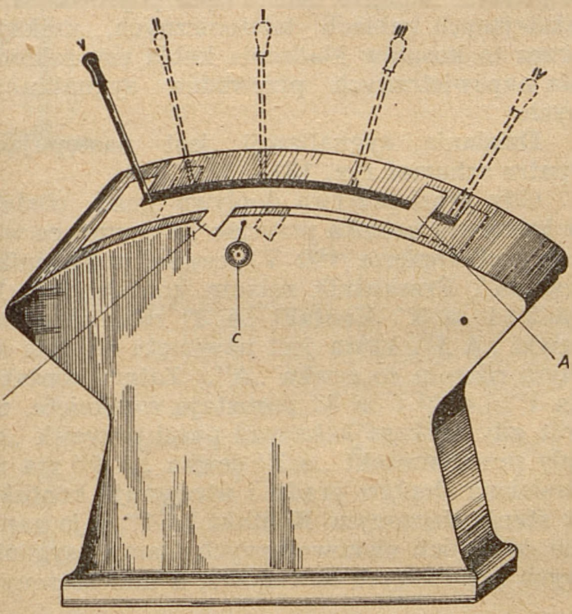
Rys. 9

URZĄDZENIE SŁUŻĄCE DO LICZENIA ILOŚCI WYCIĄGÓW Z UROBKIEM BEZ POSŁUGIWANIA SIĘ TABLICĄ Z KOŁKIEM

Autor: K a l y t a Jan, sztygar maszynowy kop. „Andaluzja", Bytomskie Zjednoczenie Przemysłu Węglowego.

Opis pomysłu:

Pomysłodawca skonstruował urządzenie (rys. 10), pozwalające na automotyczne liczenie

Rys. 10

wyciągów z urobkiem. Urządzenie to składa się z następujących części:

1) licznika obrotów „C" produkcji fabrycznej, zabudowanego na ścianie bocznej stawidła,
2) nakładki „A" na stawidło z umocowanym na niej zaczepem „B".

Działanie przyrządu jest następujące:

Podczas postoju maszyny, dźwignia sterująca zajmuje położenie środkowe I. Przy jeździe liną kąt wychylenia dźwigni ograniczony jest położeniem II i III. Wielkość tego wychylenia nie powoduje przesunięcia nakładki „A" i zaczep „B", stanowiący część nakładki, nie działa na licznik.

Przy wyciągu urobku wychylenia dźwigni sterującej są większe i zajmują położenia IV i V, co powoduje przesunięcie nakładki „A" a wraz z nim zaczepu „B" oddziałującego na licznik.

Urządzenie to jest nieskomplikowane i łatwo daje się zamontować w każdej maszynie. Najważniejszą jego zaletą jest, że odciąża uwagę maszynisty, który dotychczas musiał być częściowo absorbowany liczeniem wyciągów na tabliczce z przestawialnym kołkiem. Przyrząd ten zamontowany został w maszynie wyciągowej na kop. „Andaluzja" jeszcze w roku 1947 i dotychczas pracuje bez zarzutu.

C.Z.P.W. nr. rej. 641, grupa 10.

NAPRAWA USZKODZONYCH WĘŻY GUMOWYCH

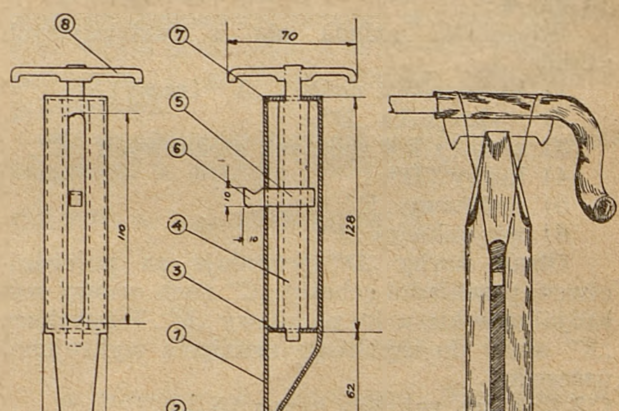
Autor: K o r a l e w s k i Łucjan, cieśla górniczy kop. „Katowice", Katowickie Zjednoczenie Przemysłu Węglowego.

Opis pomysłu:

Uszkodzenie węża gumowego może być szybko naprawione przy pomocy przyrządu pomysłu ob. Koralewskiego. Przyrząd ten (rys. 11) składa się z rurki (1) o średnicy 33 mm, długości 200 mm. W rurce tej wycięto otwór podłużny o wymiarach 8×110 mm. Koniec rurki wycina się z obu stron, przygina części do siebie i zespawa umieszczając w najwęższej części dolnej wkładkę (2). W ten sposób powstaje rozwidlenie głębokie 2,5 mm, szerokie 2,5 mm, długie 15 mm. Wewnątrz rurki umieszczono płytki (3) i (7), w których osadzono na konusie śrubę (4) z pokrętem. Po śrubie przesuwa się w górę i w dół nakrętka (5) z noskiem (6), który posuwa się w wycięciu rurki (1).

Naprawę uszkodzonego węża wykonuje się w sposób następujący: wycina się uszkodzone miejsce, oba końce węża naciąga się na kawałek rurki. Pętle z miękkiego i mocnego drutu zakłada się na węża na rurce zaczepiając drut o nosek (6). Rozwidlenie z wkładką (2) dociska drut do węża i śrubą naciąga się go silnie umocowując w ten sposób węża na rurce. Uzyskane połączenie węża jest szczelne i wykonuje się je bardzo szybko.

C.Z.P.W. nr. rej. 1454, grupa 13.

Rys. 11

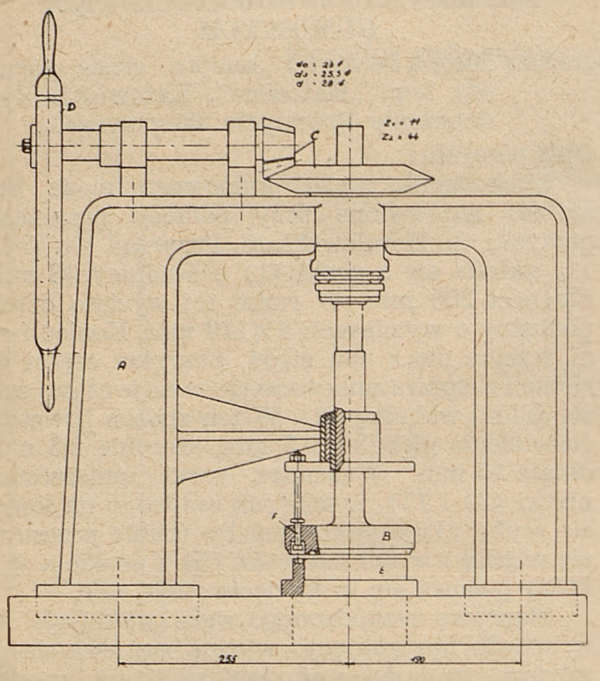
WYCINARKA USZCZELEK DO KOMÓR RUROWYCH PRZY KOTŁACH PAROWYCH

Autor: D u b i e l Wiktor, kier. warszt. mech. kop. „Centrum", Bytomskie Zjednoczenie Przemysłu Węglowego.

Opis pomysłu:

Ogólny brak uszczelek klingerytowych dla rur ogniowych do kotłów wodnorurkowych stwarzał duże trudności.

Zagadnienie to nasunęło pomysłodawcy myśl produkowania tego rodzaju uszczelek we

Rys. 12

własnym zakresie. Skonstruował więc wycinarkę (rys. 12), przy pomocy której można wyprodukować około 300 szt. uszczelek dziennie. Ponadto z części środkowej wyciętej w uszczelce, produkuje się uszczelki mniejsze, mające zastosowanie w innym kotle. Koszt sporządzenia samej maszyny jest niewielki, bo wynosi tylko 13.000 zł.

Wycinarka składa się z następujących części:

1) konstrukcji nośnej „A" (ramy),
2) wykrojnika „B",
3) zespoły kół zębatych stożkowych „C",
4) korby „D",
5) podstawy „E",
6) wypychacza „F".

Obrót korby „D" powoduje za pośrednictwem przekładni zębatej „C" ruch osiowy wykrójnika w kierunku podstawy „E". Wypychacz „F" służy do szybkiego usunięcia wykrojonej uszczelki.

C.Z.P.W. nr. rej. 639, grupa 15.

SYGNALIZACJA OPTYCZNO-AKUSTYCZNA

Autor: Zorychta Józef, elektromonter kop. „Marcel", Rybnickie Zjednoczenie Przemysłu Węglowego.

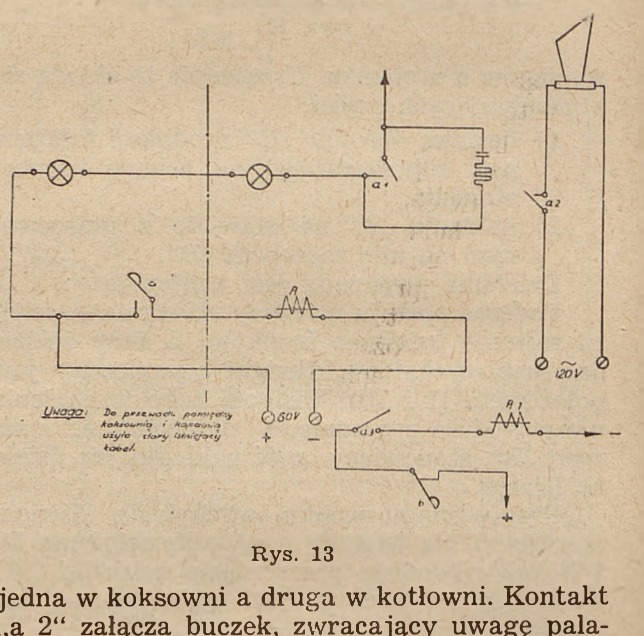
Opis pomysłu:

Kotłownia kop. „Marcel", która jest stara i w złym stanie, spala odpadki węglowe jak miał, przerosty i miał płuczkowy. Ponieważ paliwo to jako małowartościowe nie daje na rusztach dostosowanych do wartościowego paliwa, wystarczającej ilości ciepła, a zapotrzebowanie pary jest duże, pod kotłami spala się równocześnie gaz z pobliskiej kotłowni „Ema."

Dopiero po ukończeniu nowej kotłowni o 4 nowoczesnych kotłach na pył węglowy, zostanie stara kotłownia częściowo zlikwidowana i gaz z koksowni skierowany do rurociągu, który będzie zaopatrywał w gaz Rybnik i Hutę „Silesia.". Do tego czasu pomoc w opalaniu gazem jest nieodzowna i nagła przerwa w dostawie gazu grozi komplikacjami w ruchu kopalni i elektrowni. Celem zaalarmowania palaczy jak najprędzej ze strony koksowni o mającej nastąpić przerwie w dopływie gazu, elektromonter Józef Zorychta zaprojektował urządzenie sygnalizacyjne, które ze względu na małe prądy i napięcie można było poprowadzić w istniejących kablach telefonicznych, unikając przez to kosztów kładzenia kabla czy zakładania napowietrznych przewodów sygnalizacyjnych.

Działanie sygnalizacji jest następujące: (patrz schemat rys. 13).

Gdy grozi przerwa dopływu gazu, obsługa w koksowni naciska przycisk „a", przez co włącza pod napięcie (60 V). cewkę przekaźnikową „A". Przekaźnik załącza kontakty „a 1", „a 2" i „a 3". Kontakt „a 3" zamyka obwód cewki „A 1", która jest nawinięta na tym samym rdzeniu co cewka „A". Zatem kontakty „a 1", „a 2" i „a 3" pozostają zamknięte, nawet gdy obsługa koksowni puści przycisk „a". gdy przez kontakt „a 3" cewka „A 1" ma zapewniony dopływ prądu i utrzymuje kontakty w stanie złączonym. Kontakt „a 1" daje napięcie do dwóch niskowoltowych lamp sygnałowych połączonych szeregowo, a umieszczonych

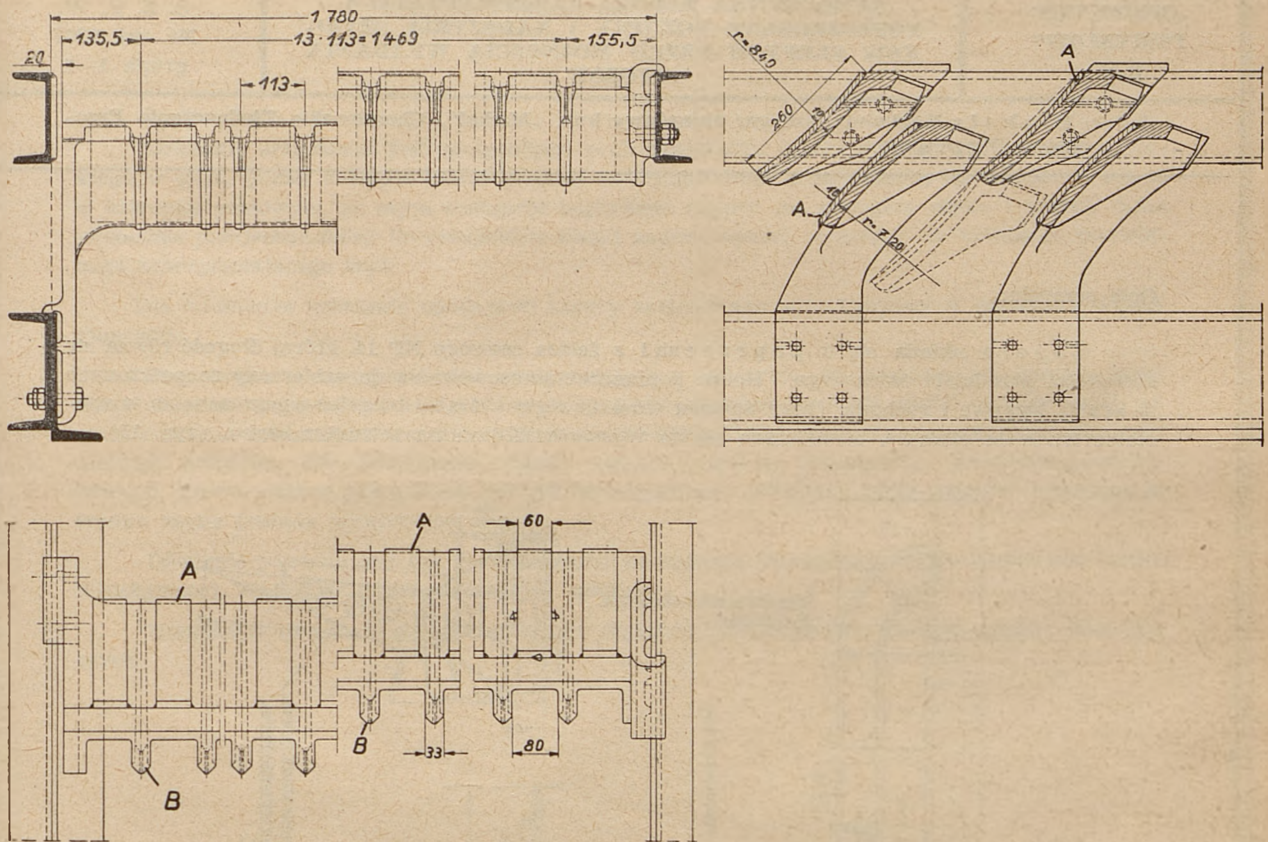

Rys. 13

jedna w koksowni a druga w kotłowni. Kontakt „a 2" załącza buczek, zwracający uwagę palaczy słuchowo na zanik dopływu gazu. Odbior sygnałów kwituje palacz naciskając przycisk „b", przez co przerywa dopływ prądu do cewki „A 1". Kontakty „a 1", „a 2" i „a 3" rozłączają się, lampy gasną, buczek przestaje alarmować.

Sygnalizacja, która zajmuje 3 przewody w kablu telefonicznym, została wykonana, funkcjonuje od czerwca 1948 r. i działa sprawnie.

C.Z.P.W. nr. rej. 1199, grupa 15.

Rys. 14

USPRAWNIENIE RUCHU RUSZTU „SELTNERA" W SYST. ANDRZEJ

Autor: Linke Antoni, sztygar maszynowy kop. „Szombierki", Rudzkie Zjednoczenie Przemysłu Węglowego.

Opis pomysłu:

Ruszta „Seltnera", stosowane na sortowni w syst. Andrzej kop. „Szombierki" powodowały stale różnego rodzaju przeszkody i awarie w ruchu.

Grzebienie rusztów przy rozwarciu tworzyły przez całą szerokość sita dużą szczelinę, przez którą przedostawał się płaski łupkowaty kamień, (co przy syst. Andrzej zdarzało się bardzo często), długie kawałki desek i t. p. Powodowało to często łamanie grzebieni przy ich zwieraniu lub zrywanie się pasów napędowych.

W innym wypadku kawałki desek przedostając się przez szczelinę rusztu do leja, powodowały zatrzymanie odbieranego wydobycia. Kamień, dostając się między grzebienie rusztu, był gnieciony, tworzył miał i odpryski, zanieczyszczające drobniejsze sortymenty węgla.

Ob. Linke zastosował kawałki płaskiego żelaza „A", które przyspawane pomiędzy rozwierającymi się kłami „B" grzebieni rusztu, nie dopuszczają do powstawania szczeliny na szerokość rusztu nie zmniejszając otworów rusztu tak, że przedostawanie się kamienia płaskiego, kawałków drewna itp. stało się niemożliwe. (Rys. 14).

W rezultacie zastosowanego ulepszenia zostały wyeliminowane przerwy w ruchu, wzrosła ilość węgla płukanego, a żywotność pasów napędowych i grzebieni została kilkakrotnie przedłużona.

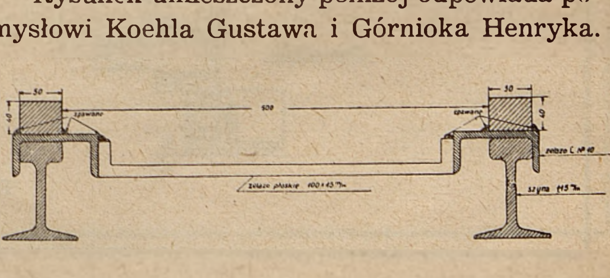
W wyniku zastosowania pomysłu ob. Linke osiągnięto b. znaczne oszczędności.

C.Z.P.W. nr. rej. 1255, grupa 17.

SPROSTOWANIE

W numerze 5 „Biuletynu Wynalazczości Przemysłu Węglowego" z miesiąca maja br. na stronie 18 przy opisie pomysłu Koehl Gustawa i Górnioka Henryka pt. „Nakładane szyny wysuwne do ładowarek „Eimco" zamieszczony rysunek 27 odnosi się do następnego opisu pomysłu Nossola Józefa „Szyny wysuwne do ładowarek Eimco".

Rysunek umieszczony poniżej odpowiada pomysłowi Koehla Gustawa i Górnioka Henryka.

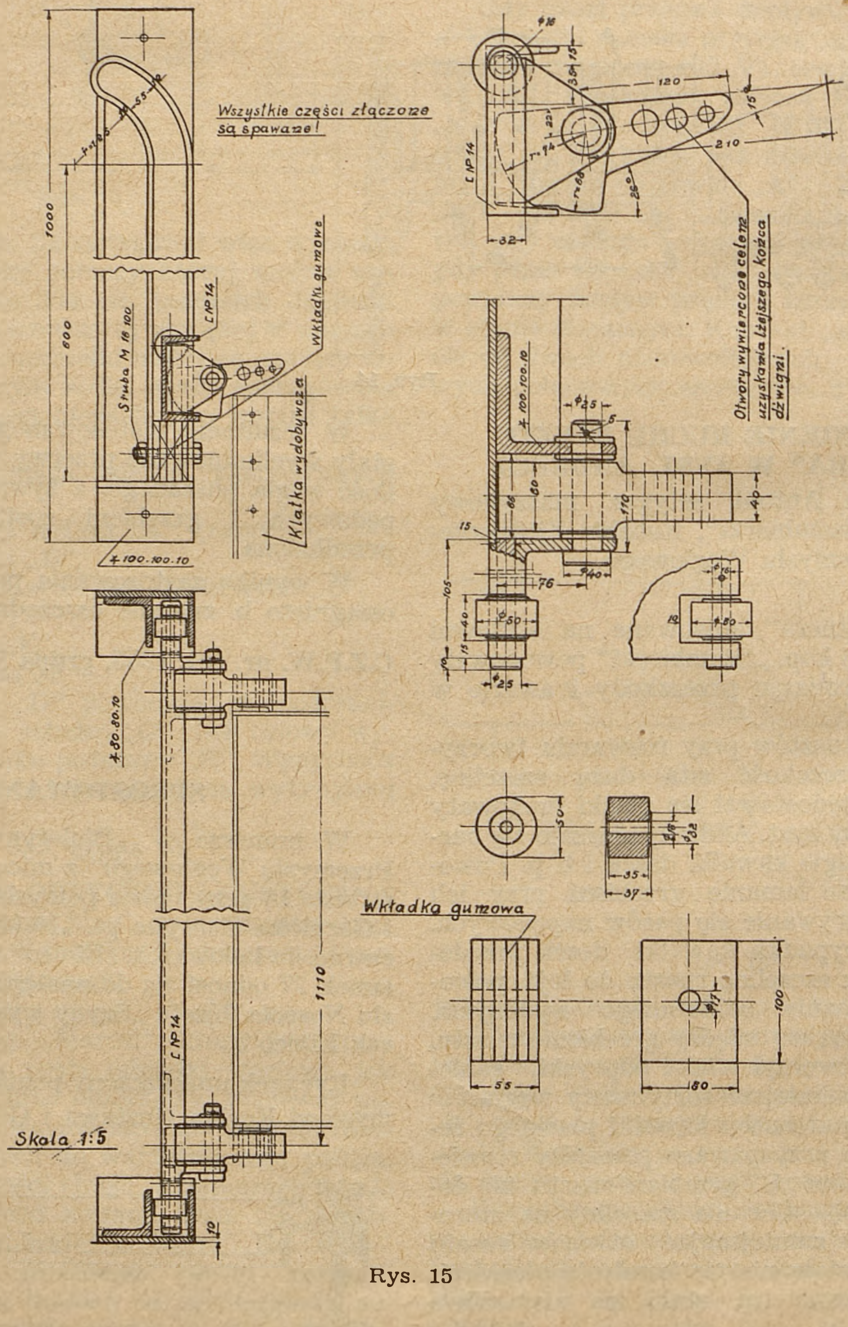

„SKRZYNKA POMYSŁÓW" P. W.	SAMOCZYNNA ZAPORA ZABEZPIECZAJĄCA POSZCZEGÓLNE POZIOMY I NADSZYBIA SZYBIKÓW ŚLEPYCH PRZED MOŻNOŚCIĄ WPADANIA WOZÓW	C. Z. P. W. Nr. rej. 1267 grupa 1—1

Autor: **Błąkała Kazimierz**, sztygar objazdawy kop. „Michał", Chorzowskie Zjednoczenie Przemysłu Węglowego.

Opis pomysłu:

Zapora składa się z poprzeczki z żelaza ceowego NP 14, której długość równa się szerokości przedziału szybowego. Końce poprzeczki umocowane są do zabieraczy zaopatrzonych w krążki biegowe i ruchome (przy nacisku wdół dźwigni.) Krążki biegowe wpuszczane są w specjalne wodzidła pionowe, odchylające się na wysokości 0,6 m na zewnątrz szybu. (rys. 15).

Rys. 15

Działanie urządzenia jest następujące: przy przejeździe klatki wyciągowej z poziomu niższego w górę, górna krawędź klatki podnosi zabieracze wraz z poprzeczką do wysokości 0,6 m w kierunku pionowym, po czym następuje odchylenie zapory na zewnątrz szybu i klatka może swobodnie przejechać dalej. Po przejeździe klatki zapora opada, wracając do położenia pierwotnego zabezpieczającego szyb .

Dla stłumienia uderzenia opadającej zapory zastosowano amortyzatory z odpadków taśmy gumowej.

Przy ruchu odwrotnym klatki wyciągowej tj. z nadszybia do poziomu położonego niżej, sama zapora pozostaje n i e r u c h o m a, natomiast dolna krawędź klatki wydobywczej odchyla ruchome dźwignie zabieraczy w dół. Po przejeździe klatki dźwignie wracają do swego normalnego położenia. Dla zwiększenia różnicy ciężaru pomiędzy wewnętrzną i zewnętrzną stroną dźwigni, co ma ułatwić powracanie dźwigni do normalnego położenia, ramię dźwigni wystające do środka szybu posiada wywiercone otwory.

Dźwignie powinny być tak rozmieszczone na zaporze, aby ślizgały się po kątówkach klatki wydobywczej. Wszystkie części złączone są spawane.

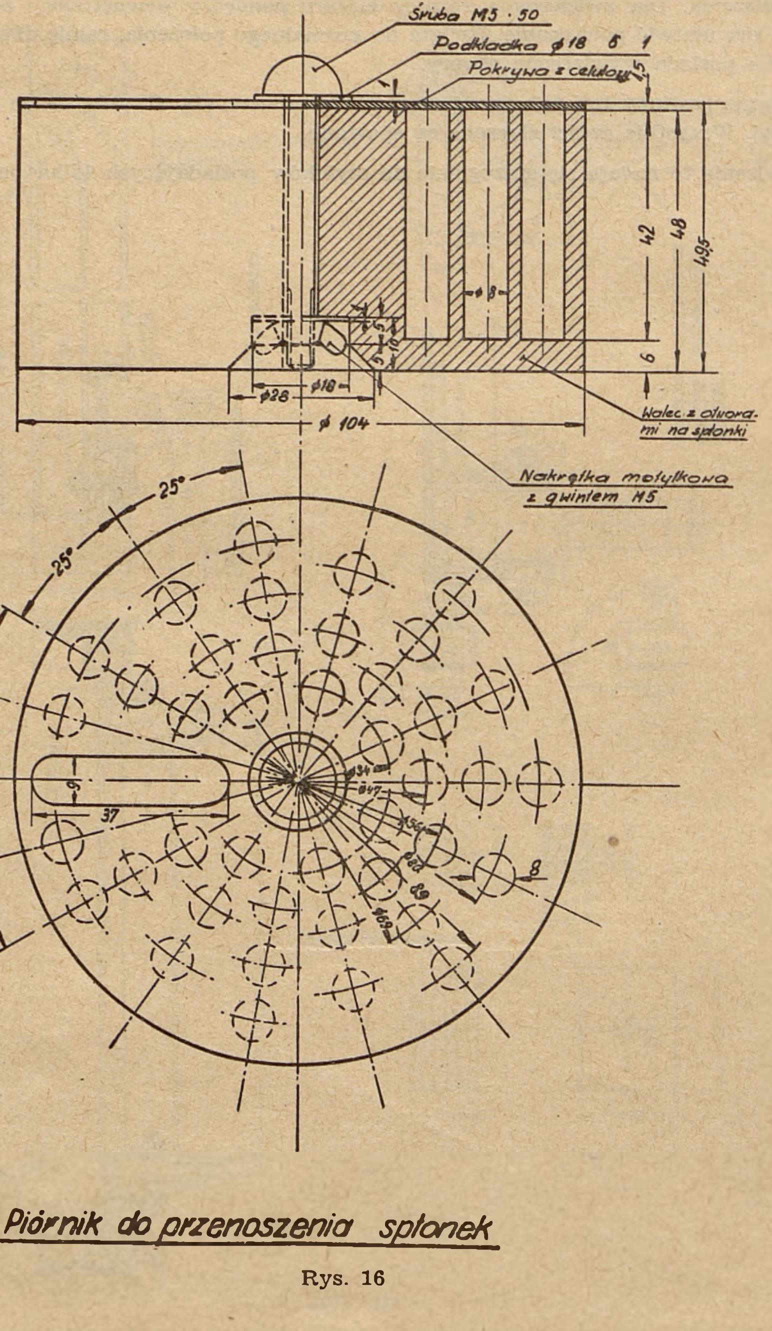
Urządzenie to nadaje się szczególnie do szybików posiadających kilka poziomów wydobywczych.

„SKRZYNKA POMYSŁÓW“ P. W.	PIÓRNIK DO PRZENOSZENIA SPŁONEK	C. Z. P. W. Nr. rej. 1202 grupa 2—2

Autor: Tomala Karol, sztygar gospodarczy kop. „Rymer“, Rybnickie Zjedn. Przem. Węglowego.

Opis pomysłu:

Najczulszym i ważnym elementem przy robotach strzelniczych pod ziemią jest spłonka, to też należyte przechowanie, konserwacja, przenoszenie oraz ścisła kontrola zużytych przy robotach strzelniczych spłonek jest sprawą bardzo ważną. Dotychczasowe piórniki, służące górnikom do przenoszenia spłonek z komory materiałów wybuchowych do miejsca pracy, mają kształt prostokątnej skrzynki podłużnej, otwieranej i zamykanej za pomocą zasuwy drewnianej.

Piórnik do przenoszenia spłonek

Rys. 16

Zasuwa musi być wykonana dość ciasno, by samowolne jej otwarcie nie mogło mieć miejsca, co spowodowałoby wypadnięcie spłonek. Bardzo często jednak zasuwy pęcznieją, zwłaszcza w kopalniach mokrych, tak że nie można piórnika otworzyć. Nowo skonstruowany piórnik (rys. 17) wady te całkowicie usuwa. Częścią główną piórnika jest walec cylindryczny średnicy ok. 104 mm, grubości 48 mm, wykonany bądź z drewna dębowego, bądź z materiału plastycznego (bakelit, ebonit, itp.). Walec posiada 41 otworów średnicy 8 mm, głębokości 41 mm, przeznaczonych dla spłonek. Do zamknięcia piórnika użyto płytki okrągłej grubości 1,5 mm, wykonanej z materiału przeźroczystego (celuloid), przykręconej przez środek do korpusu piórnika. Nakrętką motylkową śruby można regulować docisk nakrywy do korpusu. Otwór owalny w nakrywie obracalnej pozwala na kolejne wkładanie i wyjmowanie spłonek. W położeniu zerowym nakrywy spłonki nie mogą wysunąć się z korpusu.

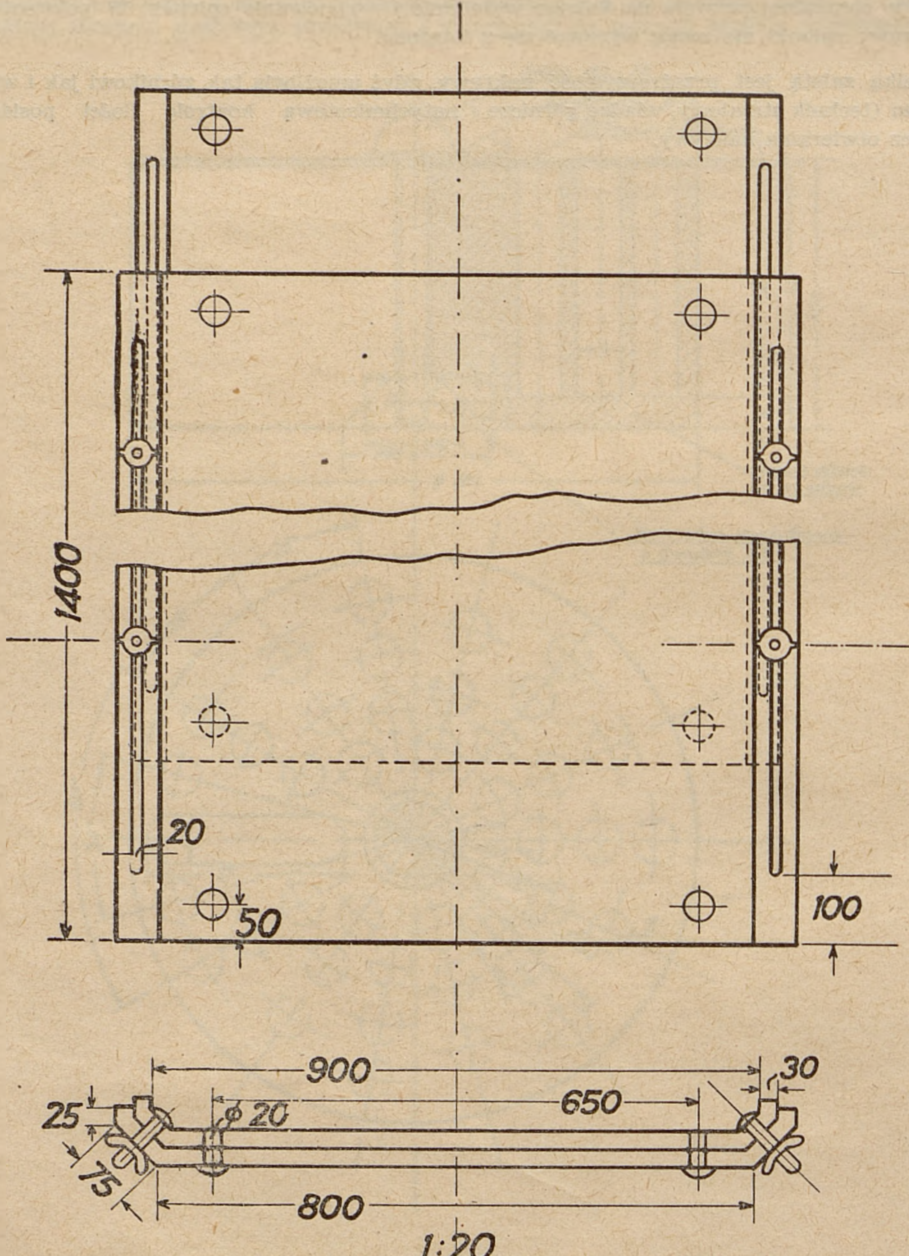
Wielką zaletą jest przeźroczystość nakrywy, gdyż umożliwia tak górnikowi jak i władzom kontrolnym (technik strzałowy, władze górnicze,) natychmiastową kontrolę ilości posiadanych spłonek bez otwierania nakrywy.

„SKRZYNKA POMYSŁÓW" P. W.	KOMPENSATOR DŁUGOŚCI DLA KONSTRUKCJI NOŚNEJ PRZENOŚNIKA TAŚMOWEGO	C. Z. P. W. Nr. rej. 1132 grupa 3—13

Autor: Müller Jan, ślusarz kop. „Miechowice", Zabrskie Zjednoczenie Przemysłu Węglowego.

Opis pomysłu:

Kompensator składa się z dwóch normalnych, używanych do konstrukcji taśmowej, blach zachodzących na siebie (blacha wewnętrzna i blacha zewnętrzna) i złączonych ze sobą w sposób następujący: w obu blachach, jak to widać na rysunku, są wycięte rowki, w których chodzą 4 śruby motylkowe, służące do ściskania blach ze sobą, aby się nie rozsuwały. Jeżeli zachodzi potrzeba rozciągnięcia blachy, wówczas popuszcza się śruby motylkowe i blachy rozciąga się na taką długość, jaka jest w danej chwili potrzebna przy budowie konstrukcji. Przy zastosowaniu kompensatora można przekładać przenośnik taśmowy z dwóch końców bez obawy, że ostatni element konstrukcyjny łączący odcinki okaże się za długi wzgl. za krótki.

Rys. 17

Uwaga: Pomysł dobry i zasługuje na rozpowszechnienie, zwłaszcza w miejscach ciągłej przekładki taśm.

„SKRZYNKA POMYSŁÓW" P. W.	NAPRAWA ZUŻYTYCH KÓŁ NAPĘDOWYCH PRZENOŚNIKA „HAUHINCO"	C. Z. P. W. Nr. rej. 1383 grupa 3—14

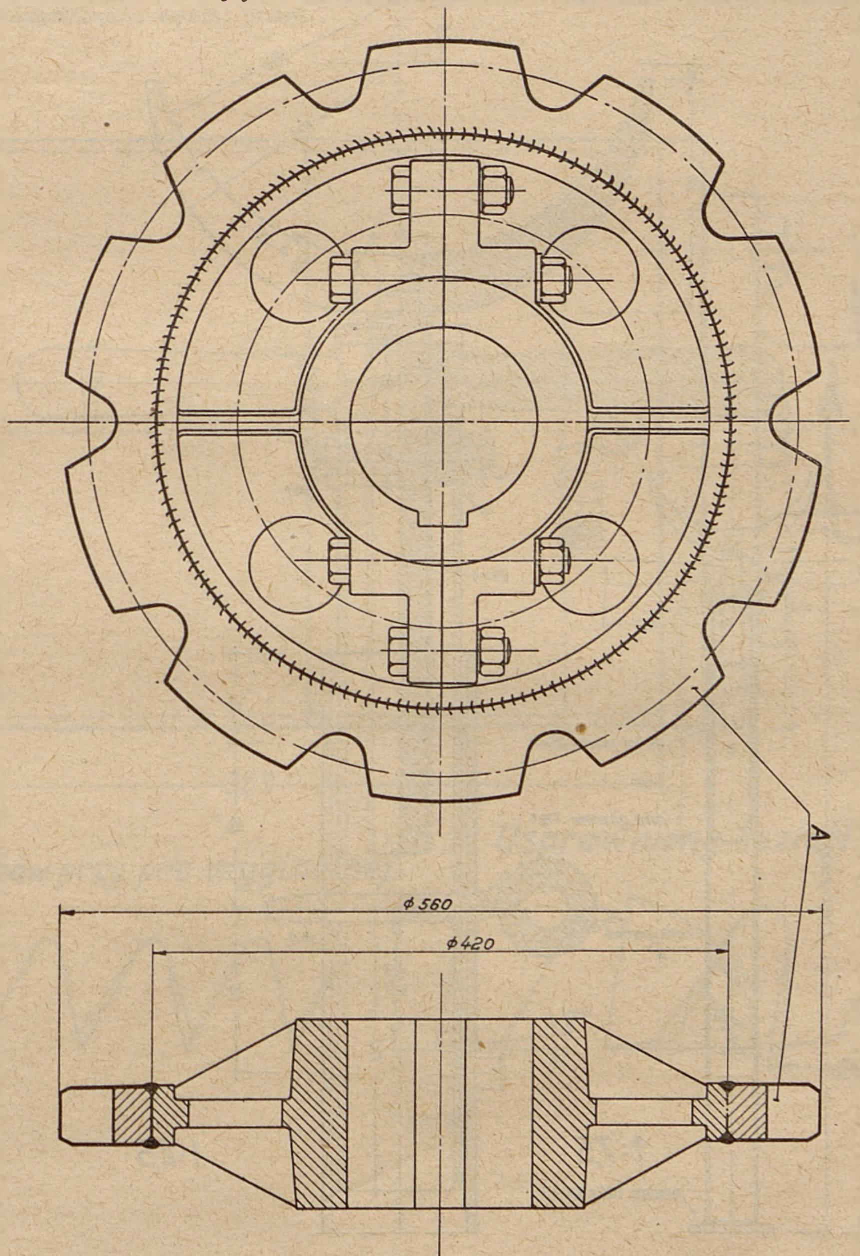
Autor: Siury Helmut, sztygar masz. kop. „Ludwik", Zabrskie Zjednoczenie Przem. Węglowego.

Opis pomysłu:

W napędach taśm „Hauhinco" ulegają szybkiemu zużyciu zęby staliwnych kół łańcuchowych.

Pomysł polega na wykorzystaniu niezużytych piast.

Zniszczony wieniec koła został stoczony i zastąpiony pierścieniem „A" z blachy stalowej, który po nałożeniu przyspawano obustronnie do piasty. Po obtoczeniu zewnętrznej średnicy pierścienia wyfrezowano w nim zęby.

Rys. 18

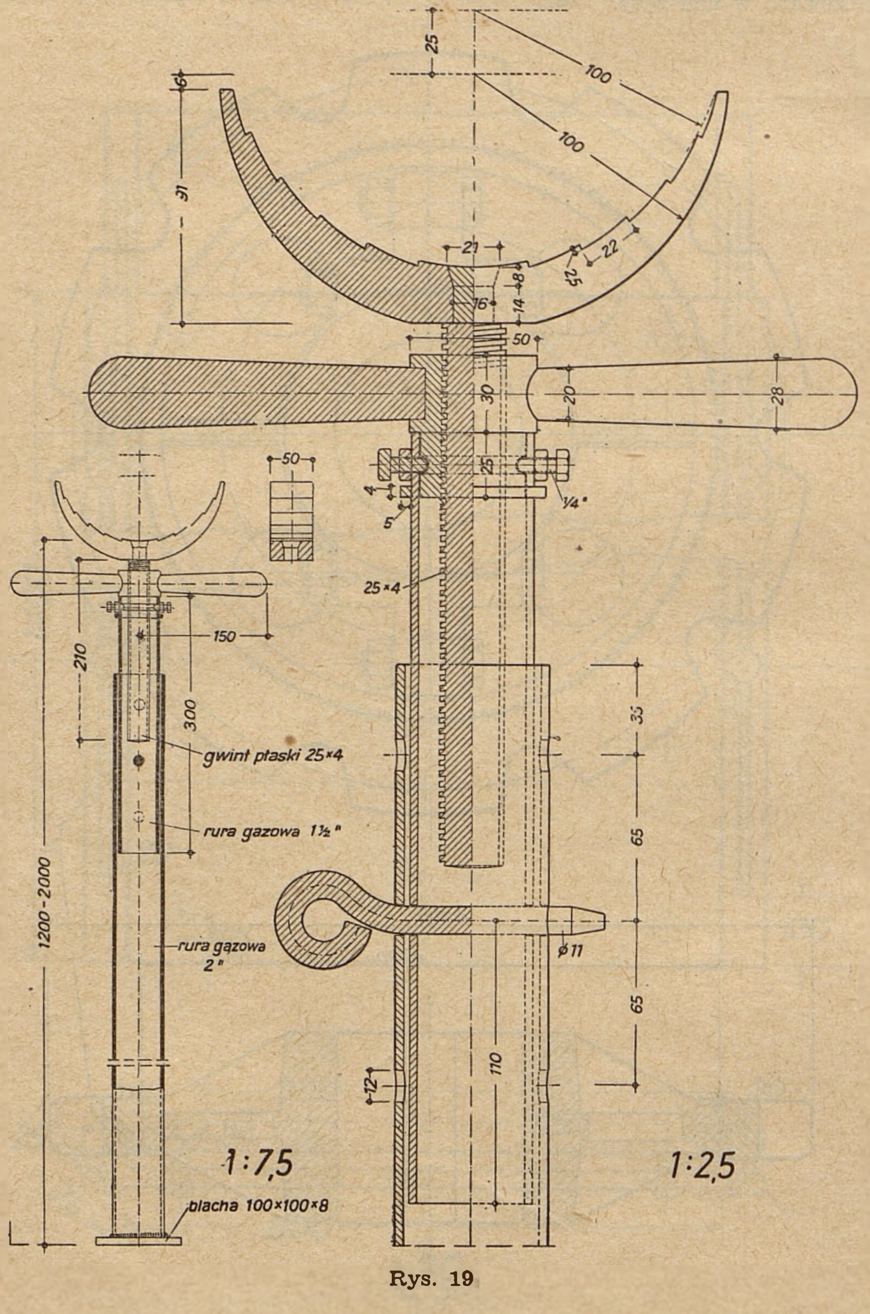
Uwaga: Pomysł jest przykładem, jak można przez odpowiednie sposoby naprawy wykorzystać zużyte części i zapobiec w ten sposób marnotrawieniu materiałów, zwłaszcza, w danym wypadku, tak deficytowego materiału, jakim jest staliwo.

„SKRZYNKA POMYSŁÓW" P. W.	STOJAK DO PODTRZYMYWANIA STROPNIC	C. Z. P. W. Nr. rej. 1131 grupa 4—4

Autor: **Kazimierczak** Jan, rębacz, kop. „Ludwik", Zabrskie Zjednoczenie Przem. Węglowego.

Opis pomysłu:

Celem podtrzymywania stropnic na ścianach lub chodnikach w czasie stawiania obudowy można zastosować stojak nastawialny, składający się z dwu rur gazowych średnicy 2" i 1,5", wrzeciona o gwincie płaskim 25×4 oraz kabłąka. Stropnicę nałożoną na kabłąk stojaka można za pomocą śruby podnosić do odpowiedniej wysokości i podtrzymać w ten sposób aż do zabudowania właściwych stojaków.

Rys. 19

Uwaga: Pomysł może być zastosowany w całym przemyśle węglowym.

„SKRZYNKA POMYSŁÓW" P. W.	SPOSÓB WYKONANIA PIŁY DO OLOWANIA STOJAKÓW	C. Z. P. W. Nr. rej. 1015 grupa 4—5

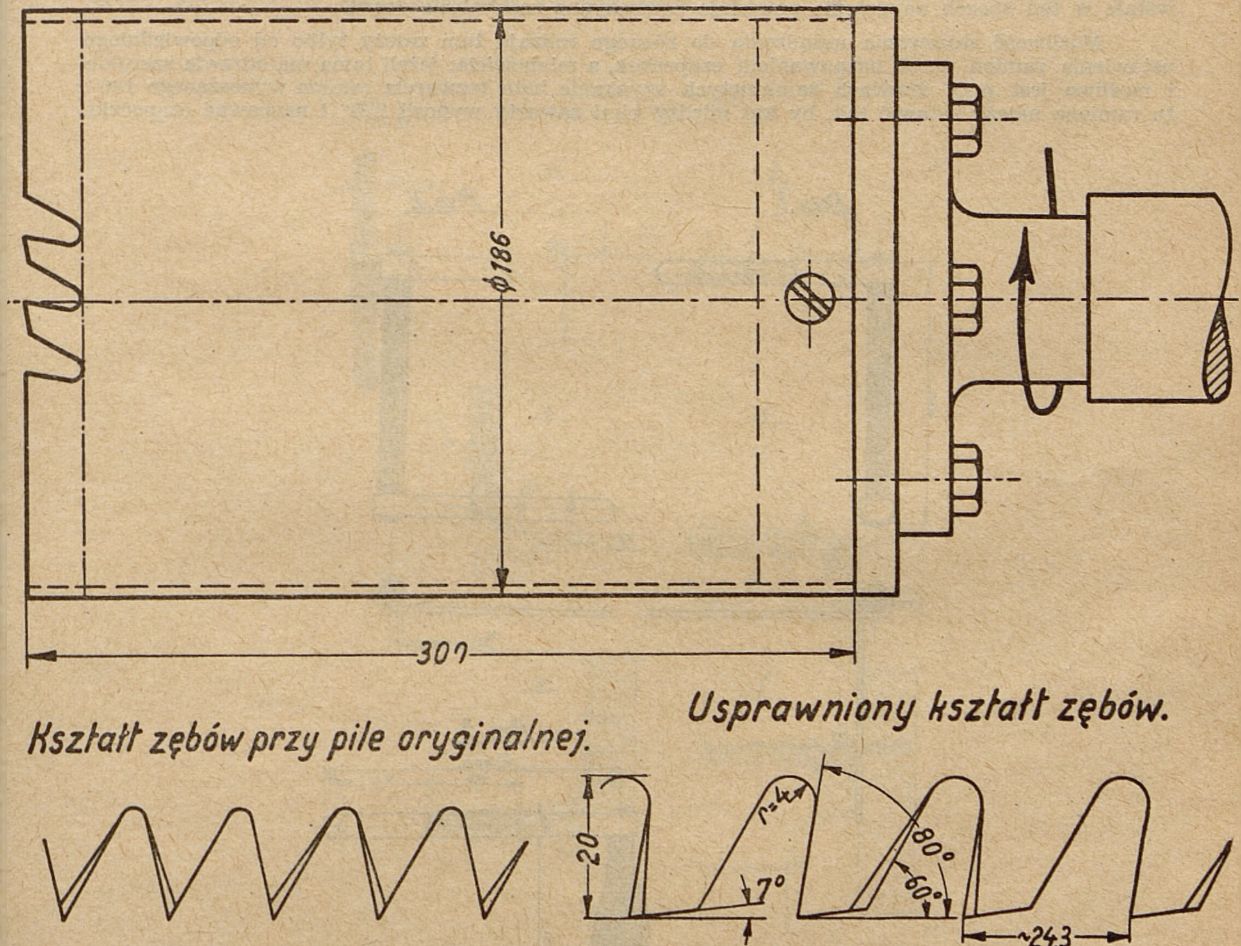
Autor: Kłosowski Adam, mistrz warszt. kop. „Ludwik", Zabrskie Zjedn. Przem. Węglowego.

Opis pomysłu:

W celu zaradzenia brakowi pił walcowych, używanych do olowania stojaków, obmyślono zastępczy sposób ich wykonania, możliwy do zastosowania w każdym warsztacie kopalnianym.

Z odcinka rury stalowej o odpowiedniej długości wytacza się pierścień stalowy o grubości ścianki, wymaganej dla piły do olowania, w którym następnie wypiłowuje się zęby i utwardza je.

Zastosowano przy tym odmienny, aniżeli przy pile oryginalnej, kształt zębów, uzyskując przez to korzystniejsze wyniki pracy.

Rys. 20

Uwaga: W opisany sposób wykonano dotychczas 5 pił, które spełniają swe zadanie dobrze, usuwając trudności, jakie powstałyby z powodu niemożności nabycia tego rodzaju narzędzi na rynku krajowym.

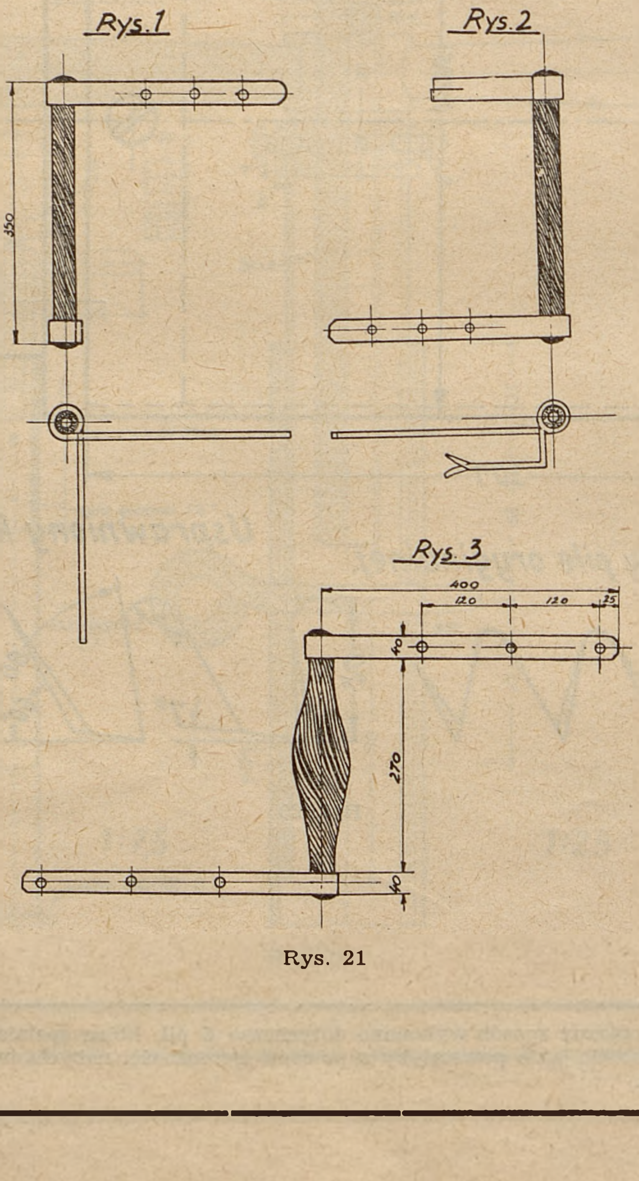
„SKRZYNKA POMYSŁÓW" P. W.	SPRĘŻYNA DO SAMOCZYNNEGO ZAMYKANIA TAM WENTYLACYJNYCH	C. Z. P. W. Nr. rej. 1663 grupa 8—1

Autor: Oleś Mieczysław, nadsztygar kop. „Bobrek" Bytomskie Zjedn. Przemysłu Węglowego.

Opis pomysłu:

Przygotować należy kilka sztuk płaskownika 8×40 mm pociętego na kawałki po 500 mm długości i wywiercić w odległościach co 120 mm (rys. 3), po trzy otwory o średnicy 10 mm. Pierwszy koniec płaskownika zawija się tak, aby w powstałą w ten sposób tuleję można było włożyć kawałek liny kopalnianej średnicy 25—35 mm. Linę przed pocięciem na kawałki należy mocno okręcić drutem na długości 35 mm, by sploty nie rozluźniły się na skutek przecięcia (rys. 4). Kawałki liny wkłada się do tulei i w celu jej usztywnienia naspawa czapeczkę, łączącą linę z tulejką. Powstałe w ten sposób zawiasy (rys. 1 i 2) przymocowujemy do drzwi i odrzwi tamy. Układ zawiasów musi być taki, by przy zwolnionej linie kąt zawarty między ramionami był zawsze o ok. 90° większy niż kąt, pod jakim ramiona te będą przymocowane do odrzwi. Lina powinna być założona tak, by podczas otwierania tamy sploty jej się rozkręcały (rys. 3), a powstałe w ten sposób naprężenie powoduje samoczynne zamknięcie drzwi.

Możliwość stosowania urządzenia do różnego rodzaju tam zależy tylko od odpowiedniego ustawienia ramion przed naspawaniem czapeczek, a mianowicie: jeżeli tama ma odrzwia szerokie i możliwe jest przy drzwiach zamkniętych uzyskanie kąta rozwarcia ramion wynoszącego 180°, to ramiona należy ustawić tak, by kąt między nimi zawarty wynosił 270° i naspawać czapeczki.

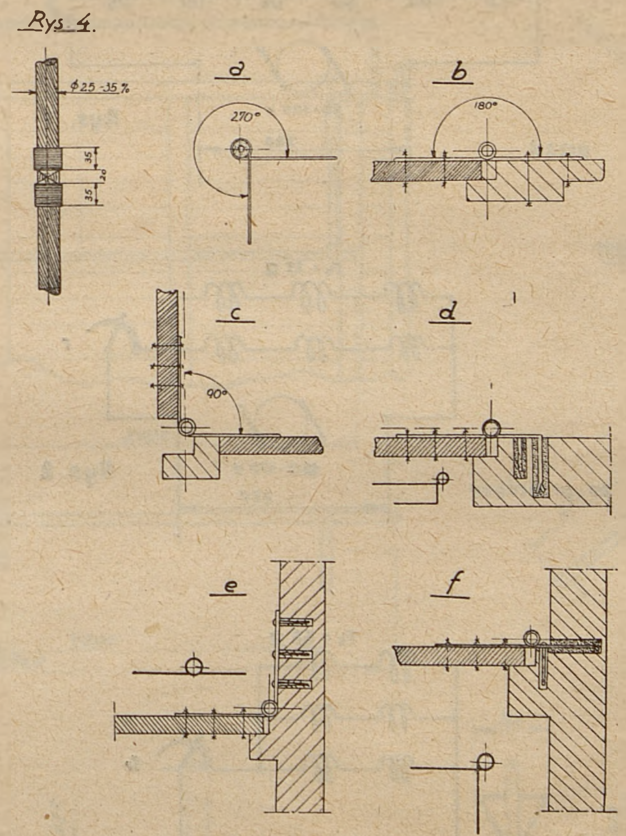
Rys. 21

Rys. „a“ podaje ułożenie ramion przed umocowaniem urządzenia na tamie, rys. „b“ przedstawia urządzenie umocowane na tamie, której drzwi są zamknięte, przy czym częściowe rozkręcenie liny dociską drzwi. Rys. „c“ podaje położenie ramion przy tamie otwartej, lina rozkręca się i opór zawiasu jest pokonany siłą otwierającą tamę. Z chwilą ustania działania tej siły, drzwi powracają do położenia „zamknięte“ dociskane siłą skręcającej się sprężyny. By urządzenie działało sprawnie, należy je przymocować do drzwi i odrzwi śrubami o średnicy 9 mm i dużej długości, a oś liny powinna być równoległa do osi czopów drzwi tamy.

W wypadku gdy odrzwia są murowane, to zawiasy przymocowuje się w sposób pokazany na rys. „d“. Wybija się dwa otwory w murze: mniejszy bliżej drzwi, do którego wbija się kołek a weń silny gwóźdź kowalski; drugi otwór większy, do którego wpuszcza się zagięty koniec ramienia i zabetonowuje się lub zabija kołkami. Wykonanie sprężyny dla takich odrzwi pokazano na rys. 2.

W wypadku drzwi żelaznych, ramiona łączy się z nimi przez przyspawanie i postępuje jak przy odrzwiach drewnianych

Gdy odrzwia są bardzo wąskie a drzwi bardzo blisko obudowy murowanej lub betonowej, można ramię przymocować do muru przez przybicie gwoździami kowalskimi do kołków osadzonych w murze, lub ramię zapuścić w otwór w murze i zabetonować (rys. e i f). Urządzenie należy umocować do drzwi w połowie ich wysokości.

Rys. 22

Uwagi: Urządzenie proste w wykonaniu ze zbędnych materiałów kopalnianych, tanie i pewne w użyciu. Można je wykonać w każdym warsztacie kopalnianym. Pracuje od dłuższego czasu na kopalni „Bobrek“ i nadaje się do powszechnego zastosowania.

Urządzenie można wykonać tak, by przy otwieraniu drzwi lina zamiast rozkręcać — skręcała się.

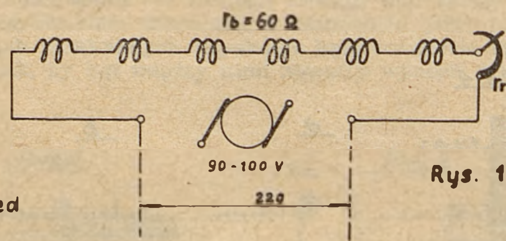
„SKRZYNKA POMYSŁÓW“ P. W.	DOSTOSOWANIE PRĄDNICY PRĄDU STAŁEGO 60—100 V DO WYTWARZANIA PRĄDU O NAPIĘCIU 160 V	C. Z. P. W. Nr. rej. 1098 grupa 14—1

Autor: inż. Lankosz Mieczysław, kier. Dz. E. Gień Konstanty, Dz. ME kopalnia „Milowice“, Dąbrowskie Zjednoczenie Przemysłu Węglowego.

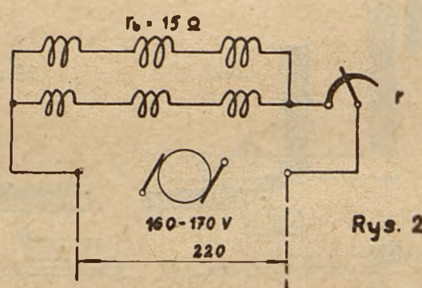
Opis pomysłu:

Kopalnia posiadała generator prądu stałego BBC rok 1927, 60—100 V, 600 A, wzbudzenie obce 220 V, 1000 obr/min, 3 pary biegunów głównych, bez biegunów pomocniczych. (rys. 1). Opór uzwojenia biegunów gł. był 60/ohm prąd magnezujący dla 100 V przy biegu luzem i m = 3 A. Ilość działek komutatora K = 66.

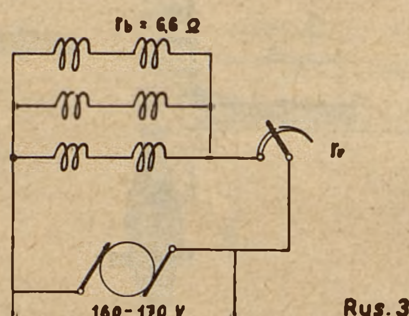
Należało zastosować generator do zasilenia trakcji dołowej o nap. 160 V i mocy 45—50 kW. W tym celu rozdzielono obwód biegunów głównych na dwie gałęzie równoległe (rys. 2). Z krzywej magnesowania określono prąd wzbudzenia dla U = 170 V i biegu luzem i m = 5,7 A. Dla takiego prądu skonstruowano opornik wzbudzenia. Gęstość prądu w uzwojeniu magnesów przy obciążeniu I = 300 A, i m = 14,0/2 = 7 A, wyniesie 2,7 A/mm². Przejście na wzbudzenie własne pokazuje rys. 3.

przed

po przeróbce

Rys. 22

Uwagi: Urządzenie powyższe zastosowano z powodzeniem na kopalni „Milowice“.

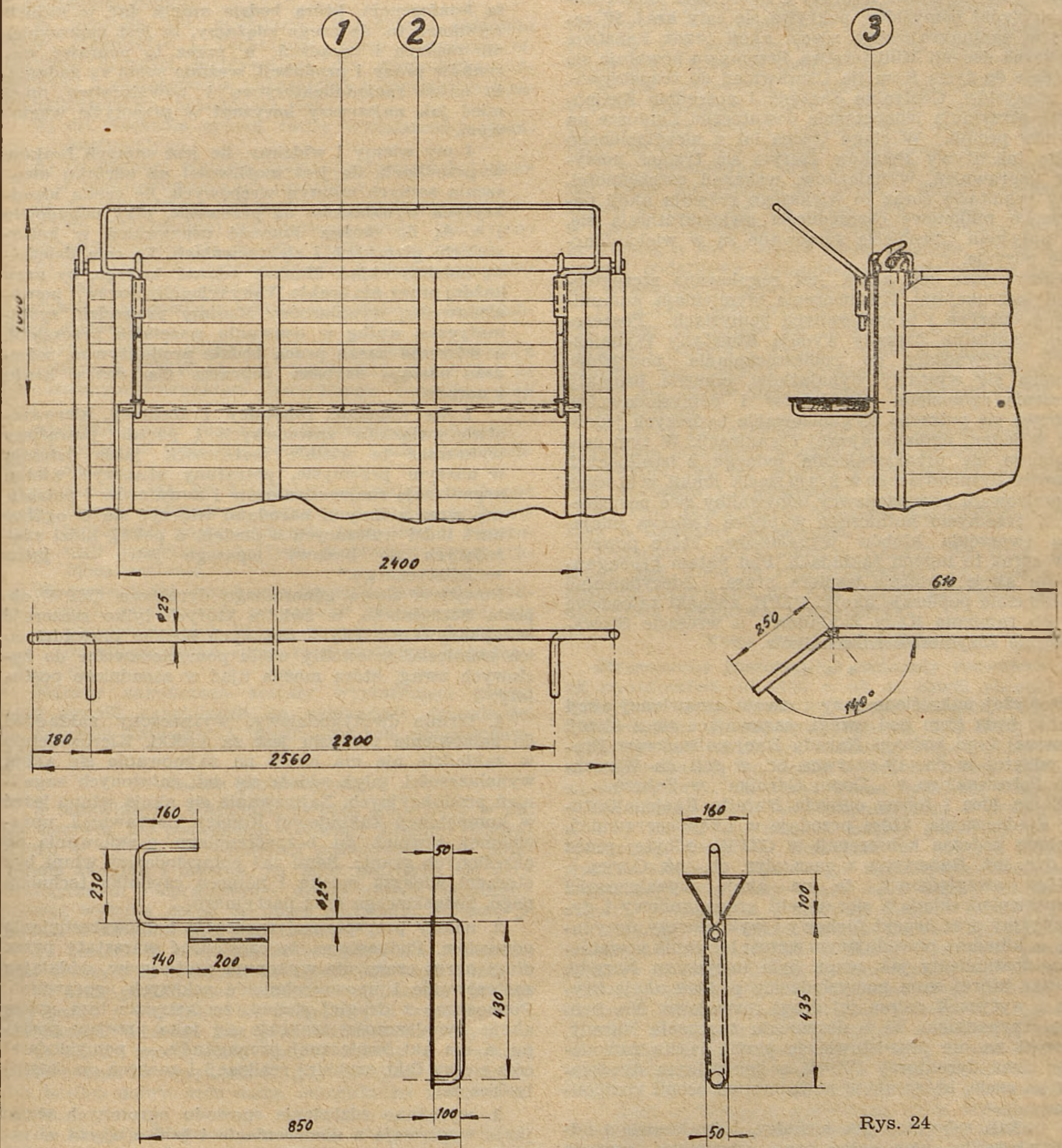
„SKRZYNKA POMYSŁÓW" P. W.	POMOST WISZĄCY	C. Z. P. W. Nr. rej. 1111 grupa 14—2

Autor: Krosta Stanisław, sztygar oddz. kop. „Niwka", Dąbr. Zjednoczenie Przem. Węglowego.

Opis pomysłu:

Przy rozładowaniu okrąglaków z wagonów zachodzą wypadki spadania obsługi z wagonu. Celem zapobieżenia podobnym wypadkom można zastosować tzw. pomost wiszący, zawieszony na przedniej wzgl. tylnej ścianie wagonu (tj. między wagonami), składający się z 3-ch zasadniczych elementów, a mianowicie:

1) pomostu (2 szt. bali drewnianych 40×200 mm),
2) barierki z rurki średnicy 25/19 mm,
3) 2 haków zawieszonych luźno na ścianie (żelazo średnicy 25 mm).

Rys. 24

Uwaga: Barierka zabezpiecza przed spadnięciem z pomostu w razie wychylania się i równocześnie służy jako punkt oparcia. Całość pomostu jest przenośna i łatwa do rozbiórki.

PROBLEM AKCJI WYNALAZCZOŚCI I USPRAWNIEŃ. NA MARGINESIE NARADY WYTWÓRCZEJ RACJONALIZATORÓW PRACY W ZZPW.

W 1945 r. CZPW realizuje projekt ogólnoterenowej akcji oszczędności, usprawnień i wynalazczości. Ówczesna myśl wiąże się z planem odznaczania i organizowania pomysłodawców oraz tworzenia Domów wynalazców i twórców naukowych. W 1945 r. do Ministerstwa Przemysłu wpływa projekt ogólnokrajowego ujęcia tej akcji przez Państwo. Przewiduje się objęcie akcją „skrzynki pomysłów" gmin, zarządów miejskich, starostw, województw, wszystkich przemysłów. Twórcza myśl CZPW trafia na podatny grunt w odrodzonej i demokratycznej Polsce. Istnieje zrozumienie, że w rezultacie ogólnokrajowego ujęcia akcji przez Państwo, powinniśmy się dwoić w pracy i twórczości. Siecią akcji „skrzynki pomysłów" pokrywa się cały kraj. W rezultacie ogólnakrajowego ujęcia akcji przez Państwo, na skutek decyzji Ministerstwa Przemysłu powołuje się wszędzie do życia Komisje Usprawnień do rozpatrywania pomysłów. Centralne Zarządy i pośrednio Zjednoczenia otrzymują jednocześnie dostateczne fundusze na wypłaty premii. W ciągu trzech lat z niezgłębionego źródła inicjatywy Polaków czerpie się tysiące pomysłów usprawnień, wynalazków, wskazań oszczędności.

W rezultacie coraz to większego rozwoju akcji początkowo milionowe oszczędności uwielokrotniają się, a z upływem trzechlecia sumowane są w wielomiliardowe pozycje.

Rozwijająca się akcja jest regulowana szczegółowymi instrukcjami. Zjednoczenia wymieniają komunikaty o dobrych i premiowanych pomysłach. Poszczególne Centralne Zarządy wydają Biuletyny Wynalazczości, prowadzące do upowszechniania pomysłów. Urządza się wystawy wynalazków, omawia projekty tworzenia spółdzielni wynalazców i pomysłodawców. Odczuwa się potrzebę zorganizowania twórczych jednostek w jednej ogólnokrajowej organizacji. W tym celu proponuje się przekształcenie jednego z istniejących związków dysponującego w kraju siecią lokali, w których zorganizowani pomysłodawcy odbywaliby swe posiedzenia. Z przemysłu hutniczego wypływa twórcza inicjatywa tworzenia klubów wynalazców, które powstają w coraz to innych zakładach. Pod kątem propagandowym akcję wybitnie wspiera prasa. Zdecydowanie i konkretnie popierają akcję: PZPR, związki zawodowe i z ich ramienia Rady Zakładowe, a wreszcie Stowarzyszenie Inżynierów i Techników.

* * *

Powyżej nakreślone fazy rozwoju omawianej akcji niechaj będą tłem pod uwagi, nasuwające się z okazji pierwszej tego rodzaju Narady Racjonalizatorów Pracy, odbytej w dn. 19 czerwca br. w sali im Wincentego Pstrowskiego w „Domu Górnika" w Zabrzu.

Samą ideę i formę odbycia Narady Racjonalizatorów Zjednoczenia, które przoduje w akcji usprawnień, ustalono podczas konferencji w CZPW, odbytej przez ob. dyr. inż. Rabsztyna z nacz. dyr. ob. inż. Górką.

Gdy uwzględnimy, że na akcję wynalazczości i usprawnień składają się: aspekt propagandowy i dyspozycyjny oraz aspekt fachowy i wykonawczy, decydujące o klimacie, powodującym wzrost lub zanik nowatorstwa, zrozumiemy jak cenną była inicjatywa Narady, podczas której sami pomysłodawcy poddali akcję krytyce i wytyczali dalsze jej drogi rozwojowe Nie było więc przypadkiem, że w docenieniu znaczenia Narady, przybyli na nie przedstawiciele partii, ruchu zawodowego oraz dyrektorzy CZPW z generalnym dyrektorem na czele, który akcję nowatorstwa ocenił następująco:

„Tak robotnicy jak technicy, inżynierowie i odpowiedzialni kierownicy tego przemysłu, wszyscy gremialnie stwierdzamy, że wynalazczość i racjonalizatorstwo jest naszym podstawowym warunkiem szybkiego usunięcia wad i usterek w przemyśle. Dlatego pragniemy i chcemy, by w pracy naszej nie tylko wymagać samej pracy, ale mówić, w jaki sposób pracę tą usprawnić, by stała się lepszą i lżejszą. To może dać pomysł, racjonalizatorstwo, i Wy jesteście tymi pionierami, którzy w cichy, mozolny i trudny sposób borykacie się z wszelkiego rodzaju brakami, spowodowanymi czy to niechęcią, czy wadami organizacyjnymi. Dlatego tym śmielej winniście atakować i wskazywać wszystkie wady i braki, jakie w organizacji „skrzynki pomysłów" istnieją. Nie ulega wątpliwości, że w samym systemie „skrzynki pomysłów" są braki. Sądzę, że nikt z nas nie zechce twierdzić, że opracowana organizacja jest ostatnim słowem, w którym nie da się nic ulepszyć. Ten kto tak twierdzi, cofa się, ten nie idzie naprzód. Poto, by tak nie było, zbieramy się na takich konferencjach aby sobie powiedzieć, że od jutra winno być lepiej, winno być inaczej. Niech ta konferencja, która będzie mogła dać w swoich wynikach to, do czego zdążamy, to jest usprawnienie maszyn i urządzeń, a przez to poprawę warunków pracy i produkcji, weźmie sobie za zadanie, że nasze racjonalizatorstwo i nowatorstwo musi mieć jak najszerszy horyzont w przemyśle węglowym.

I my wiemy i widzimy, ile jest samych braków w przodkach, ile jest możliwości na odcinku ulepszenia samych maszyn wrębowych, ile czeka nieodkrytych wynalazków na przewozie, przy odbudowie i t. d., ile można dokonać usprawnień w kotłowniach, płuczkach i elektrowniach. Tę całą dziedzinę musimy objąć. Musimy zdążać do tego, by przy każdej pracy nie brakło Was racjonalizatorów, pomysłodawców, wynalazców. Musimy prowadzić systematyczną walkę w usuwaniu wszelkich przeszkód, a wówczas nasza praca będzie produktywna, wówczas nastąpi szybsza poprawa dla dobra kraju i narodu.

I my wspólnie, robotnicy i technicy, kierownictwo związków zawodowych i partii, potrafimy wykrzesać te wielkie możliwości, jakie istnieją w naszym przemyśle, potrafimy stworzyć wielką organizację racjonalizatorów i nowatorów i potrafimy wraz z innymi narodami włączyć się w ogólny nurt ludzi walczących o postęp, o pokój, ludzi zdążających do budowy lepszego jutra — jutra socjalistycznego."

Powyższe słowa generalnego dyrektora CZPW ob. posła Szczęśniaka, w świetle których tylko szczerość w wykazywaniu dotychczasowych błędów prowadzi do ich usunięcia, zniewoliły wielu pomysłodawców do życiowych uwag, które można ująć w zasadnicze postulaty:

1. termin dwutygodniowy, wyznaczony zakładowi do załatwienia pomysłu jest za krótki. Kierownictwo w zakładzie nie ma czasu na zajmowanie się akcją wynalazczości, gdyż oddala się od nałożonych zagadnień produkcyjnych. Zajmowanie się akcją winno leżeć w kompetencji Zakładowej Komisji Usprawnień, uprawnionej również do bezpośredniego premiowania do określonych granic. Sami zaś pomysłodawcy winni być otoczeni większą opieką i pomocą czynnika technicznego, związkowego oraz partyjnego;

2. należy przyspieszać realizację i upowszechnianie pomysłów. Podnoszono, że częstokroć warsztaty przez długi okres czasu nie wykonują prototypów, oddalając zastosowanie i upowszechnienie celowych usprawnień. Podnoszono z drugiej strony, że wszędzie tam, gdzie akcję wynalazczości traktuje się jako przejaw postępu, a nie akt koniecznej propagandy — pomysłodawców cieszy fakt szybkiej realizacji i zachęca do dalszej twórczości;

3. wyrażano zdziwienie spowodu ogromnych strat, jakie wypływają z niedoceniania i braku ujęcia w ramach „skrzynki pomysłów" zagadnienia usprawnień administracyjnych, chociaż dziedzina ta rozrosła się do niebezpiecznych form biurokratyzmu, zagrażającego produkcji;

4. podnoszono, że obowiązujący system premiowania wymaga zmian. Omawiano wypadki fikcyjnego odstępowania wniosków racjonalizatorskich przez pracowników umysłowych robotnikom dla zdobycia wyższej premii;

5. wnoszono o tworzenie klubów racjonalizatorów, któreby były zaopatrzone w odpowiednie urządzenia techniczne, umożliwiające szybkie opracowanie pomysłów;

6. domagano się przyśpieszenia toku rozpatrywania pomysłów i opiniowania przez ekspertów, którzy częstokroć przez nieuzasadnione przetrzymywanie pomysłu odwlekają załatwienie;

7. pomysłodawcy stwierdzają, że wszędzie tam, gdzie są otoczeni właściwymi ludźmi, zajmującymi się „skrzynką pomysłów" — akcja ta rozwija się pomyślnie i w tym zakresie niejednokrotnie małe zakłady wykazują zdumiewająco większe rezultaty w porównaniu z zakładami dużymi;

8. doniosłą jest deklaracja Zabrskiego Oddziału Stow. Inżynierów i Techników, który doceniając olbrzymie korzyści wypływające dla gospodarki państwowej z zastosowania usprawnień technicznych i racjonalizatorstwa, zobowiązał się:

a) do otoczenia opieką ruchu wynalazczo-racjonalizatorskiego,

b) do czynnej pomocy racjonalizatorom-robotnikom w opracowywaniu ich pomysłów,

c) do rozbudzenia ich ambicji i zainteresowań,

d) do koleżeńskiej współpracy, przez pozytywne ustosunkowanie się do ich wysiłków twórczych,

e) do szybkiego wprowadzania w życie pomysłów uznanych za celowe

i wezwał całą polską inteligencję techniczną do podobnego działania.

Wyniki obrad podsumował z-ca nacz. dyrektora technicznego CZPW ob. inż. Jopek, który podniósł, że nieodzownym warunkiem pomyślnego rozwoju akcji jest:

a) wytworzenie dla niej odpowiedniego klimatu,

b) szybkość realizacji pomysłów i ich upowszechnianie,

c) konieczność, by doradcy pracowników brali pod uwagę najbardziej aktualne i palące problemy techniczne poszczególnych zakładów i sugerowali rozwiązywanie tych problemów przez racjonalizatorów,

d) konieczność urządzenia na zakładach odpowiednich pomieszczeń, co pozwoli na skupianie się pomysłodawców, którzy w wyniku dyskusji będą rozwiązywać coraz to donioślejsze zagadnienia.

Narady zakończone zostały wypłaceniem premii oraz premii specjalnych za całokształt działalności w zakresie usprawnień poszczególnych pomysłodawców.

Dalsze problemy skp.

Z omawianymi Naradami zbiegło się odbyte w dn. 20. czerwca br. posiedzenie Głównej Komisji Usprawnień w CZPW. Przedmiotem posiedzenia było omawianie zapytań i usterek, na jakie napotyka się przy praktycznym rozpracowaniu akcji, której nieustanny rozwój wyłania coraz to nowe problemy. Streścić je można w zasadniczych punktach:

a) rozpiętość przy współczynnikach dla pracowników niższych i wyższych kategorii jest zbyt duża,

b) brak postanowień odnośnie wyliczania premii, gdy jeden z współautorów podpada pod współczynnik stanowiska, a drugi jest pracownikiem fizycznym,

c) należy szczegółowo ustalić zasady i wysokość premiowania w wypadkach, gdy pomysł jest dobry lub bardzo dobry, lecz suma oszczędności nie jest do ujęcia,

d) Komisje Usprawnień nie są nastawione na badanie cech wynalazczych zgłoszeń, a jedynie na badanie celowości zastosowania. Zalecenie wyodrębniania pomysłów o cechach wynalazczych, które w ramach skp nie mogą być premiowane i konieczność przeprowadzania w odnośnych wypadkach umowy przedwstępnej, odwleka realizację i stwarza uciążliwe zadania,

e) brak postanowień odnośnie wypłaty dodatkowej premii przy zastosowaniu tego samego pomysłu w dalszych zakładach,

f) brak postanowień odnośnie czasokresu ewidencjonowania oszczędności, możliwych do ujęcia, jakie narastają od chwili realizacji pomysłu,

g) brak postanowień o naruszaniu umowy zbiorowej przez zgłaszanie pomysłów leżących w ramach obowiązków służbowych,

h) brak postanowień, czy wynagrodzenie doradcy winno się mieścić w ramach premii pomysłodawcy, czy też ma być odrębne, by nie powstawało zagadnienie współautorstwa,

i) brak wskazań odnośnie dalszego kierowania i premiowania pomysłów, nieinteresujących przemysł, w ramach którego zgłoszono pomysł,

j) brak postanowień odnośnie funduszów na rzecz pomocy dla pomysłodawców i na rzecz wykonania prototypów, gdy zachodzi tego potrzeba przed wydaniem opinii przez Komisję Usprawnień,

k) dla pracownika fizycznego dostępnym i nie budzącym nieufności byłoby obliczanie premii procentowo od sumy czystej oszczędności, jednak winnyby tutaj obowiązywać ogólnie jednakowe tabele,

l) przewodniczący oraz sekretarz KU w Zjednoczeniu, gdzie koncentruje się akcja, i którzy nadobowiązkowo zajmują się nią przez cały miesiąc, nie tylko w czasie posiedzenia, za czynności spełniane w nadgodzinach, a nie w czasie ruchu ciągłego, winni otrzymywać dodatkowe wynagrodzenie, uzależnione od ilości załatwionych spraw pomysłodawców,

ł) Gł.KU postanowiła nadać dalszy bieg zapytaniu, czy osoby zajmujące się akcją skp. o ile za odnośne czynności pobierają wynagrodzenie z Funduszu racjonalizacji, nie mogłoby być zwolnione od podatku, podobnie jak to ma miejsce przy wypłatach premii pomysłodawcom,

m) brak postanowień, czy po wypłacie premii CZP dysponuje pomysłem wogóle, tj. w odniesieniu do całego kraju, czy też jedynie w odniesieniu do podległych zakładów i Zjednoczeń,

n) brak postanowień odnośnie rozpatrywania zgłoszeń z dziedziny biurowości.

Zagadnień, które podczas Narady nie były poruszane, jest wiele do rozstrzygnięcia i te, wraz z odnośnymi wnioskami Gł. KU. CZPW skierował do Ministerstwa Górnictwa i Energetyki.

Nowe drogi racjonalizacji

Streszczając poszczególne momenty rozwojowe akcji nowatorstwa od 1945 r. aż do chwili obecnej widzimy, że akcja coraz to więcej narasta, staje się zagadnieniem nadrzędnym, ogarnia cały kraj i jest opanowywana od strony fachowej. Napotykane usterki naprowadzają na coraz to lepsze formy kształtowania tej akcji. Ta akcja winna być nam wszystkim — tak ludziom partii jak i bezpartyjnym — droga, gdyż w niej mieści się zalążek naszej przyszłej siły gospodarczej. Akcja ta rozwijana w dobrym klimacie stwarza kierunek myślowego nastawienia techniczno-organizacyjnego, który wiąże się z oszczędnością, postępem, porządkiem i swobodą życia. Lekceważenie tej akcji byłoby wielkim błędem. Do rozwoju akcji wynalazczości i usprawnień, z której częstokroć powstają nowe dziedziny nauki, można odnieść słowa, wypowiedziane przez Ministra Strzeszewskiego podczas posiedzenia Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie: „Kraje, które potrafią wprzęgnąć nowoczesną naukę do służby życia i gospodarki, będą przodowały — kraje, które tego we właściwym czasie nie zrobią, będą cierpiały i ponosiły gorzkie skutki swego postępowania.

Polska w zakresie popierania akcji wynalazczości i usprawnień kroczy naprzód. Rozwój jej bowiem jest nie tylko bez zastrzeżeń popierany przez Państwo, ale też sami pomysłodawcy są otaczani coraz to większą opieką i w miarę zasług będą nawet wyróżniani wysokimi odznaczeniami. Nie jest bowiem przypadkiem,

a jedynie konsekwentnym kontynuowaniem państwowej myśli przewodniej w odniesieniu do świata pracy i nauki, że na 66 posiedzeniu Sejmu Ustawodawczego R. P. wicepremier Minc imieniem Rządu uzasadniał zgłoszone projekty ustaw o orderze „Budowniczych Polski Ludowej", orderze „Sztandar Pracy", z nadaniem których związane są ulgi i przywileje, a dalej projekty w sprawie ustanowienia odznak „Przodownika Pracy" i „Racjonalizatora Produkcji" oraz odznak i dyplomów „Zasłużonego Przodownika Pracy" i „Zasłużonego Racjonalizatora Produkcji".

W akcji racjonalizacji skrupulatnie rejestruje się i usuwa narastające usterki i Rząd czyni wszystko **aby uczcić, uszanować, otoczyć poważaniem i czcią twórczą ludzką pracę"**, jak to w swym uzasadnieniu projektów wypowiedział wicepremier Minc.

Wynalazcom i racjonalizatorom w dalszym etapie rozwoju akcji wytyczono nowe drogi, prowadzące na wyższy poziom awansu społecznego.

Listy i odpowiedzi Redakcji

Akcja wynalazczości i usprawnień nie jest jeszcze unormowana dostatecznie we wszystkich jej przejawach. Wymaga niejednokrotnie wyjaśnień, o jakie do CZPW zwracają się poszczególne Zjednoczenia lub Centrale, a przede wszystkim sami pomysłodawcy. Redakcja Biuletynu zawsze chętnie udziela informacji i dlatego też w sprawach wszelkich zażaleń lub wątpliwości autorzy usprawnień winni pozostawać w jak najżywszej łączności z redakcją. Łączność ta pozwoli na ujawnienie wszelkich zachodzących niejasności lub uchybień i przyczyni się do wyrównania dróg rozwojowych. akcji, co leży w interesie wszystkich autorów usprawnień.

Zjednoczenie Fabryk Maszyn i Sprzętu Górniczego powołując się na rozdz. IX. pkt. 1 Instrukcji skp zapytuje, czy Zakładowe Komisje Usprawnień i Komisja Usprawnień winny odbywać swe posiedzenia, załatwiać ekspertyzy oraz kontynuować prace płatne z Funduszu nagród i prac zleconych w normalnych godzinach służbowych, czy też poza nimi.

Wyjaśniamy: w zakładach pracy, z uwagi na ciągłość pracy, akcja skp winna być prowadzona w ramach normalnych zajęć służbowych odnośnych osób kierownictwa lub dozoru. Dotyczy to również posiedzeń Zakładowych Komisyj Usprawnień. Natomiast w przedsiębiorstwach, gdzie czas pracy jest ściśle unormowany, posiedzenia Komisji Usprawnień, ekspertyzy i t. p. winny mieć miejsce poza godzinami służbowymi. W wypadku gdy zachodzi konieczność uzyskania informacji od autora pomysłu przed posiedzeniem, czy wykonaniem ekspertyzy, można je uzyskać od pomysłodawcy w czasie jego pracy.

Jednocześnie Zj. F. M. i S. G. zapytuje, czy wynagrodzenia za ekspertyzy i posiedzenia ZKU i KU podlegają opodatkowaniu dochodowemu, czy też zgodnie z § IX. pkt. 5 jako „wynagrodzenia przewidziane w rozdz. IX. Instrukcji obciążają Fundusz Nagród i Prac Zleconych i jako takie są zwolnione od opodatkowania.

Wynagrodzenia powyższe podlegają opodatkowaniu zgodnie z przepisem § 18 ust. 1 pkt. 5 rozp. wykonawczego o podatku od wynagrodzeń (Dz. U. R. P. Nr. 15, z 49 r. poz. 98). Według tego przepisu nie podlegają zwolnieniu od podatku sumy wypłacane pracownikom z tytułu prac zleconych i udziału w pracach komisyjnych, choćby wypłata nastąpiła z 2%-towego funduszu nagród i prac zleconych. Ekspertyzy, — o które w tym wypadku chodzi — winny być zaliczone do prac zleconych, przekraczających zakres obowiązków służbowych odnośnych pracowników.

Ob. Różański Józef, Janów. W 1946 r. w kop. „Wieczorek" (Elektr. Św. Jerzego) oberwała się dolna część bunkra wzgl. kotła nr. II. Kocioł ten został unieruchomiony do czasu naprawy bunkrów. Obywatel zaproponował nawęglanie kotła nr. II z bunkra nr. I za pomocą prowizorycznej rury 300 mm średnicy. Po zainstalowaniu tej rury kocioł został oddany do ruchu i w ten sposób postój kotła skrócił się o 28 dni, przez co uniknięto bardzo poważnych strat. Nawiązując do powyższego pomysłu dopiero obecnie występuje Obywatel z wnioskiem o podwyższenie premii 5.000 zł, która, chociaż wypłacona z początkiem 47 r., była za niska w stosunku do rezultatów po zastosowaniu pomysłu.

Pismo Obywatela skierowaliśmy do Katowickiego Zjednoczenia PW wraz z zaleceniem zajęcia stanowiska i przedstawienia propozycji ostatecznego premiowania, o ile będzie to zgodne z obowiązującymi ówcześnie przepisami.

Ob. Szczygłowski Jerzy, Miechowice. Zamawia Obywatel Biuletyn i wyraża zadowolenie, że **takie właśnie wydawnictwo wreszcie się ukazało, gdyż jest to droga do rozpowszechniania dobrych pomysłów nie tylko na terenie jednego Zjednoczenia, ale i w całym przemyśle węglowym.**

Dziękujemy za uznanie. Wyrażamy jednak opinię, że Biuletyn tylko wówczas spełni swe zadanie, gdy w pierwszym rzędzie będzie skrupulatnie studiowany tak przez niższy, średni i wyższy dozór techniczny. W rezultacie powstają decyzje dalszego zastosowania opisywanych pomysłów, ale zarazem sama suma różnorodnych pomysłów, podawanych w Biuletynie, będzie naprowadzała na nowe myśli i nowe pomysły. Dlatego też CZPW kładzie szczególny nacisk, by Biuletyn docierał nie tylko do czytelni, bibliotek, czy samych pomysłodawców, lecz przede wszystkim do rąk tych osób. od decyzji których zależy dalsze upowszechnianie ulepszeń górników.

Ob. Stoga Michał, kop. „Concordia". Podczas Narady Racjonalizatorów w Zabrzu podniósł Obywatel, że od roku czeka na załatwienie zgłoszonego pomysłu aparatu, dającego sygnał optyczny i akustyczny. Tymczasem sprawa tak się przedstawia: Pomysł w ramach Zjednoczenia został zgłoszony 25. 10. 48 r., do CZPW wpłynął 14. 3. 49 r., zaś 21. 3. br. przyznano Obywatelowi zaliczkowo 10.000 zł. 29. 3. br. zlecono przekazanie gotówki Obywatelowi, a opis pomysłu oraz fotografię Obywatela zamieszczono w n-rze 5 „Biuletynu Wynalazczości". Gdyby CZPW wyraził był zgodę na propozycję Zjednoczenia i zaakceptował, przy lokalnym zastosowaniu pomysłu, wypłatę jednorazowej premii w wysokości 6.000 zł., sprawa byłaby prawdopodobnie załatwiona. Tymczasem przyznano Obywatelowi zaliczkę w wysokości 10.000 zł., wobec czego na obliczenie ostatecznej wysokości premii trzeba jeszcze poczekać. Wysuwana więc przez Obywatela pretensja, że na załatwienie pomysłu czeka od roku, jest niesłuszna.

KLUBY WYNALAZCÓW

We wszystkich kopalniach i zakładach ubocznych przemysłu węglowego odbywają się zebrania aktywu związkowego i załóg robotniczych.

Na konferencji sprawozdawczej przewodniczących Oddziałów ZZG omawiano szeroko między innymi racjonalizatorstwo i wynalazczość robotniczą. Wielu mówców podkreślało konieczność ujęcia ruchu wynalazczości i racjonalizatorstwa w pewne ramy organizacyjne, a nadto stworzenia Klubów Wynalazców. Rady Zakładowe zobowiązano do większego zainteresowania się tym zagadnieniem i przyjścia z pomocą tworzącym się klubom.

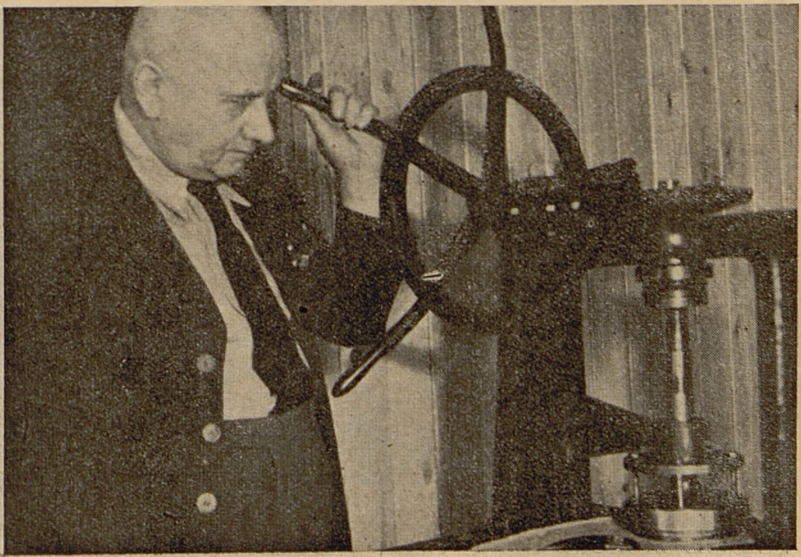
DZIAŁ BIOGRAFICZNY

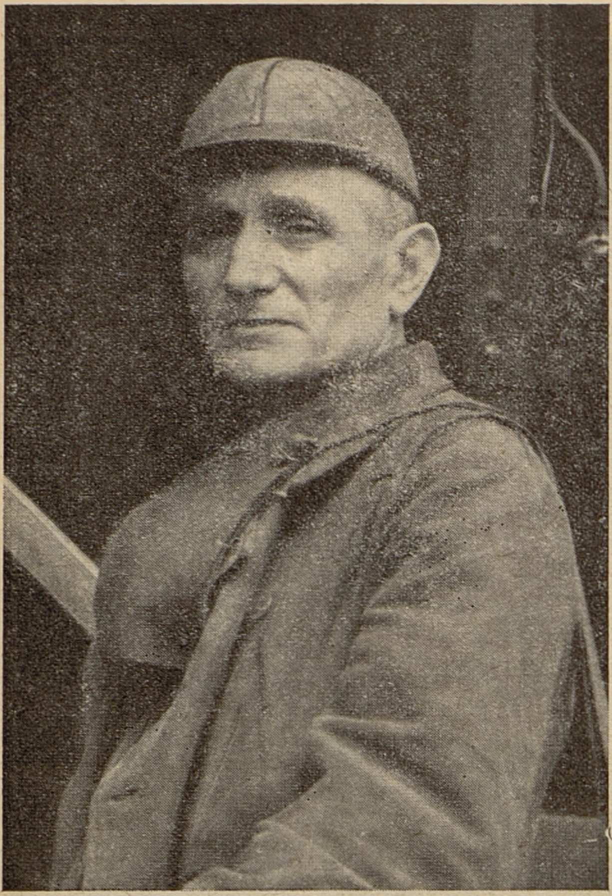
Błąkała Kazimierz

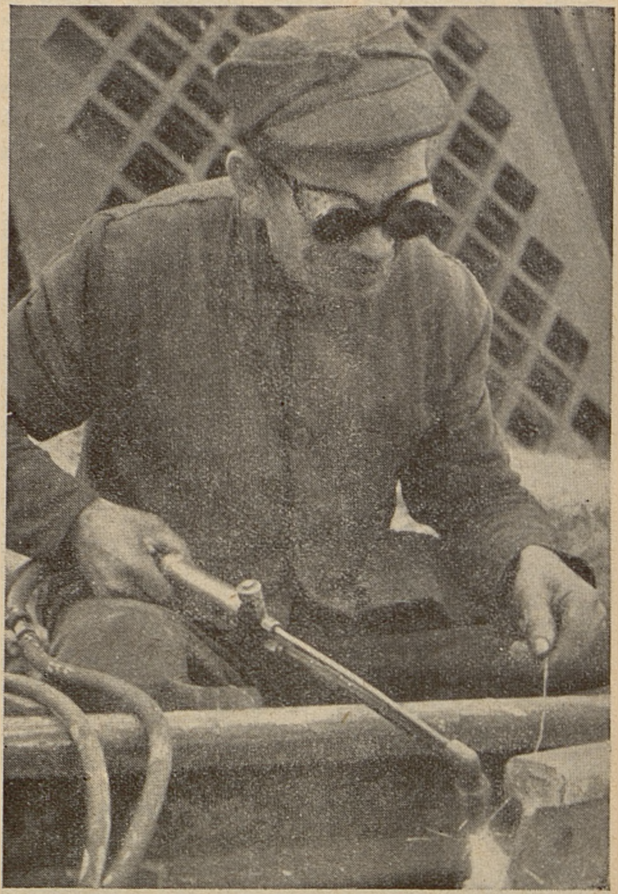
Oleś Mieczysław

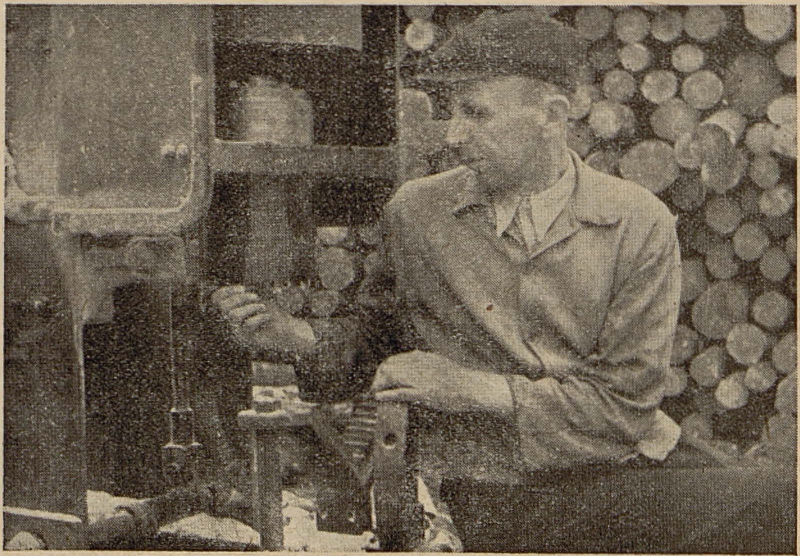
Dubiel Wiktor

Kazimierczak Jan

Pawlik Piotr

Kłosowski Adam

Dane biograficzne

Błąkała Kazimierz, sztygar objazdowy kop. „Michał", urodził się dnia 26. X. 1912 r. w Kłobucku, pow. Częstochowa. Chcąc zapobiec wpadaniu wozów do szybu, począł zastanawiać się nad sposobem, który pozwoliłby na zabezpieczenie poziomów. W rezultacie swych dociekań stał się autorem samoczynnej zapory zabezpieczającej poszczególne poziomy i nadszybia szybików ślepych.

* * *

Oleś Mieczysław, nadsztygar kopalni „Bobrek", autor sprężyny do samoczynnego zamykania tam wentylacyjnych — liczy lat 40. Ukończył szkołę górniczą w Wieliczce. Po skaleczeniu sobie ręki przy tamie wentylacyjnej począł eksperymentować, w wyniku czego wpadł na swój pomysł.

* * *

Dubiel Wiktor, kierownik warsztatów mechanicznych kop. „Centrum", jest autorem wycinarki uszczelek do komór rurowych przy kotłach parowych. Urodził się dnia 5. IX. 1892 r. w Chorzowie. Po ukończeniu wydziału mechaniczno-technicznego państwowej szkoły przemysłowej w Bielsku poświęcił się pracy na kopalni. Ponieważ zaopatrzenie kopalni w fabryczne uszczelki napotykało na trudności, postanowił zaradzić temu sporządzając swoją wycinarkę uszczelek.

Kazimierczak Jan, rębacz kopalni „Ludwik", autor stojaka do podtrzymywania stropnic, urodził się dnia 9. X. 1894 r. w miejscowości Trzebiza, powiat Kościany, województwo poznańskie. Na kopalni „Ludwik" pracuje od kwietnia 1948 r., w którym to czasie przybył do Polski z Niemiec, dokąd wyemigrował swego czasu za pracą. Na pomysł swój wpadł przypadkowo.

* * *

Pawlik Piotr, spawacz kopalni „Artur", autor pomysłu usprawnienie części nośnej przenośnika stalowoczłonowego, liczy lat 59. W górnictwie pracuje od roku 1918 początkowo na kopalni „Jaworzno" a następnie na kop. „Artur". Wynalazek swój zawdzięcza długoletnim doświadczeniom i pracy zawodowej. Obecnie opracowuje drugi pomysł podstawka pod klatkę szybową.

* * *

Kłosowski Adam, mistrz warsztatowy, kopalni „Ludwik", autor sposobu wykonania piły do olowania stojaków, urodził się w Niwce, powiat Będzin dnia 6. VI. 1908 r., ukończył szkołę rzemieślniczą w Sosnowcu. Warunki pracy na kopalni skłoniły go do pomyślenia o sposobie zaradzenia brakowi piły w czasie gdy ta pozostawała w ostrzeniu.

Statystyka „Skrzynki Pomysłów” CZPW.

Nr. rej.	Nazwisko i imię	Stanowisko Zjednoczenie Miejsce pracy	Treść pomysłu	Zastosowanie
		Grupa X — Maszyny i urządzenia wydobywcze.		
642	Reichel Ferdynand	elektrykarz Bytomskie Zj. P. W. kop. „Andaluzja"	Tablica sygnalizacyjna kontrolująca wszystkie urządzenia elektryczne.	ogólne
660	Bugajski Wacław	kier. Dz. Handl. Zabrskie Zj. P. W. Dyrekcja	Ewidencja zamówień na liny szybowe.	„
666	Honcek Józef	kier. ruchu masz. Gliwickie Zj. P. W. kop. „Knurów"	Zabudowanie hamulca powietrznego przed wywrotem.	lokalne
714	Rduch Jerzy	kier. ruchu masz. Rudzkie Zj. P. W. kop. „Paweł"	Klatka do zakładania kierownic.	ogólne
720	Koindek Augustyn Dziambor Jan	kier. ruchu masz. sztygar masz. Rudzkie Zj. P. W. kop. „Walenty-Wawel"	Wkładki skórzane klejone i prasowane w miejsce Becoritu na tarczy „Koepe"	„
745	Tkocz Józef	kowal Zabrskie Zj. P. W. kop. „Rokitnica"	Przyrząd do gięcia ram klatek szybowych.	lokalne
746	Florian Jan	ślusarz Zabrskie Zj. P. W. kop. „Rokitnica"	Ulepszenie pazura zapychającego wozy na wywrot.	„
763	Sekuła Jerzy	monter Zj. B. P. M. Zakł. Urz. Pom.	Urządzenie zabezpieczające przejazd pięter przy zjeździe ludzi nad skipem.	ogólne
764	Maciejewski Melchior Sekuła Jerzy	prac. umysł. monter Zj. B. P. M. Zakł. Urz. Pom.	Ułatwienie uzgodnienia pozycji klatek z szybkowskazem.	„
765	Maciejewski Melchior	insp. montaż. Zj. B. P. M. Zakł. Urz. Pom.	Podnoszenie ciężarka przejazdowego bez potrzeby opuszczania lokomotywy przez maszynistę.	nie zastos.
766	„ „	„	Przekładnia wykorzystana w regulatorze jazdy przy zmianie poziomu wydobycia.	ogólne
767	„ „	„	Konstrukcja łącznika w celu zastosowania kół stożkowych napędowych przy regulatorze jazdy.	„
775	Majchrzyk Alojzy Kotysz Aojzy Rogosz Wincenty	prac. umysł. dozorca elektr. sztygar Chorzowskie Zj. P. W. kop. „Barbara-Wyzw."	Ulepszenie sygnałów na szybie wydobywczym „Wyzwolenie I".	lokalne
823	Wagner Teodor	masz. wyciągowy Rudzkie Zj. P. W. kop. „Paweł"	Sygnalizacja ustalenia pięter klatki na pomoście, przekazana do maszyny wyciągowej.	ogólne

Nr. rej.	Nazwisko i imię	Stanowisko Zjednoczenie Miejsce pracy	Treść pomysłu	Zastosowanie
858	Baron Franciszek	prac. umysł. Rudzkie Zj. P. W. kop. „Pokój“	Dostosowanie szybu „Anna“ do wydobywania na poziomie 350.	lokalne
937	Przewdziecki Stan.	kier. masz. Dąbrowskie Zj. P. W. kop. „Kazimierz-Juliusz“	Uproszczony sposób wymiany liny dolnej na szybie „Kazimierz“.	„
1003	inż. Kopacz Stan. i tow.	kier. ruchu masz. Zabrskie Zj. P. W. kop. „Ludwik“	Przeniesienie przetwornic maszyn wyciągowych.	„
1023	Skubis Bronisław Szczepański Roman	prac. umysł. Jaw.-Mik. Zj. P. W. kop. „Brzeszcze“	Udoskonalenie sygnalizacji maszyn wyciągowych.	ogólne
1058	Szewczyk Paweł	prac. fiz. Bytomskie Zj. P. W. kop. „Rozbark“	Samoczynny sygnalizator szybowy.	„
1068	Krawczyk Alojzy	ślusarz Jaw.-Mik. Zj. P. W. kop. „Ziemowit“	Spadochrony dla klatek jednopiętrowych na prowadnice linowe.	w próbach

Grupa XI — Instalacje i maszyny elektryczne.

Nr. rej.	Nazwisko i imię	Stanowisko Zjednoczenie Miejsce pracy	Treść pomysłu	Zastosowanie
609	Podeszwa Ferdynand	elektrykarz Zabrskie Zj. P. W. kop. „Rokitnica“	Przenośny przyrząd pomiarowy dla silników elektrycznych niskiego napięcia.	ogólne
614	inż. Ścisło Józef i tow.	Zabrskie Zj. P. W. kop. „Pstrowski“	Budowa podstacji elektrycznej na poziomie 590 m.	lokalne
613	Lossa Leopold	elektromonter Zabrskie Zj. P. W. kop. „Rokitnica“	Aparat kontrolny do usuwania przeszkód w instalacjach i urządzeniach elektrycznych prądów słabych.	ogólne
718	Kuczera Franciszek	sztygar elektr. Rudzkie Zj. P. W. kop. „Paweł“	Połączenie końców kabla aluminiowego z kablem miedzianym.	„
726	Kutyniok Stefan	bryg. montaż. Zj. B. P. M. Zakł. El.	Wyrób aluminiowych końcówek kablowych we własnych warsztatach oraz na montażach.	„
729	Widzyński Teodor	elektrykarz Rybnickie Zj. P. W. kop. „Jankowice“	Zabezpieczenie silników elektrycznych synchronicznych przed uszkodzeniem.	„
743	Dąbrowski Władysław	elektrykarz Zabrskie Zj. P. W. kop. „Rokitnica“	Bęben obrotowy dla transportu kabli.	„
810	inż. Dobosz Jakub	kier. Dz. Masz. Bytomskie Zj. P. W. kop. „Rozbark“	Półśrodek zabezpieczenia silnika synchronicznego małej mocy.	„
842	Kuczera Franciszek	szt. elektr. Rudzkie Zj. P. W. kop. „Paweł“	Urządzenie do łatwego i bezpiecznego wyłączenia i załączenia bezpieczników nożowych.	lokalne
867	Musiol Augustyn	ślusarz przod. Rybnickie Zj. P. W. kop. „Ema“	Zabezpieczenie złącza kablowego przed zaczepianiem się o obudowę.	ogólne

Nr. rej.	Nazwisko i imię	Stanowisko Zjednoczenie Miejsce pracy	Treść pomysłu	Zastosowanie
882	Twardęga Ignacy	monter Bytomskie Zj. P. W. Dyrekcja	Rozbudowa stacji telefonicznej.	lokalne
909	Smelster Witold	kier. ruchu masz. Rudzkie Zj. P. W. kop. „Wirek"	Produkcja bezpieczników elektrycznych.	„
933	Borczyk Jerzy	elektromonter Katowickie Zj. P. W. kop. „Eminencja"	Przełącznik dwubiegunowy, 4 seriowy na prąd stały do przełączenia automatycznego urządzeń sygnalizacyjnych.	„
993	Dyląg Kazimierz	z-ca kier. ruchu m. Zabrskie Zj. P. W. kop. „Miechowice"	Instalacja dla doprowadzenia energii elektrycznej do napędów taśmowych w polach odbudowy.	„
999	Fryc Piotr Szeliga Alfred	werkmistrz sztygar zmian. Zabrskie Zj. P. W. kop. „Rokitnica"	Skrzynka rozgałęzieniowa dla wiertarek elektrycznych.	„
1000	Dyląg Kazimierz	z-ca kier. ruchu m. Zabrskie Zj. P. W. kop. „Miechowice"	Aparat do badania instalacji elektrycznej w granicy do 500 V.	w próbach
1022	Luciński Józef	elektromonter Jaw.-Mik. Zj. P. W. kop. „Brzeszcze"	Umocowanie armatury oświetleniowej.	lokalne
1044	Barczyk Józef	elektromonter Zabrskie Zj. P. W. Dyrekcja	Aparat do badania instalacji i elektrotechnicznych części samochodowych.	ogólne
1047	Piernikarczyk A. i tow.	prac. umysł. Rudzkie Zj. P. W. kop. Walenty-Wawel"	Gniazdka bezpiecznikowe wykonane z materiałów zastępczych i odpadkowych.	nie zastos.
1055	Marciniak Henryk	elektromonter CZPPW - DPM Gdynia	Przyrząd do wykrywania zwarć międzyzwojowych w silnikach elektrycznych.	lokalne
1089	inż. Polak Artur	kier. dz. energ. Donośl. Zj. P. W. Dyrekcja	Schemat dodatkowych wyłączników zabezpieczających dopływ prądu do kotłowni kop. „Bol. Chrobry".	„
1098	inż. Lankosz Miecz. Cień Konstanty	Dąbrowskie Zj. P. W. kop. „Milowice"	Dostosowanie prądnicy prądu stałego o napięciu 60 — 100 V do wytwarzania prądu o napięciu 160 V.	„
1099	Melerowicz Antoni	pomiarowiec Zj. B. P. M. Zakł. Urz. Pom.	Nawijarka do cewek systemowych dla różnego rodzaju wskaźników.	ogólne

Grupa XII — Trakcja dołowa i powierzchniowa.

515	Bieniek Karol	kier. Dz. Masz. Katowickie Zj. P. W. kop. „Eminencja"	Zastosowanie luzowiska elektromagnetycznego przy hamulcu bezpieczeństwa przesuwnicy portalowej.	ogólne
540	Blanik Franciszek	elektrykarz Gliwickie Zj. P. W. kop. „Bielszowice"	Dodatkowy hamulec przy elektrowozach kursujących po upadach.	nie zastos.
585	Kuś Mieczysław	szt. gosp. mater. Dąbrowskie Zj. P. W. kop. „Milowice"	Zwiększenie sprawności elektrowozów przez zmianę rozłożenia nacisku na szyny.	„

Nr. rej.	Nazwisko i imię	Stanowisko Zjednoczenie Miejsce pracy	Treść pomysłu	Zastosowanie
588	Oszek Emanuel	kowal Katowickie Zj. P. W. kop. „Wujek"	Wzmocnienie siodła osi pod ramą dużych wozów kopalnianych.	lokalne
606	Respondek Antoni	sztygar Zabrskie Zj. P. W. kop. „Milowice"	Urządzenia sygnalizujące brak wozów celem wstrzymania odstawy na ścianie.	ogólne
633	Goerlich Ginter	prac. fiz. Bytomskie Zj. P. W. kop. „Andaluzja"	Zastosowanie smarowania regulatora i ulepszenie zaworów odwadniających parowozu wąskotorowego „Ryś".	lokalne
641	Pawlik Józef	prac. umysł. Bytomskie Zj. P. W. kop. „Radzionków"	Zasilanie elektrowozów dołowych w okresie między zmianami ze stacji przetwornic.	„
649	Ślusarczyk Andrzej Kajda Józef	prac. umysł. Zabrskie Zj. P. W. kop. „Pstrowski"	Ulepszenie napędów kolejek łańcuchowych.	„
690	Wawrzyniak Józef	prac. umysł. Zabrskie Zj. P. W. kop. „Miechowice"	Układanie szyn na pokładach żelaznych.	nie zastos.
747	Sołtysek Emanuel	robotnik Zabrskie Zj. P. W. kop. „Rokitnica"	Sygnały elektryczne na skrzyżowaniu celem usprawnienia obiegu wozów.	„
749	inż. Pasierbiński Stan.	CZPW ME 3	Aparatura zabezpieczająca komutatory silników trakcyjnych od opalania się przy poślizgu kół tocznych elektrowozów.	ogólne
768	Wiśniowski Ryszard	sztygar masz. Chorzowskie Zj. P. W. kop. „Polska"	Przyrząd do popychania wozów.	nie zastos.
773	Sitko Franciszek	sztygar Chorzowskie Zj. P. W. kop. „Polska"	Ulepszenie odbieracza prądu dla lokomotywy elektrycznej.	lokalne
790	inż. Ścisło Józef Kotulski Kazimierz Stajer Wilhelm	Zabrskie Zj. P. W. kop. „Pstrowski"	Zmontowanie i uruchomienie elektrowozu dołowego z części wyrzuconych na złom.	„
820	inż. Nielubowicz Ryszard	CZPW-NDT	Usprawnienie transportu na kop. „Wirek."	nie zastos.
825	Michalczyk Józef	asystent r. m. Zabrskie Zj. P. W. kop. „Ludwik"	Aparat do pomiaru promienia łuku kołowego.	ogólne
839	Piecha Stefan Pietras Alojzy	Rudzkie Zj. P. W. kop. „Karol"	Zmechanizowany hamulec dla wozów kopalnianych.	„
868	inż. Kuźmiński Kazim.	Rybnickie Zj. P. W. kop. „Ema"	Usprawnienie przewozu na podszybiu szybu „Antoni".	lokalne
892	Kondera Edmund	prac. umysł. Rudzkie Zj. P. W. kop. „Walenty-Wawel"	Przebudowanie stawidła do zwrotnicy i kolejki łańcuchowej.	„
899	Okulus Robert	prac. fiz. Zabrskie Zj. P. W. kop. „Miechowice"	Złącze do spinania wozów kopalnianych na pochylniach i upadowych.	nie zastos.
900	Friedrich Paweł	sztygar Zabrskie Zj. P. W. kop. „Miechowice"	Zastosowanie wozów 2.5 t do przewozu węgla na poz. 520 na kop. „Miechowice"	lokalne

Nr. rej.	Nazwisko i imię	Stanowisko Zjednoczenie Miejsce pracy	Treść pomysłu	Zastosowanie
968	Szczepan Alfred	Jaw.-Mik. Zj. PW Dz. Inwest.	Urządzenie kontrolne do wykazywania wozów niedostatecznie załadowanych.	nie zastos.
979	Palica Henryk	sztygar masz. Rudzkie Zj. PW Piaskownia Pyskowice-Rzeczyce	Ulepszenie pantografu do EM III nr. 2447 i elektrowozu II nr. 1778.	nie zastos.
983	Wita Emil	sztygar zmian. Rybnickie Zj. PW kop. „Chwałowice"	Skrzynia oświetleniowa dla elektrowozów kopalnianych zmniejszająca działanie wstrząsów na żarówki.	ogólne
995	Ścisło Józef Sztajer Wiktor	prac. umysł. Zabrskie Zj. PW kop. „Pstrowski"	Projekt zastąpienia ślizgaczy węglowych na elektrowozach ślizgaczami z prasowanego aluminium.	nie zastos.
998	Burek Robert	ślusarz Zabrskie Zj. PW kop. „Rokitnica"	Aparat do samodzielnego smarowania lin na kolejkach liniowych.	lokalne
1006	Czerwik Antoni	kier. warszt. mech. Dąbrowskie Zj. PW kop. „Czeladź"	Wzmacnianie blach czołowych woza kopalnianego.	„
1019	Panczek Hubert	sztygar masz. Rybnickie Zj. PW kop. „Jankowice"	Przeróbka smarowania tulejek i sworznia krzyżulcowego przy lokomotywach powietrznych pod ziemią.	lokalne
1031	inż. Pasierbiński Stan.	Kier. ME 3 CZPW	Regeneracja kół zębatych w przekładniach elektrowozów.	ogólne
1041	Pawlik Piotr	spawacz Jaw.-Mik. Zj. PW kop. „Artur"	Nowy sposób przymocowania łącznika elektrycznego do szyn.	nie zastos.
1057	Kempny Emanuel	blacharz Bytomskie Zj. PW kop. „Rozbark"	Lampa karbidowa do oświetlenia elektrowozów na dole.	ogólne
1059	inż. Ścisło Józef Stanecki Alfons	prac. umysł. Bytomskie Zj. PW kop. „Rozbark"	Oświetlenie elektrowozów na dole przez połączenie szeregowe dwu żarówek na 125 V i zastosowanie zamka o elektromagnetycznym otwieraniu i zamykaniu zabezpieczającym żarówki przed kradzieżą.	ogólne
1061 1062	Murek Henryk	kier. warszt. Bytomskie Zj. PW Dyrekcja	Przeróbka zestawów kołowych do wozów kopalnianych.	lokalne
1093	Kalinowski Józef	prac. umysł. Katowickie Zj. PW kop. „Wieczorek"	Ulepszenie styku, nastawnika lokomotywy elektrycznej na dole.	„

Grupa XIII — Kompresory i gospodarka sprężonym powietrzem.

521	inż. Polak Antoni	kier. dz. energ. Dolnośl. Zj. PW	Przeniesienie z jednej kopalni na drugą potrójnego agregatu dla kompensacji mocy bezwatowej zużytej przez silnik elektrokompresora i uzyskanie poprawienia współczynnika mocy cos. φ	lokalne
525	Brzoza Ernest	ślusarz Chorzowskie Zj. PW kop. „Polska"	Wiertło do czyszczenia rurek chłodnic kompresora napędzane ręczną wiertarką.	ogólne

Nr. rej.	Nazwisko i imię	Stanowisko Zjednoczenie Miejsce pracy	Treść pomysłu	Zastosowanie
532	inż. Zwierzycki Z. „ Nowak Ernest	Chorzowskie Zj. PW Dyrekcja	Połączenie kilku kopalń wspólnym rurociągiem sprężonego powietrza zasilanym jednym kompresorem.	lokalne
539	Rozbrój Jan	kier. rob. górn. Gliwickie Zj PW kop. „Knurów"	Uszczelki gumowe do rur szybkoskrętnych.	ogólne
543	Pucharczyk Zygmunt Eustachiewicz	prac. fiz. Katowickie Zj. PW kop. „Wujek"	Urządzenie do zamykania zaworów zwrotnych.	„
624	in. Pietruszkiewicz Z.	kier. biura plan. Katowickie Zj. PW kop. „Katowice"	Usprawnienie gospodarki sprężonym powietrzem.	lokalne
672	Kurek Edward	maszynista Katowickie Zj. PW kop. „Eminencja"	Zastosowanie patronu alkalicznego ze zużytych pochłaniaczy aparatu tlenowego do czyszczenia rurek chłodnicy kompresora.	ogólne
679	Gorol Jan	górnik Bytomskie Zj. PW kop. „Lagiewniki"	Urządzenie do wybijania uszczelek do rur powietrznych i wodnych .	„
687	Sztajer Edward Ślusarczyk Andrzej Żegadło Wincenty	prac. umysł. Zabrskie Zj. PW kop. „Pstrowski"	Projekt przebudowy starych i budowa nowego rurociągu powietrznego.	lokalne
702	Odoj Paweł	mistrz ślus. Zj. F. M. i S. G. F-ka „Montana"	Skonstruowanie zaworu zwrotnego do kompresora.	„
707	Migot Karol	ślusarz Rudzkie Zj. PW kop. „Walenty-Wawel"	Ułatwienie czyszczenia chłodnicy kompresora.	„
721	Preis Józef	maszynista Rudzkie Zj. PW kop. „Paweł"	Wykorzystanie ściekającego z kompresora oleju bez potrzeby filtrowania.	„
815	in. Lipczyk Piotr	z-ca dyr. techn. Dąbrowskie Zj. PW Dyrekcja	Sposób produkcji łopatek do kompresorów rotacyjnych „Demag".	ogólne
856	Migot Karol	ślusarz Rudzkie Zj. PW kop. „Walenty-Wawel"	Wzmocnienie panewek i dodatkowe smarowanie krzyżulca kompresora	w próbach
912	Białas Feliks	sztygar Rudzkie Zj. PW kop. „Wirek"	Pierścień do połączeń ubocznych w rurociągach.	ogólne
954	Rodoń Alojzy	prac. umysł. Gliwickie Zj. PW kop. „Sośnica"	Aparat do automatycznego odpuszczania wody z odwadniaczy rurociągów sprężonego powietrza.	„
1005	Lisowski Stanisław	dozorca Dąbrowskie Zj. PW kop. „Saturn"	Przerobienie napędu elektrycznego RAE 10 na reduktor przenośnika taśmowego.	nie zastos.
1067	Merkel Ryszard	sztygar Bytomskie Zj. PW kop. „Rozbark"	Wykonanie z rurek mosiężnych chłodnic powietrza dla sprężarki.	w próbach
1071	„ „	„	Projekt wykonania z brązu, aluminium lub białego metalu pierścieni dławiących dla sprężarki.	nie zastos.

Nr. rej.	Nazwisko i imię	Stanowisko Zjednoczenie Miejsce pracy	Treść pomysłu	Zastosowanie
		Grupa XIV — Siłownie.		
483	Ociepka Teofil	masz. turbinowy Katowickie Zj. PW kop. „Wieczorek"	Przyrząd do mierzenia drgań przy turbinach.	lokalne
671	Grzegorczyk Wojciech	asyst. elektr. Katowickie Zj. PW kop. „Wieczorek"	Dwustronny hak do spinania wozów wywrotki.	„
673	in. Suszyński Tadeusz Osiecki Ryszard	kier. elektrowni sztygar masz. Katowickie Zj. PW kop. „Wieczorek"	Naprawa i przebudowa wirnika turbiny oraz zastosowanie specjalnej tarczy na tokarce do wycentrowania koła akcyjnego tego wirnika.	„
727	Mańka Henryk	sztygar elektr. Rybnickie Zj. PW kop. „Ema"	Przyrząd do alarmowania minimalnego stanu oleju obiegowego w turbinie.	„
784	inż. Bujoczek Józef	kier. elektr. Rudzkie Zj. PW elektr. „Mikołaj"	Usprawnienie gospodarki elektrycznej.	„
966	inż. Sidillo Michał Gibałka Zdzisław	prac. umysł. Dolnośl. Zj. PW kop. „Victoria"	Aparatura służąca do odwodnienia oleju transformatorowego.	„
981	inż. Wiśniowski L.	kier. elektr. Rybnickie Zj. PW kop. „Chwałowice"	Wskaźnik obciążenia generatorów w kotłowni.	„
1080	Pasierbski Paweł	monter elektr. Zj. F. M. i S. G. Piotr. F-ka Masz.	Poprawienie cos. φ	„
		Grupa XV — Kotłownie.		
484	Widera Eryk	ślusarz Bytomskie Zj. PW kop. „Chorzów"	Ulepszenie reaktora przez wbudowanie kranu spustowego dla mułu.	lokalne
488	Bednarski Józef	prac. fiz. Bytomskie Zj. PW kop. „Chorzów"	Pilnik obrotowy czołowy do czyszczenia otworów w komorach kotłów wodnorurkowych.	w próbach
492	Małaczyński Stanisław	drugi as. ruchu Dolnośl. Zj. PW kop. „Victoria"	Odszlamowanie rurociągu zapasowego do odpopielania kotłów „Benson".	lokalne
495	Łaska Jan	prac. umysł. Dolnośl. Zj. PW elektr. „Victoria"	Wykonanie zastępczej chłodnicy z rurek miedzianych w miejsce chłodnicy olejowej dla pompy zasilającej kotły.	„
503	Pleśniak Franciszek	werkmistrz Dolnośl. Zj. PW elektr. „Victoria"	Połączenie rurowe 2 reaktorów przy pompach w oczyszczalni wody.	„
517	Bieniek Karol.	kier. dz. masz. Katowickie Zj. PW kop. „Eminencja"	Zastosowanie chłodnicy celem lepszego wykorzystania kondensatu pary do ogrzewania budynków.	„
549	Koperczak Jan	ślusarz Dąbrowskie Zj. PW Gł. Warszt.	Przyrząd do czyszczenia rurek kotłowych z osadu kamienia.	ogólne

Nr. rej.	Nazwisko i imię	Stanowisko Zjednoczenie Miejsce pracy	Treść pomysłu	Zastosowanie
556	inż. Borowicz Alfred	zas. dyr. Działu ME CZPW	Propozycja urządzenia kontrolnego zapobiegającego wypłukiwaniu masy reakcyjnej w instalacjach do zmiękczania wody.	w próbach
576	inż. Hwordyński Franc.	kier. warszt. gł. Jaw.-Mik. Zj. PW	Przyrząd do wyrobu membran do zaworu redukcyjnego w kotłowni.	ogólne
622	Pudka Edmund	robotnik Katowickie Zj. PW kop. „Wujek“	Oszczędność soli przy odmiękczaniu wody kotłowej.	„
639	Dubiel Wiktor	werkmistrz Bytomskie Zj. PW kop. „Centrum“	Zastosowanie maszyny - wycinarki do wycinania uszczelek do komór.	lokalne
676	Pawełczyk Henryk	mechanik Dąbrowskie Zj. PW elektr. „Jowisz“	Ulepszenie prowadzące do przedłużenia czasu pracy kotła „Babcock“.	„
677	inż. Nowakowski Bron.	kier. ruchu elektr. Dąbrowskie Zj. PW kop. „Jowisz“.	Zastosowanie napędów do podajników pyłu węglowego przy kotle „Babcock“.	„
678	Grzegożyca Henryk	konstruktor Bytomskie Zj. PW kop. „Chorzów“	Aparat do kontrolowania manometrów.	ogólne
728	Zimny Ryszard	dozorcą elektr. Rybnickie Zj. PW kop. „Chwałowice“	Urządzenie sygnalizujące przerwy w zasilaniu węglem kotła „Borsig“.	lokalne
730	Kowalik Marian Dudacy Józef	prac. umysł. Rybnickie Zj. PW kop. „Dębieńsko“	Zawór elektromagnetyczny dla kotłowni gazowych.	ogólne
777	Kopiec Jan	prac fizycz. Chorzowskie Zj. PW kop. „Siemianowice“	Ulepszenie przelewu ciepłej wody z boilera.	lokalne
785	Białas Klemens	sztygar Rudzkie Zj. PW elektr. „Mikołaj“	Bęben kablowy dla taśmy rewersyjnej nawęglania kotłów.	„
789	Słaboń Fryderyk Sztajer Edward	prac. fiz. „ umysł. Zabrskie Zj. PW kop. „Pstrowski“	Urządzenie do pobierania prób wody kotłowej.	ogólne
878	inż. Sobczak Kazimierz Bujoczek Józef	Rudzkie Zj. PW Dyrekcja	Właściwe i pełne wykorzystanie kotłów w elektrowni.	lokalne
907	Koindek Augustyn	kier. ruchu masz. Rudzkie Zj. PW kop. „Walenty-Wawel“	Użycie do opalania kotłów miału zamiast pospółki.	„
943	Labc Robert	prac. fiz. Rudzkie Zj. PW koks. „Walenty“	Usprawnienie w zakresie chłodzenia łożysk pomp zasilających w kotłowni.	„
1011	Speer Walter	technik Zabrskie Zj. PW kop . „Mikulczyce“	Zwiększenie trwałości leja popiołowego.	„
1049	Kondek Augustyn	kier. ruchu masz. Rudzkie Zj. PW kop. „Walenty-Wawel“	Użycie do opalania kotłów sortymentu węgla 6—10 mm zamiast 10—50	„

Nr. rej.	Nazwisko i imię	Stanowisko Zjednoczenie Miejsce pracy	Treść pomysłu	Zastosowanie
1070	Małaczyński Stanisław	asystent ruchu Dolnośl. Zj. PW elektr. „Victoria"	Usprawnienie i przedłużenie ciągłości ruchu kotłów „Bensona".	w próbach
1094	Christof Karol	kotiarz Katowickie Zj. PW kop. „Kleofas"	Nałożenie szyn ślizgowych pod rolki toczne rusztu.	lokalne

Grupa XVI — Warsztaty, obrabiarki, naprawy mechaniczne.

Nr. rej.	Nazwisko i imię	Stanowisko Zjednoczenie Miejsce pracy	Treść pomysłu	Zastosowanie
511	Szrobarczyk Józef	kier. warszt. mech. Katowickie Zj. PW kop. „Eminencja"	Zaoszczędzenie kosztów ostrzenia raczków „Widia".	lokalne
529	Burzyk Paweł	sztygar zmian. Chorzowskie Zj. PW kop. „Prezydent"	Zastosowanie łożysk rolkowych o większej średnicy bez przeróbki komory łożyskowej.	„
536	Pękala Jan	prac. fiz. Zj. F. M. i S. G. Huta „Karol"	Matryca do odkuwania bijaków do młynów.	„
561	Świergała Piotr	ślusarz Dąbrowskie Zj. PW kop. „Gen. Zawadzki"	Ułatwienie naprawy wiaderek czerparek	„
571	inż. Wiland Jerzy	kier. B. Odb. Techniczn. CZMPW	Propozycja, by do wyrobu spinek „Nilos" używać drutu stalowego niecynkowanego.	w próbach
575	Wojtowicz Józef	kowal Jaw.-Mik. Zj. PW kop. „Janina"	Nitowanie łączenia podwozia ze skrzynią wozu.	nie zastos.
599	Nierychło Wilhelm	prac. umysł. Zabrskie Zj. PW Dyrekcja	Zbudowanie i zastosowanie specjalnej wanny w celu użycia zmiękczonej gorącej wody w miejsce benzyny do czyszczenia części silników.	lokalne
604	Okulus Robert	ślusarz Zabrskie Zj. PW kop. „Miechowice"	Zabezpieczenie śrub sztyftowych i nakrętek przed samoczynnym wykręcaniem się.	„
610	Hadula Antoni	elektromonter Zabrskie Zj. PW kop. „Rokitnica"	Poprawne ostrzenie koronek „Widia" za pomocą szablonu.	ogólne
623	Sieradzki Franc.	sztygar Katowickie Zj. PW kop. „Wujek"	Ulepszenie aparatu do gięcia drutu na spinki „Nilos"	nie zastos.
631	Ferdyn Józef	konstruktor Zabrskie Zj. PW kop. „Miechowice"	Urządzenie do ostrzenia koronek świdrów górniczych.	ogólne
632	Bernacki Józef	ślusarz Bytomskie Zj. PW Gł. Warsztaty	Regeneracja łożysk kulkowych przez wykonanie koszyczka na kulki.	„
650	Ścisło Stanisław	mistrz stolarski Zabrskie Zj. PW Gł. Warsztaty	Przystosowanie ręcznej piły tarczowej do stołu przenośnego.	lokalne
663	Uramowski Józef	kier. sam. Zj. B. P. M.	Ściągacz piast i łożysk przednich kół samochodu osobowego „Citroen".	„

Nr. rej.	Nazwisko i imię	Stanowisko Zjednoczenie Miejsce pracy	Treść pomysłu	Zastosowanie
668	inż. Koenig Alfred	kier. działu Zj. F. M. i S. G.	Cięcie blach gazem świetlnym zamiast stosowanym dotychczas acetylenem.	ogólne
669	Pojda Ryszard	spawacz Zj. F. M. i S. G. F-ka „MOJ"	Ulepszone kleszcze do spawania.	„
710	Książek Henryk	prac. fiz. Rudzkie Zj. PW kop. „Szombierki"	Przyrząd do prostowania drutu.	„
739	Szmatloch Hieronim	tokarz Zabrskie Zj. PW kop. „Pstrowski"	Skrócenie czasu frezowania kół zębatych.	lokalne
744	Dziurdzik Piotr	ślusarz Zabrskie Zj. PW kop. „Rokitnica"	Przyrząd do gięcia palików przy znaczkach z łańcuszkiem.	ogólne
769	Potyka Jerzy	sztygar masz. Chrzowskie Zj. PW kop. „Barbara-Wyzwol."	Prasa hydrauliczna do prostowania stropnic żelaznych na zimno.	„
772	Staneczek Jerzy	tokarz Chorzowskie Zj. PW kop. „Polska"	Usprawnienie pracy tokarki przez ulepszenie przekładni.	lokalne
797	Wróbel Józef	ślusarz Zabrskie Zj. PW kop. „Pstrowski"	Przyrząd do montażu korby i czopa kół parowozowych.	„
804	Spendel Wilhelm	tokarz Rybnickie Zj PW kop. „Dębieńsko"	Napęd dla tokarek z poprawieniem kół pasowych.	„
817	Majak Ernest Janowski Kazimierz	prac. umysł. Zj. P. W. G. Warszt. sam.	Wyreperowanie frezarki. Przyrząd do szlifowania cylindrów.	„
855	Winszczyk Maksymilian	sztygar masz Rudzkie Zj. PW kop. „Walenty-Wawel"	Przebudowanie heblarki.	„
860	Zamirski Jan Kańtoch Leon	prac. umysł. Rudzkie Zj. PW Dyrekcja	Zbudowanie warsztatu do wulkanizacji opon i dętek.	„
864	Nawrotek Jan	kier. szk. przem. Rudzkie Zj. PW Dyrekcja	Naprawa wycofanych wiertarek.	„
875	Koindek Augustyn	kier. ruchu masz. Rudzkie Zj. PW kop. „Walenty-Wawel"	Wykonanie w warsztacie trzech maszyn do łączenia taśm spinkami Nilos.	nie zastos.
880	Okoń Józef Kramarczyk Ernest Żymełka Stanisław	Rudzkie Zj. PW Dyrekcja	Wykonanie piły tarczowej.	lokalne
883	Bednarski Jan	prac. fiz. Chorzowskie Zj. PW Gł. Warszt.	Lakierowanie wozów przy pomocy rozpylacza.	„

Nr. rej.	Nazwisko i imię	Stanowisko Zjednoczenie Miejsce pracy	Treść pomysłu	Zastosowanie
889	Bednarski Jan	prac fiz. Chorzowskie Zj. PW Gł. Warszt.	Zabudowanie wentylatora w spawalni elektrycznej.	lokalne
916	Pecok Wilhelm Gacha Wilhelm	prac. umysł. Zj. F. M. i S. G. f-ka „Rapid"	Przyrząd do nakładania płytek Widia na rączki i noże do wrębiarek	ogólne
921	inż. Luka Antoni	kier. dz. rob. górn. Rudzkie Zj. PW kop. „Walenty-Wawel"	Maszyna do oczyszczania zardzewiałych śrub.	lokalne
923	Słodczyk Józef	ślusarz Rudzkie Zj. PW kop. „Paweł"	Przyrząd do mechanicznego wycinania uszczelek do rur.	ogólne
925	Rak Franciszek	prac. fiz. Rudzkie Zj. PW kop. „Szombierki"	Matryca do wycinania podkładek dla śrub rynnowych.	"
930	Werozumski Stanisław	monter Zj. P. W. B. Warszt. Sam.	Przyrząd do odlewania panewek korbowodowych.	lokalne
931	Federowicz Eustachy	kier. warszt. mech. Katowickie Zj. PW kop. „Wieczorek"	Zabezpieczenie przy spawaniu autogenicznym.	ogólne
934	Piskala Leon	przodownik Zj. F. M. i S. G. F-ka „MOJ"	Zastąpienie gryzowania — toczeniem.	lokalne
936	Goszcz Bolesław	mistrz parow. Dąbrowskie Zj. PW Gł. Warszt.	Przyrząd do rozwalcowywania pierścieni uszczelniających.	"
955	Arndt Józef	kier. ruchu Zj. F. M. i S. G. F-ka „MOJ"	Przyrząd do dłutowania kół zapadkowych.	"
962	Jarząbek Bolesław	kier. ruchu Zj. F. M. i S. G. F-ka Maszyn w Niwce	Aparat do rozwalcowywania pierścieni tłokowych do silników powietrznych.	"
962	" "	"	Stacja prób silników powietrznych.	"
977	Czerwiński Bolesław	werkmistrz Rudzkie Zj. PW kop. „Bobrek"	Wybudowanie odlewni żelaza i metali.	"
982	" "	"	Zmontowanie i wycentrowanie dwu szybowych tarcz linowych.	"
986	Wojtyczka Teofil Woryna Jan	prac fiz. Rybnickie Zj. PW kop. „Rymer"	Usprawnienie przy reperacji pękniętych rurociągów.	"
987	Wojtyczka Teofil	ślusarz Rybnickie Zj. PW kop. „Rymer"	Ponowne zastosowanie pękniętego hydrantu.	ogólne
991	Zimon Augustyn Suchanek Emil	prac. umysł. Rybnickie Zj. PW kop. „Rydułtowy"	Naprawa zapalarek elektrycznych.	nie zastos.

Nr. rej.	Nazwisko i imię	Stanowisko Zjednoczenie Miejsce pracy	Treść pomysłu	Zastosowanie
997	Blokisz Hubert	sztygar masz. Zabrskie Zj. PW kop. „Miechowice"	Wyremontowanie pompy f-my „Amag Hilpert".	lokalne
1001	Ferdyn Józef	st. konstruktor Zabrskie Zj. PW kop. „Miechowice"	Maszyna do produkcji spinek Nilos.	nie zastos.
1002	Janik Ryszard	ślusarz Zabrskie Zj. PW kop. „Miechowice"	Dodatkowe ustabilizowanie łożysk kulkowych.	„ „
1045	Kulka Czesław	blacharz Jaw.-Mik. Zj. PW kop. „Brzeszcze"	Przyrząd do gięcia blach pod kątami.	ogólne
1046	Grzywa Ernest	dozorca Jaw.-Mik. Zj. PW kop. „Brzeszcze"	Zastąpienie obróbki ręcznej, mechaniczną, przy produkcji wierteł spiralnych.	„
1085	Nowak Bronisław	prac. umysł. Dolnośl. Zj. PW Dyrekcja	Maszynka do produkcji spinek Nilos.	„
1090	Wieczorek Józef	mistrz Zj. F. M. i S. G. Piotr. F-ka Masz.	Zastosowanie szpulki zestawnej w miejsce szpulki stałej przy automatach do spawania.	„
1097	Lebesny Antoni	monter Zj. P. W. B.	Przyrząd do odlewania tłoków silników samochodowych.	lokalne
520	Schmidt Leon	szofer Dolnośl. Zj. PW	Zastąpienie łożyska kulkowego tuleją brązową w pompie wodnej samochodu „Dodge".	„
752	Skupina Gotfryd	prac. umysł. Rudzkie Zj. PW kop. „Walenty-Wawel"	Naprawienie zdekompletowanego dźwigu i zastosowanie na placu składowym.	„
853	Kondera Edmund i tow.	prac. umysł. Rudzkie Zj. PW kop. „Walenty-Wawel"	Naprawa wozów kopalnianych przez ruch powierzchni.	„
920	Trocha Wincenty	kowal Rudzkie Zj. PW kop. „Szombierki	Zastosowanie starych szyn w miejsce żelaza korytkowego do reperacji platform.	„
737	Szczerka Emil	as. ruchu masz. Zabrskie Zj. PW kop. „Pstrowski"	Przekonstruowanie przekładni wiertarki i oddanie jej do ruchu.	„

Grupa XVII — Przeróbka mechaniczna węgla.

634	Starzec Antoni	ślusarz Bytomskie Zj. PW kop. „Bytom"	Przebudowa kolejki linowej na sortowni służącej do transportu węgla na drobną sprzedaż.	lokalne
637	inż. Porąbka Eryk	kier. Dz. R. G. Bytomskie Zj. PW kop. „Bytom"	Wzbogacenie sortymentu węgla orzech II, III i IV.	lokalne
638	Supernak Juliusz	kier. powierzchni Bytomskie Zj. PW kop. „Rozbark"	Przeniesienie wydawania węgla i drobnej sprzedaży na zwały węgla przy wykorzystaniu nieużywanego zbiornika wysypowego.	lokalne

Nr. rej.	Nazwisko i imię	Stanowisko Zjednoczenie Miejsce pracy	Treść pomysłu	Zastosowanie
643	Raszka Franciszek	sztygar Bytomskie Zj. PW kop. „Bytom"	Zastosowanie wkładek porcelanowych w miejsce brązowych w zaworach płuczkowych.	ogólne
652	Matloch Paweł	kier. ruchu masz. Zabrskie Zj. PW kop. „Concordia"	Powiększenie zbiornika na kamienie.	lokalne
516	Bieniek Karol	kier. Dz. Maszyn Katowickie Zj. PW kop. „Eminencja"	Zastosowanie zgarniaczy i zsuwni przestawialnej przy taśmie przenośnika węgla na zwały.	„
708	Linke Antoni	sztygar maszyn. Rudzkie Zj. PW kop. „Szombierki"	Zaprząg do sita rezonansowego typu „Schiferstein'.	ogólne
716	Lipina Augustyn	prac. umysłowy Rudzkie Zj. PW kop. „Walenty-Wawel"	Zabudowanie urządzeń dla samoczynnego ładowania węgla bez używania czerpaków lub ładowania ręcznego.	nie zastos.
733	Rolnik Aleksander	kier. powierzchni Zabrskie Zj. PW kop. „Miechowice"	Urządzenie do oddzielania podziarna z orzechów I do IV.	lokalne
734	Rabcewicz Jerzy	prac. umysł. Zabrskie Zj. PW Dyrekcja	Odwodnienie wag wagonowych w sortowni.	„
774	Kulig Piotr Wybraniec Roman	prac. umysłowi Chorzowskie Zj. PW kop. „Barbara-Wyzwol."	Suwnia zabudowana na sortowni.	„
805	Brzezinka Józef	ślusarz Rybnickie Zj. PW kop. „Ema"	Rozdzielacz węgla na 4-taśmy transportowe.	ogólne
811	Elsner i tow.	prac. umysłowi Rudzkie Zj. PW kop. „Wanda-Lech"	Przeróbki ulepszające pracę w sortowni i płuczce.	lokalne
827	inż. Kubicki J. Miller Maksymilian	prac. umysłowi Zabrskie Zj. PW kop. „Mikulczyce"	Uruchomienie płuczki z zastosowaniem cieczy ciężkich.	„
831	Szczygłowski Jerzy	tokarz Zabrskie Zj. PW kop. Miechowice"	Urządzenie do wybierania kamienia z węgla na dole.	nie zastos.
835	inż. Majewski Tadeusz	dyr. kopalni Zabrskie Zj. PW kop. „Pstrowski"	Usprawnienie obsługi zwałów węglowych.	lokalne
852	Kondera Edmund	kier. powierzchni Rudzkie Zj. PW kop. „Walenty-Wawel"	Przebudowanie wyłączników do obsługi taśm podających ze sortowni do wagonów.	„
870	Śwituła Eryk	kier. ruchu pow. Rybnickie Zj. PW kop. „Ema"	Zmiana sposobu i miejsca zabudowania osadzarek do płukania wtórnego.	„
871	inż. Gerba Michał	inż. przer. mech. Rybnickie Zj. PW kop. „Dębieńsko"	Zmiany na flotacji kop. „Dębieńsko".	„

Nr. rej.	Nazwisko i imię	Stanowisko Zjednoczenie Zjednoczenie	Treść pomysłu	Zastosowanie
879	Bąk Antoni	prac. umysłowy Rudzkie Zj. PW Dyrekcja	Oszczędność uzyskana z rozbiórki sortowni.	nie zastos.
896	Skrzypczyk Aleksander	ślusarz Zabrskie Zj. PW kop. „Mikulczyce"	Usprawnienie sygnalizacji na sortowni.	lokalne
939	Smelster Witold	kier. ruchu masz. Rudzkie Zj. PW kop. „Wirek"	Usprawnienie przerzutu urobku z nadszybia na zwał.	„
944	Kiszel Jan	ślusarz Rudzkie Zj. PW koks „Walenty-Wawel"	Zastosowanie ulepszonych rolek liny do przesuwania wagonów wąskotorowych pod sortownię.	„
946	Ludyga Piotr	Brykietownia „Lubań" Zj. P. W. B.	Oczyszczenie wody w brykietowni.	„
950	Wieja Stanisław	kier. powierzchni Katowickie Zj. PW kop. „Wieczorek"	Przeróbka urządzeń na sortowni.	„
961	Ludyga Piotr	Brykietownia „Lubań" Zj. P. W. B.	Usprawnienie załadunku brykietów.	„
973	Dziambor Jan	sztygar Rudzkie Zj. PW kop. „Walenty-Wawel"	Zmiana urządzenia do nakręcania gąsienic przy czerparce na zwałach węgla.	„
989	Leśniok Józef	wagomistrz Rybnickie Zj. PW kop. „Rymer"	Usprawnienie załadunku przy ważeniu brykietów na wadze brykietowni.	„
1008	Ferdyn Józef	st. konstruktor Zabrskie Zjed. PW kop. „Miechowice"	Pompy dla cieczy ciężkiej.	ogólne
1076	inż. Ignatowicz St.	kier. ruchu masz. Rudzkie Zj. PW kop. „Pokój"	Zastosowanie transporterów gumowych dla dostawy węgla z sortowni do kotłowni.	lokalne
1095	inż. Piątkowski M.	z-ca kier. Działu Katowickie Zj. PW kop. „Katowice"	Usprawnienie działania odpylania na sortowni.	„
516	Bieniek Karol	kier. Dz. Masz. Katowickie Zj. PW kop. „Eminencja"	Zastosowanie zgarniaczy i suwnicy przestawialnej przy taśmie używanej do przenośnika.	„
813	Elsner, Lasończyk, Pilny, Nowak, Szołtysek, Giełza, Mazurek	Rudzkie Zj. PW kop. „Wanda-Lech"	Wyeliminowanie pompy i zmiana schematu obiegu węgla na płuczce.	„

Grupa XVIII — Przeróbka chemiczna węgla.

Nr. rej.	Nazwisko i imię	Stanowisko Zjednoczenie Zjednoczenie	Treść pomysłu	Zastosowanie
719	inż. Lipczyński St.	dyr. koksowni Rudzkie Zj. PW koks. „Walenty-Wawel"	Zabudowanie specjalnego oddzielacza kwasu w miejsce połączenia przewodu gazowego obiegowego.	lokalne
757	Marynowski Jan	murarz Rudzkie Zj. PW koks „Walenty-Wawel"	Ulepszenie aparatu do zalewania pieców zaprawą ogniotrwałą.	ogólne
779	Kałuża Jan	mistrz budowlany Rudzkie Zj. PW koks. „Walenty-Wawel"	Tanie rozwiązanie obniżania zewnętrznej strony pomostu prowadniczego na baterii I-szej.	lokalne

Nr. rej.	Nazwisko i imię	Stanowisko Zjednoczenie Miejsce pracy	Treść pomysłu	Zastosowanie
780	Gordała Teodor	kier. ruchu Rudzkie Zj. PW koks „Walenty-Wawel"	Tańszy pomysł rozdrabniania siarczanu amonu kołogniotem.	ogólne
781	Biegaj Jan	mistrz Rudzkie Zj. PW koks. „Walenty-Wawel"	Nowy sposób uszczelniania drzwi piecowych oplecioną liną wyciągową.	„
782	inż. Krawczyk Ludwik	inż. koks. Rudzkie Zj. PW koks. „Walenty-Wawel"	Propozycja i opracowanie ogólnego planu rozbudowy istniejącej produkcji.	lokalne
783	Gordzała Alojzy	asystent Rudzkie Zj. PW koks. „Walenty-Wawel"	Ulepszenie w nowowybudowanej regeneracji oleju.	„
786	Szarf Augustyn	kier. ruchu Rudzkie Zj. PW koks. „Orzegów"	Zmiana nakrycia pieców koksowych.	„
888	Jarmulski Kamil	prac. umysłowy Bytomskie Zj. PW kop. „Concordia"	Dostawa węgla do prażalni.	„
940	Biegaj Jan Serwetka Józef	prac fizyczny prac. umysłowy Rudzkie Zj. PW koks. „Walenty-Wawel"	Zabezpieczenie kotwic pieców przed przepalaniem.	„
941	inż. Szweida Franciszek	dyr. koks. Rudzkie Zj. PW koks. „Orzegów"	Powiększenie produkcji koksu.	„
942	Czaja Robert Szmania Franciszek	prac. fiz. Rudzkie Zj. PW koks. „Walenty-Wawel"	Uproszczony sposób usuwania osadu z rurek przegrzewaczy.	ogólne
945	Bukała Franciszek	koksiarz Rudzkie Zj. PW koks. „Walenty-Wawel"	Zastosowanie gęstej gliny do uszczelnienia pokryw żeliwnych pieców koksowych.	„
949	inż. Hartman Stan. i tow.	Gliwickie Zj. PW kop. „Makoszowy"	Usztywnienie ubijanych sztamp na wsadnicy kotłowej.	lokalne
991	Sikorski Zygmunt	st. mistrz Zabrskie Zj. PW kop. „Concordia"	Usprawnienie pracy maszyny wypychowej.	„
1063	Lewandowski Wł. i tow.	Bytomskie Zj. PW kop. „Centrum"	Wykorzystanie nadmiaru gazu w prażalni dla opalania 2 kotłów.	„
1069	Gordała Teodor	kier. ruchu Rudzkie Zj. PW koks. „Walenty"	Zabudowanie kołowrotu do podciągania wagonu przy ładowaniu produktów ubocznych.	„
1084	inż. Dubois Józef „ Sidillo Michał	Dolnośląskie Zj. PW koks. „Biały Kamień"	Opracowanie techniczne fabrykacji lakieru bitumicznego.	ogólne
1086	Rak Edward	ślusarz Dolnośląskie Zj. PW koks. „B. Chrobry"	Zastąpienie ślizgu żelaznego pod czołem drąga wypychowego ślizgiem z żelaza lanego.	„
1087	inż. Laskowski Wł.	kier. ruchu Dolnośląskie Zj. PW koks. „B. Chrobry"	Usprawnienie transportu smoły.	lokalne
1088	Taberski Roman	piecowy Dolnośląskie Zj. PW koks. „B. Chrobry"	Stosowanie desek przy wsadzaniu węgla do pieców komór koksowych.	„

Nr. rej.	Nazwisko i imię	Stanowisko Zjednoczenie Miejsce pracy	Treść pomysłu	Zastosowanie
1092	Bilski Fr. Nowicki Józef	prac. umysł. „ fiz. Dolnośląskie Zj. PW koks. „Victoria“	Uszczelnienie drzwi piecowych komór koksowniczych.	ogólne
832	inż. Glazer Tadeusz i tow.	Zabrskie Zj. PW Dyrekcja	Urządzenie do regeneracji oleju płuczkowego.	lokalne

Grupa XIX — Budownictwo.

Nr. rej.	Nazwisko i imię	Stanowisko Zjednoczenie Miejsce pracy	Treść pomysłu	Zastosowanie
597	inż. Rolek Miecz. i tow.	Zabrskie Zj. PW Dyrekcja	Odszukanie i umożliwienie eksploatacji pokładów gliny przy pomocy pomostu odstawowego.	lokalne
602	inż. Goriainow Bujar Józef	Zj. P. W. G. P 1	Budowa domu mieszkalnego o ścianach ze słomy.	nie zastos.
904	Nowak Romuald	insp. cegielni Rudzkie Zj. PW Dyrekcja	Poprawa wytrzymałości pieców ceglarskich przez domieszkę łupku.	lokalne
906	Wróbel Jan	robotnik Rudzkie Zj. PW kop. „Szombierki“	Ulepszenie produkcji dachówki.	„
1082	inż. Stifel Izak	kier. ruchu Dolnośląskie Zj. PW koks. „Biały Kamień“	Wykorzystanie złomu rur żelaznych do budowy magazynów na materiały ogniotrwałe.	„

Grupa XX — Usprawnienia administracyjne.

Nr. rej.	Nazwisko i imię	Stanowisko Zjednoczenie Miejsce pracy	Treść pomysłu	Zastosowanie
598	Nowaczek Aleksander	kier. sekr. gł. Zabrskie Zj. PW	Instrukcja dla usprawnienia pracy kancelaryjnej Zjednoczenia.	lokalne
600	Copija Stanisław	kier. BP Zabrskie Zj. PW	Usprawnienie kontroli obecności pracowników.	„
617	Szołtysik Emanuel Sobala Alojzy	prac. fiz. „ umysł. Zabrskie Zj. PW kop. „Rokitnica“	Zniesienie godzin nadliczbowych na zmianie drugiej przez przesunięcie godzin pracy.	„
645	inż. Stefaniak St.	kier. Wydz. Analizy Kosztów Własnych CZPW	Nowy sposób planowania kosztów ruchu kopalń.	ogólne
661	Bugajski Wacław	kier. Dz. Handl. Zabrskie Zj. PW Dyrekcja	Instrukcja w sprawie reorganizacji zaopatrzenia.	„
662	„ „ i tow.	„	Analiza rentowności kopalń.	„
667	Łukasiewicz Wacław	prac. umysł. CZPW	Sposób ułatwiający odszukanie aktów.	nie zastos.
674	Lampka Ginter Blicharski Wł.	prac. umysł. Zabrskie Zj. PW Dyrekcja	Tabela do obliczania podatku od wynagrodzeń.	ogólne
683	Karkoszka Józef	kier. Wydz. K 1 Bytomskie Zj. PW Dyrekcja	Książka ewidencji faktur.	nie zastos.
684	Koszyk Alojzy	prac. K. 1 Bytomskie Zj. PW Dyrekcja	Projekt pieczęci fakturowej.	„ „

Nr. rej.	Nazwisko i imię	Stanowisko Zjednoczenie Miejsce pracy	Treść pomysłu	Zastosowanie
688	Bradecki Andrzej	kier. Dz. Handl. Zabrskie Zj. PW Dyrekcja	Usprawnienie statystyki zbytu.	lokalne
692	Bradecki Andrzej	kier. Dz. Handl. Zabrskie Zj. PW Dyrekcja	Projekt zmiany zasad zarachowania ilościowego w obrocie drobnicowym.	„
696	Zakrzewski Adam	ref. Dz. Budowy Zabrskie Zj. PW Dyrekcja	Zaprowadzenie wykazu kosztów i zestawienia kosztów inwestycji.	nie zastos.
697	inż. Kwieciński Adam	Inst. Nauk.-Bad. PW	Numeracja arabska decymalna kopalń dla ułatwienia korespondencji.	„ „
706	Pyka Antoni	referent Katowickie Zj. PW Dyrekcja	Projekt formularza służącego do planowania materiałowego.	„ „
723	Rubiński Wacław Bujoczkówna Magdal.	prac. umysł. Rudzkie Zj. PW Dyrekcja	Wprowadzenie jednolitego formularza urlopowego.	lokalne
725	Patrycha Ignacy Musioł Paweł	prac. umysł. Rudzkie Zj. PW Dyrekcja	Wprowadzenie nowego systemu księgowości materiałowej.	ogólne
750	Adamiak Józef	prac. umysł. CZPW	Usprawnienie likwidacji wydatków na koszty przejazdów służbowych krótkotrwałych.	nie zastos.
759	Kempski Piotr	prac. umysł. Rudzkie Zj. PW Dyrekcja	Wprowadzenie nowego formularza delegacji służbowej.	„ „
760	Taul Roman	prac. umysł. Rudzkie Zj. PW	Instrukcja dla Biur Zarobkowych.	„ „
761	Leszczyk Gotfryd	prac. umysł. Bytomskie Zj. PW	Organizacja obliczania rozchodu materiału.	ogólne
787	Szymianka Elżbieta	P-5 CZPW-NDT	Tani sposób poprawiania błędów na matrycach.	„
799	Wilk Zygmunt	kier. Dz. Budowl. Zabrskie Zj. PW kop. „Miechowice“	Usprawnienie pracy rachuby w zakresie zestawiania kosztów własnych.	lokalne
800	Nowaczek Aleksander	kier. sekr. gł. Zabrskie Zj. PW Dyrekcja	Stworzenie centralnej pisowni.	„
801	„	„	Zcentralizowanie obiegu korespondencji.	„
803	Otto Maksymilian	kier. rachuby Zabrskie Zj. PW kop. „Mikulczyce“	Wzór zestawienia do dowodów zarobkowych.	nie zastos.
808	Skop Bernard i tow.	UA — CZPW	Skoroszyt do zastosowania generalnego w skali ogólnobiurowej.	lokalne
809	inż. Meissner K. „ Porąbka Eryk	prac. umysł. Bytomskie Zj. PW Dyrekcja	Ustalenie szybkiego i rzeczywistego wydobycia w okresie dziennym przez bilans obrotu węglem.	„
846	Loewe Majurady	kier. Centr. mag. Rudzkie Zj. PW Dyrekcja	Usprawnienie pracy magazynu centralnego.	„

Nr. rej.	Nazwisko i imię	Stanowisko Zjednoczenie Miejsce pracy	Treść pomysłu	Zastosowanie
847	Lip Joachim	prac. umysł. Rudzkie Zj. PW Dyrekcja	Projekt uproszczenia techniki księgowania dowodów kasowych.	ogólne
848	Rożek Eugeniusz	prac. umysł. Rudzkie Zj. PW Dyrekcja	Przyśpieszenie terminów miesięcznych zamknięć bilansowych.	nie zastos.
849	mgr. Smyczyński Lub. Grochal Kazimierz	prac. umysł. Rudzkie Zj. PW Dyrekcja	Wprowadzenie łamanych pocztówek w zakresie korespondencji.	" "
883	Rożek Eugeniusz Grochal Kazimierz	prac. umysł. Rudzkie Zj. PW Dyrekcja	Zaoszczędzenie wydatków w związku z uchyleniem podatku od produktów koksowni.	lokalne
885	Trinczek Ewald	prac. umysł. Z. P. W. B. Dyrekcja	Usprawnienie przewozu węgla na kop. „Konin".	nie zastos.
905	Kaizik Alfons	kier. adm. Rudzkie Zj. PW eletr. „Mikołaj"	Projekt kontroli przydziału węgla deputatowego.	" "
908	Korfanty Hieronim	ref. UA Rudzkie Zj. PW Dyrekcja	Zakup książek i założenie biblioteki.	" "
913	Stelmach Stanisław	Kom. Oszcz. Katowickie Zj. PW Dyrekcja	Projekt afisza propagandowego.	w próbach
926	Hajda Alojzy	instr. warszt. Rudzkie Zj. PW Dyrekcja	Usprawnienie tablicy książkowej	ogólne
951	Stefek Józef	prac. fiz. Katowickie Zj. PW kop. „Eminencja"	Numerowanie obwieszczeń cyframi widocznymi.	"
964	Kocyba Antoni	prac. umysł. Rudzkie Zj. PW kop. „Wirek"	Obniżenie grupy ubezpieczenia od wypadku.	lokalne
969	Borówka Edward	kier. Wydz. CZMPW	Projekt instrukcji w sprawie zbiórki złomu.	"
970	Lubos Fryderyk	referent CZMPW	Ankieta w sprawie wykorzystania indywidualnych zdolności pracownika.	nie zastos.
971	Miarka Ignacy	prac. umysł. CZMPW	Roznoszenie poczty miejscowej przez woźnego.	lokalne
972	Rolka Rudolf	referent CZMPW	Radełkowanie linii na woskówce.	"
973	Krzykała Franciszek	referent CZMPW	Umieszczanie telefonu wewn. w korespondencji.	"
992	inż. Michejda Władysław	kier. Wydz. Eksp. CZPW	Wskazanie na konieczność opracowywania planu administracyjnego.	w opracow.
1025	Makowski Hubert	prac. umysł. Rudzkie Zj. PW Dyrekcja	Formularz oszczędnościowy dla kontroli czasu pracy i zarobków.	nie zastos.
1040	inż. Kaempf Roman	insp. masz. Katowickie Zj. PW Dyrekcja	Aparat do samoczynnej rejestracji przebiegu wydobycia.	lokalne

Nr. rej.	Nazwisko i imię	Stanowisko Zjednoczenie Miejsce pracy	Treść pomysłu	Zastosowanie
1042	Duda Jerzy	referent Zabrskie Zj. PW Dyrekcja	Usprawnienie zaopatrzenia w karty wagowe.	lokalne
1048	Subert Jan	prac. umysł. Rudzkie Zj. PW Dyrekcja	Reorganizacja registratury.	„
833	inż. Krakowiak H. Piksa Antoni	prac umysł. Zabrskie Zj. PW Dyrekcja	Projekt tygodniowego premiowania oddziałów pracujących pod ziemią.	nie zastos.

Grupa XXI — Urządzenia przeładunkowe.

Nr. rej.	Nazwisko i imię	Stanowisko Zjednoczenie Miejsce pracy	Treść pomysłu	Zastosowanie
630	Imieński	kier. portu węgl. CZPPW DPM — Gdynia	Łopata o specjalnej formie do usprawnienia trymowania statków.	lokalne

Grupa XXII — Różne.

Nr. rej.	Nazwisko i imię	Stanowisko Zjednoczenie Miejsce pracy	Treść pomysłu	Zastosowanie
582	Pikulnik Alfred	rymarz Gliwickie Zj. PW kop. „Gliwice"	Zabezpieczenie pasów skórzanych przed kradzieżą.	lokalne
584	Bednarek Jerzy	Zabrze ul. Rejmarkiewicza 11	Zwalczanie pożarów podziemnych i wykorzystanie gazów pożarowych.	nie zastos.
611	Żmuda Aleksander	nadgórnik Zabrskie Zj. PW kop. „Rokitnica"	Zmiana nazwy stempel na podpornik.	„ „
612	Grochowicki Józef	rębacz Zabrskie Zj. PW kop. „Rokitnica"	Wykorzystanie złamanych styli do kilofów.	„ „
615	Mnich Konstanty	sztygar masz. Gliwickie Zj. PW kop. „Makoszowy"	Pług do planowania kamienia na zwale kamiennym.	lokalne
640	Płaza Piotr	górnik Bytomskie Zj. PW kop. „Radzionków"	Naprawa żarówek elektrycznych.	„
651	inż. Balenstadt L.	kier. rob. górn. Zabrskie Zj. PW kop. „Pstrowski"	Zainstalowanie termometrow wydobycia.	„
654	Huzar Józef	technik Zabrskie Zj. PW kop. „Miechowice"	Ochrona żarówek.	„
680	inż. Gomuła Czesław i tow.	Bytomskie Zj. PW kop. „Rozbark"	Propozycja przeniesienia placu przeładunkowego.	„
681	Skoczeczny Konstanty	kier. A 1 Bytomskie Zj. PW Dyrekcja	Sposób znakowania żarówek.	ogólne
694	Iskierski Zdzisław Parc Stanisław	Zabrskie Zj. PW kop. „Rokitnica"	Zmniejszenie zużycia materiałów wybuchowych.	nie zastos.
695	„	„	Zaoszczędzenie karbonitu węglowego.	lokalne
712	Heblik Piotr	prac. umysł. Rudzkie Zj. PW kop. „Paweł"	Urządzenie do stosowania min wymiennych w zwykłych ołówkach.	nie zastos.

Nr. rej.	Nazwisko i imię	Stanowisko Zjednoczenie Miejsce pracy	Treść pomysłu	Zastosowanie
713	Piec Piotr	malarz Rudzkie Zj. PW kop. „Lech"	Wykonanie różnych napisów ostrzegawczych.	lokalne
724	inż. Soberek Kazimierz i tow.	prac. umysł. Rudzkie Zj. PW Dyrekcja	Wyłączenie zbiorników hamulcowych na wagonach i parowozach z pod stałego nadzoru Stowarzyszenia Dozoru Kotłów Parowych.	„
732	Pluciński Zbigniew	prac. umysł. Zabrskie Zj. PW Dyrekcja	Katalog szczotek do maszyn elektrycznych.	ogólne
738	Siegmund Karol	mechanik Zabrskie Zj. PW kop. „Pstrowski"	Zastosowanie przy samochodzie dodatkowego dopływu powietrza.	lokalne
740	Jaszczyk Hugon	kier. rob. górn. Zabrskie Zj. PW kop. „Concordia"	Używanie drutu 2—4 mm ze starych lin w miejsce nowego.	„
741	Proske Józef	elektrykarz Zabrskie Zj. PW kop. „Rokitnica"	Zabezpieczenie żarówek przed wstrząsami.	„
754	Multana Jan i tow.	prac. umysł. Rudzkie Zj. PW kop. „Szombierki"	Wyodrębnienie odpadkowego pyłu węglowego i sprzedawanie go jako pyłu modelarskiego.	ogólne
791	Szołtysek Emanuel Sobala Alojzy	prac. fiz. i umysł. Zabrskie Zj. PW kop. „Rokitnica"	Propozycja wcześniejszego rozpoczynania pracy szybu wyciągowego.	lokalne
796	Krawczyk Augustyn	ślusarz Zabrskie Zj. PW kop. „Rokitnica"	Przepisy dla wrębiarzy.	ogólne
798	inż. Nielubowicz Ryszard	CZPW—NDT—UT	Oszczędność przy wybieraniu węgla i eksploatacji przerostów.	nie zastos.
802	Drozd Karol	kier. Dz. Adm. Zabrskie Zj. PW Dyrekcja	Prowadzenie akcji odpluskwiania domów.	„ „
813	Mieszkowski Bolesław	kier. skp. CZPW—NDT	Projekt wystawy wynalazków.	ogólne
814	Bendkowski Józef i tow.	Rudzkie Zj. PW Dyrekcja	Usprawnienie pracy fabryki tlenu.	lokalne
850	Potempa Edmund	prac. fiz. Rudzkie Zj. PW kop. „Walenty-Wawel"	Przykrywka w miejsce zakrętki z otworem przy lampie karbidowej.	„
857	inż. Wąsik Antoni	Rudzkie Zj. PW kop. „Bobrek"	Zastosowanie wywrotu dla opróżniania wozów ze skałą płoną.	„
859	Nowak Romuald	insp. cegielń Rudzkie Zj. PW Dyrekcja	Wydobycie i sprzedaż rudy żelaza występującej w postaci suderytów w gliniakach.	nie zastos.
866	Trinczek Ewald	prac. umysł. Zj. P W. B.	Zmiana sposobu przewozu urobku na fabrykę kolejką łańcuchową i linową.	„ „
872	Grabiński Franciszek	prac. fiz. Rudzkie Zj. PW kop. „Bobrek"	Ułatwienie wydobywania sprzętu z zaciśniętych chodników przy pomocy kołowrotu i głębokich sań.	lokalne

Nr. rej.	Nazwisko i imię	Stanowisko Zjednoczenie Miejsce pracy	Treść pomysłu	Zastosowanie
877	inż. Ganze Henryk	inż. mech. Rudzkie Zj. PW Dyrekcja	Uwagi na temat rozwoju akcji skp o pracy KU.	ogólne
881	Dobosz Jakub	prac. umysł. Bytomskie Zj. PW Dyrekcja	Zabezpieczenie żarówek przed kradzieżą.	lokalne
893	inż. Majewski Tadeusz	dyrektor Zabrskie Zj. PW kop. „Pstrowski"	Usprawnienie aprowizacji górników celem zachęcenia ich do pracy w niedzielę.	„
924	Piernikarczyk Antoni	Rudzkie Zj. PW kop. „Walenty-Wawel"	Zastosowanie membran do rur akustycznych.	ogólne
932	Federowicz Eustachy	Katowickie Zj. PW kop. „Wieczorek"	Sposób oczyszczania szyb.	„
935	Białas Feliks	sztygar Rudzkie Zj. PW kop. „Wirek"	Skonstruowanie i zabudowanie syfonu do spłukiwania ustępów.	lokalne
952	Szlaszewski Stefan	Katowickie Zj. PW Dyrekcja	Reorganizacja taboru konnego.	„
953	Sobkowiak Michał Stanisz Jan	prac. fiz. Katowickie Zj. PW kop. „Eminencja"	Skrzynia do zsypywania i wydawania karbidu.	ogólne
959	Loeffler Richard	konstruktor Dolnośl. Zj. PW	Urządzenie do czyszczenia kubłów wozów kolejki linowej.	w próbach
981	Baron Gerard	malarz Rudzkie Zj. PW kop. „Walenty-Wawel"	Farba rdzoochronna.	ogólne
1020	in. Dubois Józef inż. Piotrowski T.	Dolnośl. Zj. PW	Zastosowanie surowców zastępczych do fabrykacji podpałki „Lofix".	lokalne
1024	Skubis Bronisław	Jaw.-Mik. Zj. PW kop. „Brzeszcze"	Tarcze obrotowe przy telefonach.	„
1043	Proń Aleksander Bodniok Kazimierz	prac. fiz Zabrskie Zj. PW Dyrekcja	Wyremontowanie młockarni do zboża.	„
1056	Grosser Roman	CZPPW	Wysyłka węgla kamiennego na przeróbkę do koksowni.	nie zastos.
1064	Krzykawski Emanuel	prac. fiz. Rudzkie Zj. PW kop. „Paweł"	Wprowadzenie skrzynek z narzędziami na przewozach linowych.	ogólne
1071	Daneski Bronisław Semczuk Teodor	prac. umysł. Zabrskie Zj. PW kop. „Pstrowski"	Komasacja ogródków działkowych.	nie zastos.
1075	Nalewajka Paweł	ślusarz Bytomskie Zj. PW kop. „Radzionków"	Projekt kurka wodnego.	lokalne
1081	Michałowski Zygmunt	kier. adm. Zj. F. M. i S. G. Huta „Karol"	Racjonalne wykorzystanie śmieci w Hucie „Karol".	„
1091	Kwiatkowski Wł.	Zj. F. W. G. kop. „Turów"	Ubezpieczenie żarówek przed kradzieżą.	nie zastos.